

A Ch'añ Libro

NÚMEROS

Números sb'i jun libro tic, yujto a d'ay syalcot sb'isul eb' israel ayic yic'jinaquelta eb' yuj viñaj Moisés d'a Egipto. Ay pax junxo sb'isul eb' q'uenac vaan ayic 38 ab'ilxo yeq'ui ayic añeja' mantzac c'och eb' d'a lum Canaán. Toxo val sjavi eb' d'a lum d'iñan yac'ji d'a eb', spitannac sb'a eb' d'a Dios, yuj chi' 38 ab'il toxoñej ec'nac oyoyoc eb' d'a tz'inan luum. Axo yic stz'acvi 40 ab'il yelta eb' d'a Egipto chi', syamanoch eb' yoch d'a lum Canaán chi'. A jun libro tic syalpaxcot tastac sc'ulejñac eb' israel ayic yec'nac eb' 40 ab'il d'a lum tz'inan luum chi', ayic scotnac eb' d'a yich lum vitz Sinaí, masanto javinac eb' d'a smojonal lum luum yac'nac sti' Dios yac'an d'a eb'. Ayic scotnac eb' d'a yich lum vitz Sinaí chi', sjavinac eb' d'a lum Cades-barnea d'a lum Canaán chi'. Nañal eb' cajnajnaccan d'a sc'axepalec' a' Jordán, axo nañalxo eb' yac' lista sb'a yic tz'och d'a lum luum chi'.

A jun libro tic syalcot yab'ixal jun choñab'il anima te ay schab'c'olal, ay xivc'olal d'a yaelal sjavi d'a yib'añ. Jantac eb' te chuc yutejñac sb'a d'a Dios, te chuclaj yalnac eb' d'a viñaj Moisés, aton viñ sic'b'ilel yuj Dios yic scuchb'an eb'. Vach'chom te pit yutejñac sb'a eb', palta añeja' yac'nacñej svach'c'olal Dios d'a eb', tañvajnac eb' yuuuj. Sch'oxanpaxcan jun libro tic to te ay snivanc'olal viñaj Moisés, yujto a d'a Dios smunlaj viñ.

Ix ic'jichaañ sb'isul eb' israel d'a Sinaí

1 ¹ A d'a b'ab'el c'ual, d'a schab'il uj yic schab'il ab'il yelta eb' israel d'a Egipto, ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés d'a tz'inan lum Sinaí, aton b'aj ay scajnub' Jehová Dios b'aj sch'ox sb'a. Ix yalan icha tic:

² Ic'chaañ sb'isul eb' vinac d'a scal eb' etchoñab' israel, ato syal junjun macañ yaj eb' aton eb' ayto yuj sb'a, yic vach' tz'ilji jantac eb' yed' tastac sb'i eb'. ³ Sb'ischaj eb' 20 ab'il sq'uinal, sb'eyñejb'ati, aton eb' smoj val sb'at d'a oval, tz'ac'chajoch eb' d'a macquiltaquil. Colvajocab' viñaj Aarón ed'oc, ⁴ yed' pax junjun yajalil junjun iñtilal. ⁵⁻¹⁵ Aton sb'i juntzañ eb' yajal yovalil scolvaj ed'oc tic:

A d'a yiñtilalcan viñaj Rubén, aton viñaj Elisur yuninal viñaj Simeón, aton viñaj Selumiel yuninal viñaj Zurisadai. A d'a yiñtilalcan viñaj Judá, aton viñaj Naasón yuninal viñaj Aminadab. A d'a yiñtilalcan viñaj Isacar, aton viñaj Natanael yuninal viñaj Zuar. A d'a yiñtilalcan viñaj Zabulón, aton viñaj Eliab yuninal viñaj Helón. A d'a eb' yiñtilalcan viñaj José, a d'a eb' yic viñaj Efraín, aton viñaj Elisama yuninal viñaj Amiud, a d'a eb' yic viñaj Manasés, aton viñaj Gamaliel yuninal viñaj Pedasur. A d'a yiñtilalcan viñaj Benjamín, aton viñaj Abidán yuninal viñaj Gedeoni. A d'a yiñtilalcan viñaj Dan, aton viñaj Ahiezer yuninal viñaj Amisadai. A d'a yiñtilalcan viñaj



Ayec' eb' israel d'a yich lum vitz scuch Sinaí (Nm 1.1)

Aser, aton viñaj Pagiel yuninal viñaj Ocrán. A d'a yiñtilalcan viñaj Gad, aton viñaj Eliasaf yuninal viñaj Deuel. A d'a yiñtilalcan viñaj Neftalí, aton viñaj Ahira yuninal viñaj Enán, xchi Dios.

16 Aton juntzañ eb' yajal tic ix sic'-chajel d'a scal masanil yiñtilal Israel. 17-18 A d'a b'ab'el c'ual d'a schab'il ujal yic jun ab'il chi', ix smolb'ej juntzañ eb' viñ tic viñaj Moisés yed' viñaj Aarón, to satil tz'ajcan eb' viñ yuj Dios. Añeja' ix molb'ajpax masanil eb' choñab'. Icha chi' ix aj yic'jichaañ sb'isul eb' israel. D'a stzolal ix aj stz'ib'chaj sb'i eb', aton eb' 20 ab'il sq'uinal, sb'eyñejb'ati, ato a' smacañil d'a junjun iñtilal, 19 icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés. A d'a tz'inan luum d'a Sinaí ix ic'-jichaañ sb'isul eb' chi'.

20-21 A d'a junjun iñtilal, d'a junjun macquiltaquil, ix ic'jichaañ sb'isul eb' chi'. Ix tz'ib'chaj sb'i eb' yed' sb'isul eb' vinac tz'acanxo

yab'ilal d'a 20 ab'il, yuj chi' aton val ix aj yelc'och tic:

A d'a yiñtilal viñaj Rubén, aton sb'ab'el yuninal viñaj Israel, 46 mil 500 eb' vinac smoj sb'at d'a oval.

22-23 A d'a yiñtilal viñaj Simeón, ay 59 mil 300.

24-25 A d'a yiñtilal viñaj Gad, ay 45 mil 650.

26-27 A d'a yiñtilal viñaj Judá, ay 74 mil 600.

28-29 A d'a yiñtilal viñaj Isacar, ay 54 mil 400.

30-31 A d'a yiñtilal viñaj Zabulón, ay 57 mil 400.

32-35 Axo d'a yiñtilalcan viñaj José: Ay 40 mil 500 d'a yiñtilal viñaj Efraín, ay pax 32 mil 200 d'a yiñtilal viñaj Manasés.

36-37 A d'a yiñtilal viñaj Benjamín, ay 35 mil 400.

38-39 A d'a yiñtilal viñaj Dan, ay 62 mil 700.

40-41 A d'a yiñtilal viñaj Aser, ay 41 mil 500.

42-43 A d'a yiñtilal viñaj Neftalí, ay 53 mil 400.

44 Aton ix aj yelc'och juntzañ sb'isul ix yic'chaañ viñaj Moisés tic, viñaj Aarón yed' lajchavañxo eb' yajal yaj d'a scal eb' israel d'a junjun iñtilal. **45** Ix q'ue vaan juntzañ sb'isul chi' d'a junjun iñtilal, d'a junjun mac-quiltaquil. A eb' israel, 20 ab'il sq'uinal sb'eyñejb'ati, aton eb' chi' smoj sb'at d'a oval. **46** A d'a smasanil ay 603 mil 550 eb'.

Ix ac'jioch yopisio eb' levita

47 A yiñtilal viñaj Leví, maj ac'ji-ochlaj eb' sb'isuloc, **48** yujto a Jehová ix alan d'a viñaj Moisés: **49** Ayic ol ic'anq'ue vaan sb'isul choñab' Israel tic, mañ ol ac'ochlaj yiñtilal viñaj Leví sb'isuloc. **50** Yujto a ex yiñtilalexcan viñaj Leví chi', ol ex och yac'umaloc servil in cajnub' b'aj ayec' scaxail in trato yed' masanil syame'ab'il. Añeja' ex ol eyic'ñej b'ey in cajnub' chi' yed' masanil syame'ab'il. Yoalil ol ex ajñej cajan d'a spatic yichañ in caj-nub' chi'. **51** Ayic tz'ic'jib'at d'a jun-tac el, a ex tze xuyemi, tze b'oanpaxq'ue b'aj sc'och chi'. Yalñej mach junoc anima mañ levitaoc sjavi d'a slac'anil jun in cajnub' chi', tojol-ñej schami. **52** Axo masanil jun-tzañxo yiñtilal Israel ol cajnaj icha d'a stzolal, junjun eb' ol aj d'a scam-pamento, d'a yalañ sbandera. **53** A exxo pax yiñtilal ex can viñaj Leví chi' jun, a d'a spatic yichañ in caj-nub' ol ex ajoc. A ex ol e tañvej, yic vach' max cot voval d'a in choñab' Israel, xchi Jehová.

54 Ix sc'anab'ajeb' eb' israel sc'ulan icha val ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

A stzolal yaj campamento

2 ¹ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón icha tic: **2** Ayic sb'oanq'ue scampamento eb' israel d'a junoc lugar, junjun tz'aj d'a yalañ sbandera yed' junjun mac-quiltaquil, yoalil najattac val tz'ajel eb' d'a spatic yichañ mantiado, aton b'aj tzin ch'ox in b'a.

3 A d'a stojolal b'aj sjavi c'u, ata' tz'aj scampamento oxo' iñtilal ed'-jinac sbandera yiñtilal Judá. A eb' soldado yic yiñtilal Judá chi', a viñaj Naasón yuninal viñaj Aminadab ayoch yajaliloc eb'. **4** Ato a' yalan sb'isul, ay 74 mil 600 eb' soldado. **5** Junñej tz'aj scampamento yiñtilal Isacar yed' eb'. A viñaj Natanael yuninal viñaj Zuar ayoch yajaliloc eb'. **6** Ato a' yalan sb'isul, ay 54 mil 400 eb' soldado. **7** Ata' tz'ajpax scam-pamento yiñtilal Zabulón. A viñaj Eliab, yuninal viñaj Helón ayoch yajaliloc eb'. **8** Ato a' yalan sb'isul, ay 57 mil 400 eb' soldado. **9** Yuj chi' a b'aj ay scampamento yiñtilal Judá chi', ay 186 mil 400 eb' soldado, aton eb' b'ab'el sb'at d'a yichañ eb' choñab' israel.

10 Axo d'a stojolal sur, ata' tz'aj scampamento oxo' iñtilal ed'jinac sbandera yiñtilal Rubén. A eb' soldado yic yiñtilal Rubén chi', a viñaj Elisur yuninal viñaj Sedor ayoch yajaliloc eb'. **11** Ato a' yalan sb'isul, ay 46 mil 500 eb' soldado. **12** Junñej tz'aj scampamento yiñtilal Simeón yed' eb'. A viñaj Selumiel yuninal viñaj Zurisadai ayoch yajaliloc eb'. **13** Ato a' yalan sb'isul, ay 59 mil 300 eb' soldado. **14** Ata' tz'ajpax scam-pamento yiñtilal Gad yed' eb'. A viñaj Eliasaf yuninal viñaj Reuel

ayoch yajaliloc eb'. **15** Ato a' yalan sb'isul, ay 45 mil 650 eb' soldado.

16 Yuj chi' a b'aj ay scampamento yiñtilal Rubén chi', ay 151 mil 450 eb' soldado, aton eb' sb'ey d'a yic schab'il macañ.

17 Sb'atpax eb' levita d'a scal chañe' campamento. A eb' ed'jinac smantiadoal b'aj tzin ch'ox in b'a. A chañe' campamento chi', d'a stzotal tz'aj sb'eyi icha tas yajec' eb' d'a scampamento, junjun eb' d'a yalañtac sbandera.

18 Axo d'a stojolal b'aj sb'at c'u, ata' tz'aj scampamento oxex' iñtilal ed'jinac sbandera yiñtilal Efraín. A eb' soldado d'a yiñtilal Efraín chi', a viñaj Elisama yuninal viñaj Amiud ayoch yajaliloc eb'. **19** Ato a' yalan sb'isul, ay 40 mil 500 eb' soldado. **20** Junñej tz'aj yiñtilal Manasés yed' eb'. A viñaj Gamaliel yuninal viñaj Pedasur ayoch yajaliloc eb'. **21** Ato a' yalan sb'isul, ay 32 mil 200 eb' soldado. **22** Ata' tz'ajpax scampamento yiñtilal Benjamín. A viñaj Abidán yuninal viñaj Gedeoni ayoch yajaliloc eb'. **23** Ato a' yalan sb'isul, ay 35 mil 400 eb' soldado. **24** Yuj chi' a b'aj ay scampamento yiñtilal Efraín chi', ay 108 mil 100 soldado, aton eb' sb'ey d'a yoxil macañ.

25 Axo d'a stojolal norte, ata' tz'aj scampamento oxexo iñtilal ed'jinac sbandera yiñtilal Dan. A eb' soldado d'a yiñtilal Dan chi', a viñaj Ahiezer yuninal viñaj Amisadai ayoch yajaliloc eb'. **26** Ato a' yalan sb'isul, ay 62 mil 700 eb' soldado. **27** Junñej tz'aj scampamento yiñtilal Aser yed' eb'. A viñaj Pagiel yuninal viñaj Ocrán ayoch yajaliloc eb'. **28** Ato a' yalan sb'isul, ay 41 mil 500 eb' soldado. **29** Ata' tz'ajpax scampamento

yiñtilal Neftalí yed' eb'. A viñaj Ahira yuninal viñaj Enán ayoch yajaliloc eb'. **30** Ato a' yalan sb'isul, ay 53 mil 400 eb' soldado. **31** Yuj chi' a b'aj ay scampamento yiñtilal Dan chi', ay 157 mil 600 eb' soldado. Aton eb' sb'eyb'at d'a spatic sbandera yiñtilal Dan chi', aton eb' tzac'anto sb'ati, xchi Jehová.

32 A sb'isul eb' israel, ay 603 mil 550 eb' soldado d'a smasanil.

33 Palta maj och eb' yiñtilalcan viñaj Leví sb'isuloc, icha val ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

34 Ix sc'ulej eb' israel icha val ix aj yalan Jehová. Junñej ix aj eb' d'a yalañtac sbandera, ix b'eyb'at eb' d'a stzotal, ato syal junjun macquiltaquil.

A tas yovalil sc'ulej eb' levita

3 **1** Aton eb' yiñtilal viñaj Aarón yed' eb' yiñtilal viñaj Moisés tic, ayic ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés chi' d'a jolom vitz Sinaí. **2** A eb' yuninal viñaj Aarón chi': Viñaj Nadab b'ab'el vinac, viñaj Abiú, viñaj Eleazar yed' viñaj Itamar. **3** A eb' chañvañ tic, ix sic'jiel eb', ix ochcan yopisio eb' sacerdoteal. **4** Palta a viñaj Nadab yed' viñaj Abiú chi', ix cham eb' viñ d'a yichañ Jehová d'a tz'inan lum Sinaí, yujto ix yac'och jun c'ac' eb' viñ icha ofrenda d'a yichañ Jehová to mañ smojoc. Mantalaj yuninal eb' ta', yuj chi' axoñej viñaj Eleazar yed' viñaj Itamar ix munlay sacerdoteal d'a yalañ smandar viñaj Aarón aton smam eb'.

5 Ix lolonxi Jehová d'a viñaj Moisés chi', ix yalan icha tic:

6 Avtej masanil eb' viñ vinac d'a yiñtilal Leví, yic scolvaj eb' yed' viñaj sacerdote Aarón icha ol yal viñ. **7-8** A eb' chi' ayoch yopisio d'a yichañ

viñaj Aarón chi' yed' d'a yichañ choñab' d'a mantiado b'aj tzin ch'ox in b'a. Stañvanpax masanil yamc'ab' yic mantiado chi' eb'. Icha chi' tz'aj yac'ji servil masanil choñab' Israel yuj eb' d'a masanil munlajel b'aj ay in cajnub'. **9** Ic'chajocab'el eb' levita d'a scal eb' eyetchoñab' smasanil yic vach' syac' servil viñaj Aarón eb' yed' d'a masanil yiñtilal viñ. **10** Añej d'a yib'añ viñ yed' yiñtilal tz'ochcan yopisio yac'an sacerdoteal. Tato ay junoc mach mañ yiñtiloc viñ chi' syecoch sb'a d'a jun opisio chi', yovalil schami, xchi d'a viñ.

Yic Jehová yaj eb' levita

11 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

12 Toxo ix ex in sic'canel a ex levita ex tic sq'uexuloc junjun eb' b'ab'el vinac unin d'a scal eb' etisraelal, yuj chi' vic eyaji. **13** Ayic ix vac'ancham masanil eb' b'ab'el vinac unin d'a Egipto, ix vac'can sb'ab'el vinac unin eb' etisraelal yic tz'ochcan vicoc, icha pax chi' noc' b'ab'el yune' noc' e molb'etzal noc' vic yaji. A in Jehová in svala', xchi d'a viñaj Moisés chi'.

A sb'isul eb' levita

14 Ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés chi' d'a tz'inan luum Sinaí, ix yalani:

15 Ic'q'ue vaan sb'isul eb' etlevitail, icha junjun macquiltaquil, masanil eb' vinac d'a e cal. Tza chael yich d'a eb' jun ujal sq'uinal sb'eyñejb'ati, xchi Jehová. **16** Yuj chi' ix yic'-chaañ sb'isul eb' viñaj Moisés chi', icha ix aj yalan Jehová.

17 A eb' yuninal viñaj Leví: Aton viñaj Gersón, viñaj Coat yed' viñaj Merari.

18 Axo eb' yuninal viñaj Gersón chi': Aton viñaj Libni yed' viñaj Simeí, aton eb' viñ tic sb'inajñej d'a yiñtilal.

19 A eb' yuninal viñaj Coat: Aton viñaj Amram, viñaj Izhar, viñaj Hebrón yed' viñaj Uziel, aton eb' viñ tic sb'inajñej d'a yiñtilal.

20 A eb' yuninal viñaj Merari: Aton viñaj Mahli yed' viñaj Musi, aton eb' viñ tic sb'inajñej d'a yiñtilal. A eb' viñ tic, yajal yaj eb' viñ d'a junjun macañ yiñtilalcan viñaj Leví.

21 A eb' yiñtilalcan viñaj Gersón, cha macañ yaj eb', aton eb' yiñtilalcan viñaj Libni yed' eb' yiñtilalcan viñaj Simeí. **22** A sb'isul eb' vinac d'a smasanil, ix chajiel yich d'a eb' jun ujal sq'uinal sb'eyñejb'ati, ay 7 mil 500. **23** Masanil eb' tic, a d'a stojolal b'aj tz'em c'u, d'a spatic scajnub' Jehová tz'aj scampamento eb'. **24** A pax mach yajal yaj d'a yiñtilalcan viñaj Gersón, aton viñaj Eliasaf yuninal viñaj Lael. **25** Aton eb' tz'ilan juntzañ smacul yib'añ scajnub' Jehová b'aj sch'ox sb'a yed' c'apac cortina ayoch d'a sti' scajnub' chi', **26** c'apac scortinail amac' oyanoch d'a spatic scajnub' Jehová yed' b'aj ay altar, c'apac cortina ayoch d'a sti' amac' chi' yed' sch'añal ayoch d'a spatic syamc'ab'il.

27 A eb' yiñtilalcan viñaj Coat, chañ macañ yaj eb': Aton eb' yiñtilalcan viñaj Amram, eb' yiñtilalcan viñaj Izhar, eb' yiñtilalcan viñaj Hebrón yed' eb' yiñtilalcan viñaj Uziel. **28** A sb'isul masanil eb' vinac ix schael yich d'a eb' jun ujal sq'uinal sb'eyñejb'ati, ay 8 mil 600 eb', aton eb' tz'ilan scajnub' Jehová.

29 Masanil eb' tic, a d'a stz'eyel scajnub' Jehová d'a stojolal sur tz'aj

scampamento eb'. **30** A yajalil jun-tzañ eb', aton viñaj Elizafán yuninal viñaj Uziel. **31** Aton eb' tic tz'ilan te' scaxail trato, te' mexa, sb'achnub' candil, chab' altar yed' masanil jantac syamc'ab'il sc'anchaj d'a yol scajnub' Jehová yed' pax c'apac cortina ayoch d'a yool.

32 A jun sat yajal yajoch d'a scal eb' levita chi', aton viñaj Eleazar yuninal viñaj sacerdote Aarón, a viñi tz'ilan masanil eb' smunlaj d'a scajnub' Jehová.

33 A eb' yiñtilalcan viñaj Merari, cha macañ yaj eb', aton eb' yiñtilalcan viñaj Mahli yed' eb' yiñtilalcan viñaj Musi. **34** A sb'isul masanil eb' vinac, tz'el yich d'a eb' jun ujal sq'uinal sb'eyñejb'ati, ay 6 mil 200 eb'. **35** A yajalil eb', aton viñaj Zuriel yuninal viñaj Abihail. Tz'aj scam-pamento eb' d'a stz'eyel scajnub' Jehová d'a stojolal norte. **36** Aton eb' tic tz'ilan te' smarcoal, sreglail, yoyal, sb'achnub'al, masanil syamc'ab'il, **37** yed' pax yoyal oyanoch d'a spatictac amac', sb'achnub'al, yes-tacail yed' masanil sch'añal.

38 Axo pax d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a yichañb'at scajnub' Jehová tz'aj scampamento viñaj Moisés yed' viñaj Aarón yed' eb' yuninal viñaj Aarón chi', aton eb' tz'ac'vi servil d'a yol scajnub' Jehová chi' yuj svach'iloc eb' israel. Tato ay junoc mach sc'och d'a slac'anil cajnub' chi' to mañ yopisiooc yaji, tojolñej schami.

39 Ayic ix yic'anchaã sb'isul eb' levita viñaj Moisés yed' viñaj Aarón d'a stzolal icha ix aj yalan Jehová, a sb'isul eb' vinac d'a smasanil, ay 22 mil, tz'el yich d'a eb' jun ujal sq'uinal sb'eyñejb'ati.

A sq'uexul eb' b'ab'el unin

40 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

Ic'chaañ sb'isul yed' sb'i eb' b'ab'el vinac unin d'a scal eb' etchoñab', tz'el yich d'a eb' jun ujal sq'uinal sb'eyñejb'ati. **41** A eb' levita tic, vic yaj eb' sq'uexuloc eb' b'ab'el unin chi'. Añeja' vicpax tz'ajcan masanil noc' smolb'etzal noc' eb' sq'uexuloc noc' sb'ab'el yune' noc' smolb'etzal noc' eb' israel tic. A in ton Jehová in svala', xchi d'a viñi.

42 Yuj chi' ix ic'jichaañ sb'isul masanil eb' b'ab'el vinac unin d'a scal choñab' Israel yuj viñaj Moisés chi', icha ix aj yalan Jehová. **43** Masanil eb' vinac unin jun ujal sq'uinal sb'eyñejb'ati, ay 22 mil 273 eb'.

44 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

45 Ac'canoch eb' levita tic sq'uexuloc eb' b'ab'el vinac unin d'a scal choñab' Israel. Añeja' pax noc' smolb'etzal noc' eb' tz'ochcan sq'uexuloc noc' smolb'etzal noc' eb' yetisraelal, yujto vic yaj eb' levita tic. A in ton Jehová in svala'. **46-47** Palta ec'al sb'isul eb' b'ab'el unin d'a choñab' Israel d'a yichañ eb' levita chi', yuj chi' a d'a junjun eb' 273 b'ab'el unin syac' sobre chi', tza c'an oyeoc siclo q'uen plata, icha jantac yalil q'uen sc'anchaj d'a in cajnub', aton 20 geras yalil. **48** Tzac'an jun-tzañ q'uen tumin chi' d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal, aton tz'och sq'uexuloc eb' b'ab'el unin syac' sobre chi', xchi Jehová.

49 Icha chi' ix aj smolanq'ue q'uen tumin viñaj Moisés ix och sq'uexuloc eb' b'ab'el unin d'a scal choñab' Israel syac' sobre chi'. **50** Ix molchaj

mil 365 siculo q'uen plata, icha jantac yalil q'uen sc'anchaj d'a scajnub' Jehová. **51** Ix lajvi chi', ix yac'an q'uen viñaj Moisés d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal, icha ix aj yalan Jehová.

A yopisio eb' levita

4 ¹ Ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón, ix yalan icha tic:

² Ic'q'ue vaan sb'isul eb' yiñtilalcan viñaj Coat d'a stzonal d'a scal eb' levita, ³ aton eb' 30 ab'il sq'uinal sc'och d'a 50. Aton eb' tic smoj val smunlaj d'a in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a.

⁴ A smunlajel eb' yiñtilalcan viñaj Coat chi', to a juntzañ tastac vicñej yaji, a stañvej eb', aton juntzañ tic: ⁵ Ayic sb'atxi eb' choñab', a ach ach Aarón yed' eb' uninal, tzeyiq'uel c'apac cortina ayoch smaculoc jun Lugar Vicñej Yaji, tze musan te' scaxail in trato d'a c'apac. ⁶ Axo d'a yib'añ tzeyac'b'at jun tz'uum te lab'ab'i smusiloc. Axo d'a yib'añ jun chi' tzeyac'b'at jun c'apac q'uic'-mutz'inac, tzeyac'anoch te' b'achlab' yic tz'ic'jib'ati. ⁷ Tzeyac'anpaxb'at jun c'apac q'uic'mutz'inac c'apac d'a sat mexa ay d'a vichañ, axo d'a yib'añ jun chi' tzeyaq'uem q'uen plato, juntzañ q'uen nivac cuchara, uc'ab' yed' juntzañ xalual vino tz'ac'ji d'a ofrendail yed' ixim pan tz'ac'-jitaxoni. ⁸ A d'a yib'añ masanil juntzañ chi' tzeyac'b'at jun chacchac c'apac, tze musan d'a jun tz'uum te lab'ab'i chi', tzeyac'anpaxoch te' b'achlab' yic tz'ic'jib'ati. ⁹ Tzeyic'anpaxcot junxo q'uic'mutz'inac c'apac, tze musan jun sb'achnub' candil yed' juntzañ candil chi', q'uen q'ueen

tz'ic'anel staañil c'apac c'apac b'aj tz'och sc'ac'al candil yed' platillo yed' masanil yed'tal sc'anchaj yed' aceite. ¹⁰ Masanil juntzañ chi' tze musej d'a jun noc' tz'uum te lab'ab'i, tzeyac'anq'ue d'a yib'añ te b'achlab'.

¹¹ Tzeyac'anpaxb'at junxo q'uic'-mutz'inac c'apac d'a yib'añ altar nab'a oro. Tze pichan d'a juntzañ noc' tz'uum lab'ab'i, tzeyac'anpaxoch ste'al yic sb'achchaji. ¹² Tze molanpax q'ue vaan masanil yamc'ab' sc'anchaj d'a yol in cajnub', tze pichanoch d'a yol jun q'uic'mutz'inac c'apac, tzeyac'anoch juntzañxo noc' tz'uum lab'ab'i d'ay, tzeyac'anq'ue d'a yib'añ te b'achlab'. ¹³ Yovalil tzeyiq'uel jantac q'uen taañ calan yed' xepu' stz'a d'a altar, slajvi chi' tze musan altar chi' d'a jun c'apac c'apac yaxmaquinac. ¹⁴ Axo d'a yib'añ tz'ac'jib'at masanil tastac sc'anchaj d'a altar chi': Aton yed'tal tzac'ac' yed' juntzañ q'uen tenedor, q'uen pala, q'uen nivac uc'ab' yed' juntzañxo yaliñej tas yamc'ab'il. A d'a yib'añ masanil juntzañ chi' tz'ac'jib'at noc' tz'uum te lab'ab'i, tzeyac'anpaxoch te' yic sb'achchaji. ¹⁵ Ayic slajvi e pichan masanil juntzañ tastac nivan yelc'och chi', vach'xo yaji yic tz'ic'jib'ati, scot eb' yiñtilalcan viñaj Coat yic syic'anb'at eb'. Masanil juntzañ tastac to vic yaj chi', max yal-laj syaman eb' yic max cham eb' yuu. Masanil jantac syamc'ab'il yic in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a, a eb' yiñtilalcan viñaj Coat yovalil tz'ic'anb'ati. ¹⁶ A viñaj Eleazar, viñ uninal a ach sacerdote Aarón, a viñ tz'ilan tas yaj aceite yic candil, incienso vach' sjab', ofrenda yic ixim trigo to yovalil tz'ac'ji d'ayin yed' aceite sc'anchaji a sic'chajel junoc

mach, ma junoc tas tz'ochcan vicoc. A viñ stañvan in cajnub' yed' masanil syamc'ab'il, xchi Jehová.

17 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón chi' icha tic:

18 Mocab' satel eb' yiñtilalcan viñaj Coat d'a scal eb' eyetlevitail.

19 Yic max javi chamel d'a yib'añ eb', yuj syaman eb' tastac to vicñej yaji, yovalil tze b'eyb'alej juntzañ tic: Ach Aarón yed' eb' uninal, yovalil tzex och yed' eb' d'a yol in cajnub'. A ex tzeyal d'a eb' tastac syic'b'at junjun eb'. 20 Yuj chi', max och eb' junoc rato yil tastac to vic yaji, yic max cham eb' yuuj, xchi Jehová.

21 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

22 Ic'chaañ sb'isul eb' yiñtilalcan viñaj Gersón d'a stzolal, 23 aton eb' 30 ab'il sq'uinal sc'och d'a 50, aton eb' smoj val smunlaj d'a in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a.

24 Aton smunlajel eb' yiñtilalcan viñaj Gersón tic d'a mantiado chi': 25 A eb' yovalil tz'ic'anb'at c'apac smacul yib'añ in cajnub' yed' chab'xo jeñan smacul yib'añ, noc' tz'um lab'ab'i ayoch smaculoc yib'añ, c'apac cortina ayoch d'a smaculoc sti', 26 c'apac cortina ayoch d'a spatictac yamaqu'il in cajnub' b'aj ay altar, c'apac cortina ayoch b'aj ay sti' yamaqu'il chi' yed' syamc'ab'il yed' jantac sch'añal ayochi yic tz'och d'a yopisio. A eb' ayoch d'a yib'añ yilan juntzañ ix b'inaj tic. 27 A viñaj Aarón yed' eb' yuninal, a eb' scuchb'an masanil eb' yiñtilalcan viñaj Gersón chi' d'a munlajel sc'ulej yed' yic'anb'at tastac eb' to tz'ic'jib'ati. A eb' tic sch'oxan tastac syic'b'at junjun eb'.

28 Aton val yopisio eb' yiñtilalcan

viñaj Gersón tic ayic smunlaj eb' d'a in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a.

Sc'anab'ajejocab' masanil tas syal viñaj Itamar eb', aton viñ yuninal viñaj sacerdote Aarón.

29 Ic'chaañ sb'isul eb' yiñtilalcan viñaj Merari d'a stzolal, 30 aton eb' 30 ab'il sq'uinal sc'och d'a 50, aton eb' smoj val smunlaj d'a in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a. 31 A smunlajel eb', aton yic'anb'at masanil ste'al mantiado chi' eb', aton smarcoal, sreglail, yoyal yed' sb'achnub'al, 32 masanil yoyal oyanoch d'a spatic-tac yamaqu'il in cajnub', sb'achnub'al yich, yestacail, sch'añal yed' masanil syamc'ab'il sc'anchaji. A ex tzeyala' tastac yovalil syic'b'at junjun eb'.

33 A jun munlajel tic scan d'a yol sc'ab' eb' yiñtilalcan viñaj Merari. A viñaj Itamar yuninal viñaj sacerdote Aarón, a viñ tz'alani tas sc'ulej eb', xchi Jehová.

34-48 A viñaj Moisés, viñaj Aarón yed' eb' yajalil choñab', a eb' ix ic'an-chaañ sb'isul eb' levita smoj val smunlaj d'a scajnub' Jehová b'aj sch'ox sb'a, aton eb' 30 ab'il sq'uinal sc'och d'a 50. Aton eb' tic: Eb' yiñtilalcan viñaj Coat, viñaj Gersón yed' viñaj Merari. D'a stzolal ix ic'jichaañ sb'isul eb' icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

A eb' yiñtilalcan viñaj Coat, icha stzolal, ay 2 mil 750 eb' d'a smasanil.

A eb' yiñtilalcan viñaj Gersón, icha stzolal, ay 2 mil 630 eb' d'a smasanil.

A eb' yiñtilalcan viñaj Merari, icha stzolal, ay 3 mil 200 eb' d'a smasanil.

Axo sb'isul eb' levita chi' ix yic'-chaañ viñaj Moisés, viñaj Aarón yed' eb' yajal yaji, icha syal stzolal, aton eb' 30 ab'il sq'uinal sc'och d'a 50 to smoj val smunlaj d'a scajnub' Jehová

b'aj sch'ox sb'a, ay 8 mil 580 eb' d'a smasanil.

49 A jun sb'isul tic, ix ic'chajq'ue vaan, ix alchaj d'a junjun eb' tastac sc'ulej yed' tastac syic'b'ati, icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés.

Ley d'a eb' anima mañ vach'oc yaji

5 **1** Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

2 Al d'a masanil eb' etisraelal to a eb' anima penaay yuj lepra, eb' tz'el yiñatil yuj junoc ilya ayoch d'ay, ma eb' syaman junoc chamnac, yovalil tz'ic'jiel eb' d'a spatiquel campamento. **3** Masanil juntzañ anima chi', tz'ic'jiel eb', eb' viñ vinac ma eb' ix ix, yic malaj tas mañ vach'oc d'a yol campamento b'aj ayinec' eyed'oc, xchi d'a viñ. **4** Ix sc'anab'ajej eb' israel yic'anelta juntzañ eb' anima chi', icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

A sleyal d'a spac syac' eb' ixtum anima

5 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

6 Al juntzañ tic d'a eb' etchoñab': Tato ay junoc vinac, ma junoc ix ix max in c'anab'ajani, syixtan yetanimail, van yoch smul. **7** Yovalil syojtaquejel spaltail chi'. Añejtona', yovalil syac'xi sq'uexul tastac ix yix-tejb'at chi', syac'an jab'ocxo d'a yib'añ stojol juntzañ chi'. **8** Tato toxo ix cham jun mach ix ixtajb'at tastac ay d'ay chi', mañxa pax junoc ayto yuj sb'a smoj schaan sq'uexul junoc tas chi', a jun chi', tz'ochcan vicoc, axo d'a yol sc'ab' eb' sacerdote scani. Añejtona' syac'anpax junoc noc' ch'ac calnel silab'il yic tz'ac'ji tup smul ix och chi'.

9 Masanil ofrenda syac' eb' etisraelal d'ayin, tz'ic'jib'at d'a eb' sacerdote. A juntzañ chi', yic eb' sacerdote chi' yaji. **10** Masanil tastac syac' junoc etisraelal d'ayin, tato tz'ac'ji d'a junoc viñ sacerdote, yic viñ tz'aj-cani, xchi d'a viñ.

A sleyal d'a yib'añ c'ac'alc'olal

11 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés **12** to syal juntzañ tic viñ d'a eb' yetisraelal: Talaj ay junoc vinac sna d'a spatic ix yetb'eyum to ay smul ix say d'a yol sc'ab', **13-14** to smulan ix yed' junoc vinac, palta max nachajel-laj yuj viñ tato toxo ix mulan ix, yujto max yal ix, malaj pax junoc mach ix ilan smulan ix. Mato ay pax junoc vinac toñej snaanq'ue icha chi' d'a spatic ix yetb'eyum chi', vach'chom malaj smul ix syac'och d'a yol sc'ab' viñ. **15** A d'a cha macañ lolonel icha chi', a viñ vinac chi', syal yic'anb'at ix yetb'eyum viñ d'a yichañ junoc viñ sacerdote. Syac'an chañeoc libra ixim harina cebada viñ ofrendail yuj ix, palta max secjiemlaj aceite d'a yib'añ ixim, max ac'jipaxlaj incienso yed' ixim, yujto a jun ofrenda chi', ofrenda yic c'ac'alc'olal, yopisio yic scheclajelta mul.

16 Axo viñ sacerdote chi' tz'alani to snitzcot sb'a ix ix chi', tz'ic'jioc ix d'a vichañ a in Jehová in tic. **17** Elañ-chamel syic'cot jab'oc a a' viñ sacerdote chi' d'a yol junoc lum uc'ab', aton a a' vicñej yaji. Syic'anpaxq'ue jab'oc pococ viñ, aton lum ay d'a in cajnub', syac'anb'at viñ d'a scal a a' chi'. **18** Tz'och liñan ix ix chi' yuj viñ sacerdote chi' d'a vichañ a in Jehová in tic, syic'anel sc'ox ix, tz'ac'-jipaxoch jun ofrenda yuj c'ac'alc'olal chi' d'a yol sc'ab' ix. Axo viñ

sacerdote chi' ed'jinacq'ue a a' c'a' tz'ic'ancot yaelal, **19** shecan viñ yac' sti' ix. Syalan viñ d'a ix icha tic: Tato yel maj ach mulan yed' junocxo vinac d'a yol sc'ab' viñ etb'eyum tic, malaj tas ol ach ic'anoc a ol uc'anem jun a a' c'a' ed'jinac yaelal tic. **20** Palta tato ix ach mulan yed' junocxo viñ vinac jun, ix och a mul d'a yol sc'ab' viñ etb'eyum, **21** a Jehová ol ach ac'an- canoch ch'oxnab'iloc d'a yichañ eb' etchoñab'. Ol ach b'inaj yuj eb' d'a chucal, ol malq'ue a c'ool, ol tacjoc yib' a xub'. **22** Aton val jun yaelal chi' ol javoc d'a ib'añ a ol uc'anem jun a a' tic, yujto a a' ed'jinac yaelal, xcham viñ sacerdote chi' d'a ix. Axo stac'vi ix ix chi': Ujocab' icha chi', xcham ix.

23 A juntzañ catab' chi', tz'ib'- chajocab'can yuj viñ sacerdote. Slajvi chi' sb'icanel viñ yed' a a' c'a' tz'em d'a yol uc'ab' chi'. **24** Slajvi chi' syuc'anem a' ix ix chi', axo yic slajvi yuc'an a' ix, scotcan yaelal d'a yib'añ ix. **25** Schaanec' ixim harina cebada ofrenda yuj c'ac'alc'olal viñ sacerdote chi' d'a yol sc'ab' ix. A jun ofrenda chi' sb'achoch viñ sacerdote chi' d'a vichañ a in Jehová in tic. **26** Syic'an- q'ue jun votzoc jun ofrenda viñ sacer- dote chi', sñusantz'a viñ d'a yib'añ altar yuj sch'oxancot masanil jun ofrenda chi'. Ayic toxo ix yuq'uej a a' c'a' chi' ix, **27** tato ay smul ix d'a yol sc'ab' viñ yetb'eyum chi', scot yaelal d'a yib'añ ix yuj a a' syuqu'em chi'. Smalq'ue sc'ool ix, stacji yib' xub' ix, tz'ochcan ix ch'oxnab'iloc yed' sb'inaj d'a chucal d'a scal choñab' chi'. **28** Palta tato yel malaj jab'oc smul ix, malaj jab'oc tas tz'ic'an ix, yuj chi' scheclajeli to malaj smul ix, syalñej yalji yune' ix.

29 Aton jun ley tic tz'och d'a yib'añ ix ix smulan d'a yol sc'ab' viñ yetb'eyum, yuj chi' tz'och viñ yet- b'eyum ix chi' d'a c'ac'alc'olal.

30 Tato ay junoc vinac toñej tz'ec' d'a yib'añ yac'an c'ac'alc'olal d'a ix yet- b'eyum, a jun vinac chi' yovalil syic'- cot ix yetb'eyum viñ chi' d'a vichañ a in Jehová in tic, yic sb'oan viñ sacer- dote chi' masanil tas syal jun ley tic.

31 Tato yel ay smul ix ix chi', a d'a yib'añ ix scan smul chi'. Axo d'a yib'añ viñ vinac chi' malaj tas scani, xchi Jehová.

A sleyal d'a eb' nazareo

6 ¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñañ Moisés chi' icha tic:

² Al juntzañ tic d'a eb' etchoñab': Tato ay junoc vinac ma junoc ix ix syac' sti' yac'anoch sb'a d'a yol in c'ab' d'a nazareoal, ³ maxtzac yal-laj yuc'an vino, ma yuc'an junocxo tas to pajb'inac. Maxtzac yalpax yuc'an vino ochnac vinagreal, ma vinagre pajb'inac. Max yalpax yuc'an yal sat uva, ma sloan sat, ma sloan sat d'a taquiñal. ⁴ A d'a jantac tiempo ix yac' sti' chi', mañ val jab'oc syal yab'lan masanil tastac tz'el d'a te' uva, vach'- chom sq'uenal ma stz'umal. ⁵ Max yalpax sjoxanel xil sjolom masanto slajvi jantac tiempo ix yac' sti' chi' d'ayin, schañej q'uib' xil sjolom yujto vic yaj a in Jehová in tic. ⁶ A d'a jun tiempoal chi', max yal-laj sc'och d'a stz'ey junoc chamnac, ⁷ vach'chom a smam, ma snun schami, ma junoc yuc'tac, ma junoc yanab', palta max yal-laj sc'och d'a stz'ey yic vach' max can d'a chucal icha yalan ley. Yovalil vach'ñej yaji yujto vic yaji. ⁸ A d'a masanil tiempo b'aj ix yac' sti' chi', junelñej vicñej yaji.

9 Talaj ay junoc mach junñej ayec' yed'oc schami, a xil sjolom to vic yaj chi', mañxo vach'oc tz'ajcan icha yalan ley. Yuj chi' ayic slajvi yec'b'at uqueoc c'ual ayic sb'oxican icha yalan ley, ichato chi' sjoxjiel xil sjolom chi'. **10** Axo d'a yucub'ixial, syic'anb'at chavañoc noc' paramuch yalñej tas macañil d'a junoc viñ sacerdote d'a yichañ in cajñub' b'aj tzin ch'ox in b'a. **11** A viñ sacerdote chi' tz'ac'an junoc noc' chi' silab'il yuj smul jun anima chi'. Axo junxo noc' sñusjitz'a noc' smasanil silab'il. Icha chi' tz'aj yac'ji tup smul yuj b'aj ix cham jun anima chi' d'a stz'ey. A d'a jun c'u chi', a xil sjolom sq'uib'xi, vic tz'ajxicani. **12** Tz'elxi yich jun tiempoal b'aj ix yac' sti' d'ayin. A jantac tiempo ix ec'b'at d'a yalañtax chi', maxtzac ochlaj sb'isuloc, yujto a xil sjolom vic yaji, ix ixtaxeli. Añejtona' yovalil syic'paxb'at junoc noc' calnel jun ab'il sq'uinal silab'il d'a vichañ a in Jehová in tic yuj stupan tas ix sc'ulej chi'.

13 Ayic slajvi jantac tiempoal ix yac' sti' jun anima chi', yovalil sb'at d'a sti' in cajñub' b'aj tzin ch'ox in b'a. **14** Ata' syac'och jun silab' d'a vichañ, sñusjitz'a smasanil, aton junoc noc' quelem calnel jun ab'il sq'uinal, malaj jab'oc spaltail. Añeja' syac'pax junoc noc' nun calnel jun ab'il sq'uinal, malaj jab'oc spaltail. A jun chi' silab' yaj yuj yac'ji tup mul. Tz'ac'ji junoc noc' ch'ac calnel malaj jab'oc spaltail silab'il yic junc'olal. **15** Añejtona', yovalil syac' junoc yune' mooch ixim pan malaj yich, a ixim harina te vach' ayoch d'ay calab'il yed' aceite. Syac'pax ixim c'oxox pan malaj yich, ayoch aceite d'ay. Junñej tz'aj yac'an yed'

yofrenda d'a ixim trigo yed' vino d'iñantaxon yac'ani.

16 A junoc viñ sacerdote tz'ac'anoch jun silab' yuj mul chi' d'a vichañ a in Jehová in yed' silab' to sñusjitz'a smasanil. **17** Syac'anpax noc' calnel silab'il yic junc'olal. Junñej tz'aj yac'an yed' ixim pan malaj yich chi'. Syac'anpax ofrenda d'a ixim trigo yed' pax vino. **18** A jun ix yac' sti' d'a nazareoal chi', sjoxchajel xil sjolom. A d'a yichañ in cajñub' sjoxchajeli. Smolq'ue xil sjolom ayoch ch'oxnab'iloc to vic yaji, sñusjitz'a d'a cal c'ac', aton c'ac' b'aj stz'a silab' yic junc'olal. **19** Ayic slajvi sjoxjiel xil sjolom chi', a viñ sacerdote tz'ic'anq'ue sjenjab' noc' calnel tajinacxo chi' yed' jun ixim pan malaj yich ayem d'a yol jun yune' mooch chi' yed' pax jun ixim c'oxox pan malaj yich, syac'anoch viñ masanil d'a yol sc'ab' jun ix yac'och sb'a nazareoal chi'. **20** Slajvi chi', sb'achanoch juntzañ chi' viñ sacerdote chi' d'a vichañ a in Jehová in tic. A juntzañ chi' sic'b'il el vicoc, yic eb' sacerdote chi' yaji yed' pax sñisc'ol noc' sb'achchajoch d'a vichañ, xub' noc' to sic'chajcaneli, yic viñ sacerdote chi' yaji. Ayic toxo ix lajvi masanil juntzañ chi', a jun yac'nacoch sb'a nazareoal chi', tzaxo yal yuc'an vino.

21 Aton juntzañ checnab'il tic d'a eb' nazareo: Tato ay junoc nazareo chi' syac' sti' yac'an junoc ofrenda ec'to d'a yichañtaxon sleyal, yovalil sc'anab'ajej sc'ulan icha b'aj ix yac' sti' chi', xchi Jehová.

A vach' lolonel syal eb' sacerdote

22 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

23 Al d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal, ayic syalan vach' lolonel eb' d'a yib'añ eb' eyetisraelal, syal eb' icha tic:

24 Yac'ocab' svach'c'olal Jehová d'a eyib'añ, tzex stañvani.

25 Ex yilocab'och Jehová d'a tzalajc'olal, sch'oxocab' svach'-c'olal d'ayex.

26 Xajanocab' tzex yiloch Jehová, yac'ocab' junc'olal d'ayex, xchi-ocab' eb'.

27 Icha chi' ol yutej eb' in yac'an b'inaj d'a yib'añ eb' etisraelal. A inxo ol vac' in vach'c'olal d'a yib'añ eb', xchi d'a viñ.

Ofrenda yuj scajnuv' Jehová

7 1 Ayic ix lajvi sb'oanq'ue scajnuv' Jehová viñaj Moisés, ix yac'anocho aceite viñ d'ay yed' d'a masanil syamc'ab'il yed' d'a yib'añ altar yed' syamc'ab'il. 2 A d'a jun c'u chi' a eb' yajal yaj d'a junjun iñtilal, aton eb' colvajnac yic'anchaañ sb'isul eb' vinac, 3 ix yac' yofrenda eb' d'a Jehová: Vaque' carreta ayq'ue yeñul yib'añ yed' lajchavañ noc' mam vacax smunlaj ix yac' eb'. Syalel-c'ochi, junjun carreta d'a chatacvañ eb' yajal chi', junjun pax noc' vacax chi' d'a junjun eb'. Masanil juntzañ chi' ix yac'och eb' d'a yichañ scajnuv' Jehová.

4 Yuj chi' ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi': 5 Cha juntzañ carreta yed' juntzañ noc' vacax smunlaj chi', tzac'an d'a eb' levita yic sc'an eb' d'a munlajel d'a in cajnuv' b'aj tzin ch'ox in b'a, icha tastac munlajelal sc'ulej junjun eb', xchi d'a viñ.

6 Ix schaan juntzañ carreta chi' viñ, ix schaanpax noc' vacax smunlaj chi' viñ, ix spojanec' viñ d'a scal eb'

levita. 7 A d'a eb' yiñtilalcan viñaj Gersón, chab' carreta yed' chañvañ noc' vacax chi' ix yac' viñ, icha syal smunlajel eb'. 8 Axo d'a eb' yiñtilalcan viñaj Merari, chañe' carreta yed' vajxacvañ noc' vacax chi' ix yac' viñ, icha syal smunlajel eb' b'aj scuchb'aj yuj viñaj Itamar yuninal viñaj sacerdote Aarón. 9 Axo d'a yiñtilalcan viñaj Coat, malaj carreta, malaj pax noc' vacax ix ac'ji, yujto a eb' sb'achanb'at masanil yamc'ab' yic scajnuv' Jehová d'a sjolom sjeñjab'.

10 Ayic ix ac'jicanoch yopisio altar, ix yic'b'at yofrenda eb' yajal d'a junjun iñtilal d'a yichañ altar chi'. 11 Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi': A d'a junjun c'u ch'occh'oc eb' yajal d'a junjun iñtilal ol yic'cot yofrenda yuj yochcan yopisio altar, xchi.

12-83 A d'a b'ab'el c'u, ix yic'ancot yofrenda viñaj Naasón yuninal viñaj Aminadab, yajal d'a yiñtilal Judá.

D'a schab'il c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Natanael yuninal viñaj Zuar, yajal d'a yiñtilal Isacar.

D'a yoxil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Eliab yuninal viñaj Helón, yajal d'a yiñtilal Zabulón.

D'a schañil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Elisur yuninal viñaj Sedeur, yajal d'a yiñtilal Rubén.

D'a yoil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Selumiel yuninal viñaj Zurisadai, yajal d'a yiñtilal Simeón.

D'a svaquil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Eliasaf yuninal viñaj Deuel, yajal d'a yiñtilal Gad.

D'a yuquil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Elisama yuninal viñaj Amiud, yajal d'a yiñtilal Efraín.

D'a svajxaquil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Gamaliel yuninal viñaj Pedasur, yajal d'a yiñtilal Manasés.

D'a sb'aluniil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Abidán yuninal viñaj Gedeoni, yajal d'a yiñtilal Benjamín.

D'a slajuñil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Ahiezer yuninal viñaj Amisadai, yajal d'a yiñtilal Dan.

D'a yuxluchil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Pagiel yuninal viñaj Ocrán, yajal d'a yiñtilal Aser.

Axo d'a slajchavil c'ual, ix yic'ancot yic viñaj Ahira yuninal viñaj Enán, yajal d'a yiñtilal Neftalí.

Lajaniñej yofrenda junjun eb' viñ ix yic'coti. Aton junjun plato nab'a plata, 130 siclo yalil junjun yed' pax junjun q'uen nivac uc'ab' nab'a plata, 70 siclo yalil junjun, icha echlab' sc'anchaj d'a scajnub' Jehová. A jun-tzañ yed'tal chi' te b'ud'an yuj ixim harina te vach' calab'il yed' aceite, aton syac' eb' d'a ofrendail. Ix yac'an-pax junjun q'uen nivac cuchara nab'a oro eb', 10 siclo yalil junjun, b'ud'an yed' incienso. Ix yac'anpax junjun noc' quelem vacax eb', junjun noc' ch'ac calnel, junjun noc' quelem calnel jun ab'il sq'uinal yic siñusjitz'a d'a silab'il. Ix yac'anpax junjun noc' mam chiva eb' yic tz'och silab'il yuj mul. Stzac'anilxo ix yac' silab' yic junc'olal eb', chavañ noc' toro, ovañ noc' ch'ac calnel, ovañ noc' mam chiva yed' pax ovañ noc' quelemtac calnel jun ab'il sq'uinal ix yac' junjun eb'.

84 Masanil ofrenda ix yac' eb' yajal yaj d'a yiñtilalcan Israel, ayic ix ochcan yopisio altar, aton juntzañ tic: Lajchave' q'uen plato nab'a plata, lajchave' uc'ab' nab'a plata yed' lajchave' nivac cuchara nab'a oro.

85 Junjun plato chi' 130 siclo yalil, junjun uc'ab' 70 siclo yalil, yuj chi' a q'uen plata chi' d'a smasanil, ay 2 mil

400 siclo yalil, icha echlab' sc'anchaj d'a scajnub' Jehová. **86** Ay pax lajchave' q'uen nivac cuchara nab'a oro b'ud'an yuj incienso, 10 siclo yalil junjun, icha echlab' sc'anchaj d'a scajnub' Jehová. A q'uen oro d'a smasanil, ay 120 siclo q'ueen.

87 A sb'isul masanil noc' noc' ix ñusjitz'a silab'il chi', aton tic: Lajchavañ noc' quelemtac vacax, lajchavañ noc' ch'ac calnel, lajchavañ noc' quelemtac calnel jun ab'il sq'uinal, ayñej ixim trigo tz'ac'ji ofrendail yed'oc yed' pax lajchavañ noc' mam chiva tz'ac'ji silab'il yuj mul. **88** Axo pax noc' noc' ix ac'ji silab'il yuj junc'olal, 24 noc' toro d'a smasanil, 60 noc' ch'ac calnel, 60 noc' mam chiva yed' 60 noc' quelemtac calnel jun ab'il sq'uinal. Aton masanil juntzañ ofrenda chi' ix ac'chaji ayic ix ochcan yopisio altar ayic toxo ix ochcan yicoc Jehová.

89 Ayic tz'och viñaj Moisés chi' d'a scajnub' Jehová b'aj sch'ox sb'a yic slolon viñ yed' Jehová chi', syab' val viñ slolon Jehová yed'oc d'a snañal chab' yechel querubín ayoch d'a yib'añ b'aj tz'ac'ji tup mul, aton smacul scaxail trato.

Ix alchaj tas tz'aj yoch sc'ac'al candil

8 ¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic: ² Al d'a viñaj Aarón to ayic ol yac'anoch sc'ac'al uque' candil viñ, a d'a yichañ sb'achnub' candil chi' syac' yoc, xchi d'a viñ. ³ Ix sc'anab'ajej viñaj Aarón chi' sb'oanoch sc'ac'al juntzañ candil chi' yic syac'an yoc d'a yichañ, icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'. ⁴ A jun b'achnub' candil chi' nab'a oro, tenb'il d'a q'uen martillo, sb'at d'a yich masanto d'a sfloral d'a

schon. Ix b'oji jun b'achnub' candil chi' icha val yechel ix sch'ox Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

Ix ochcan yopisio eb' levita

5 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

6 Ic'canel eb' levita d'a scal eb' eyetisraelal tic, tza sacb'itan eb' icha yalan ley. **7** Icha tic ol aj a sacb'itan eb': Tza tzicoch a a' d'a eb' yic sacb'ican eb', sjoxjiel masanil xil snivanil eb'. Slajvi chi', sjuc'an spichul eb'. Icha chi' tz'aj sacb'ican eb'. **8** Elañ-chamel tzic'cot junoc noc' quelem vacax yed' junoc echlab' ixim harina te vach', calab'il yed' aceite tz'ac'ji ofrendail d'a ixim trigo. Tz'ac'jipax junocxo noc' quelem vacax silab'il yuj mul. **9** Tzalan d'a eb' levita to sja eb' smasanil d'a slac'anil cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a, tza molb'anpax masanil eb' eyetisraelal. **10** A eb' levita chi' tz'och eb' d'a vichañ. Axo ta' ol yac'-q'ue sc'ab' eb' eyetchoñab' d'a sjolom eb'. **11** A viñaj Aarón ol ac'anoch eb' levita chi' d'a vichañ a in Jehová in tic yofrendaoc eb' eyetisraelal chi'. Icha chi' ol aj scan eb' in yac'an servil. **12** Slajvi chi', syac'anq'ue sc'ab' eb' levita chi' d'a sjolom chavañ noc' quelemtac vacax chi'. Jun noc' tz'ac'ji silab'il yuj yac'ji tup mul, axo junxo noc' sñusjitz'a smasanil silab'il d'ayin. Icha chi' tz'aj stupcanel smul eb'.

13 Slajvi chi' tzac'anoch eb' d'a yichañ viñaj Aarón yed' eb' yuninal yuj yac'-jican eb' d'ayin. **14** Icha chi' ol utoc ic'ancanel eb' d'a scal eb' eyetisraelal yic tz'ochcan eb' vicoc. **15** Ayic toxo ix lajvi sacb'ican eb' icha yalan ley yed' yac'jicanoch eb' d'a yol in c'ab', tzaxo yal sja eb' d'a in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a yic smunlaji. **16** Aton eb' tic vic

tz'ajcan d'a junelñej d'a scal eb' eyetisraelal sq'uexuloc eb' b'ab'el vinac unin. **17** Yujto vic yaj masanil sb'ab'el vinac yune' eb' ix eyetchoñab' tz'alji yed' pax sb'ab'el yune' noc' e molb'etzel noc' tato vinac noc'. Ayic ix in milancham masanil eb' b'ab'el unin d'a Egipto, ata' ix vac'can masanil eb' b'ab'el vinac unin yic tz'ochcan eb' vicoc. **18** Yuj chi' a eb' levita tic tzin cha sq'uexuloc eb' b'ab'el unin chi' tic-naic. **19** A in ix in sic'canel eb' levita tic d'a e cal a ex israel ex tic. Ix vac' eb' d'a viñaj Aarón yed' d'a eb' yuninal viñ yic a eb' tzin ac'an servil e q'uexuloc d'a in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a yuj vac'an tup e mul d'a eyib'añ. A eb' sja d'a vichañ e q'uexuloc yic max ex chami tato tzex ja d'a stz'ey in cajnub', xchi Jehová.

20 Icha chi' ix aj sc'anab'ajan viñaj Moisés, viñaj Aarón yed' masanil eb' israel masanil tas ix yal Jehová d'a viñaj Moisés chi' yuj eb' levita. **21** Ix sacb'itan sb'a eb' levita chi', ix sjuc'anel spichul eb', axo viñaj Aarón ix ac'anoch eb' d'a yichañ Jehová d'a ofrendail. Ix yac'anpax silab' viñ yic stupcanel smul eb'. **22** Ayic ix lajvi juntzañ chi' smasanil, ix och eb' levita chi' b'aj ay scajnub' Jehová b'aj sch'ox sb'a yic smunlaj eb' ta'. A viñaj Aarón yed' eb' yuninal scuchb'an eb'. Icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi', icha chi' ix aj sc'anab'ajan eb' sc'ulan yed' eb' levita chi'.

A stieempoal yic tz'ac'vi servil eb' levita

23 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

24 Ol och eb' levita d'a yopisio d'a in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a, ayic **25** ab'ilxo sq'uinal eb'. **25** Axo yic

slajvi 50 ab'il sq'uinal eb', tz'el eb' d'a yopisio d'a junelñej. **26** Ayic sc'och sq'uinal eb' d'a icha chi', syal scolvaj eb' yed' eb' smunlaj d'a mantiado chi', palta maxtzac munlaj eb' d'a smunlajel ichataxon ix sc'ulej. Icha chi' tzutej ac'anoch eb' levita d'a smunlajel, xchi d'a viñ.

Tz'och q'uiñ yic snaancot eb' israel a yelnac eb' d'a libre

9 ¹ Ayic ix lajvi yab'ilal yelta eb' israel d'a Egipto, yic b'ab'el uj d'a yol schab'il ab'il, ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi' d'a tz'inan lum Sinaí icha tic:

² Al d'a eb' etchoñab' israel to syac'och q'uiñ eb' yic snaancot eb' ayic yelnac eb' d'a libre ichataxon sc'ual to chequel yajcani. ³ Tzeyac'och jun q'uiñ chi' d'a jun c'u chi' ayic vanxo yem c'u, aton yic 14 yoch jun uj tic, tze c'anab'ajan masanil icha yajcan d'a sleyal, xchi d'a viñ.

⁴ Ichato chi' ix yalan viñaj Moisés d'a eb' yetisraelal to tz'och jun q'uiñ chi'. ⁵ Ix yac'och jun q'uiñ chi' eb' d'a yemc'ualil d'a 14 yoch jun uj chi' d'a tz'inan lum Sinaí, icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

⁶ Palta a d'a scal eb' chi', ay juntzañ eb' viñ mañ vach'oc yaj icha yalan ley, yujto ix syam junoc chamnac eb' viñ, maj yal-laj yac'anoch q'uiñ eb' viñ d'a jun c'ual chi'. Yuj chi' ix c'och eb' viñ d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón d'a jun c'u chi' yic sc'anb'an eb' viñ. ⁷ Ix yalan eb' d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

—A oñ tic ix co yam jun chamnac, yuj chi' mañ vach'oc caj icha yalan ley. ¿Tocval mañ ol chajoc cac' co-frenda d'a Jehová d'a jun c'u tic yed' masanil eb' quetchoñab'? xchi eb' viñ.

⁸ Ix tac'vi viñaj Moisés chi' icha tic: —Tañvejec, ol vab' tas xchi Jehová eyuuj, xchi viñ.

⁹ Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

Al juntzañ tic d'a eb' etisraelal.

¹⁰ E masanil a ex tic yed' eb' eyiñtilal, yovalil tzeyac'och jun q'uiñ tic yic tze naancoti ayic vic'annac ex el d'a libre a in Jehová in tic. A mach mañ vach'oc yaj icha yalan ley, yujto ix syam junoc chamnac, ma eb' najat ayb'at d'a junoc b'aj schec sb'a, ¹¹ ol xo yac'och q'uiñ eb' d'a 14 yoch schab'il uj d'a yemc'ualil. Yovalil schi noc' silab' eb' yed' añ itaj c'a' yed' ixim pan malaj yich. ¹² Malaj jab'ocxo noc' scan yuj eb' d'a junxo c'ual, max smac'poj sb'aquil noc' eb'. Icha ix aj valani, icha val chi' tz'aj eyac'anoch q'uiñ chi'. ¹³ Palta tato ay mach max ac'anoch jun q'uiñ chi', vach'chom vach' yaj icha yalan ley, mato mañ ayocb'at d'a junoc b'aj schec sb'a, mañxaocab' yalan yic d'a e cal, yujto maj yac' yofrenda d'ayin d'a jun c'u to chequel yajcan chi', scan smul chi' d'a yib'añ.

¹⁴ Tato ay eb' ch'oc choñab'il ayec' cajan d'a e cal, sgana eb' syac'och jun q'uiñ chi' eyed'oc yic tzin yic'anchaañ, yovalil sc'anab'ajej eb' icha sleyal ix vala'. A ley ix vac' e c'anab'ajej chi', a' sc'anab'ajej pax eb' ch'oc choñab'il ayec' cajan chi' d'a e cal, xchi d'a viñ.

A jun asun ayoch d'a yib'añ scajnub' Dios (Ex 40.34-38)

¹⁵ A d'a sc'ual ayic ix b'ojiq'ue scaj-nub' Jehová, syalelc'ochi aton Mantiado yic trato, ix och jun asun d'a yib'añ. Ayic ix emcan c'u, lajan ix aj

yilji icha c'ac', masanto ix sacb'i d'a junxo c'u. **16** Ichañej chi' ix aji. Ayñejoch jun asun chi' d'a yib'añ caj-nub' chi' a tz'ec' c'u, axo d'ac'valil ichato ayoch sc'ac'al jun asun chi'. **17** Ayic sq'ue vaan jun asun chi' d'a yib'añ cajnub' chi', sb'eyb'at eb' israel chi'. Axo b'aj tz'ochxi vaan, ata' sb'oxiq'ue scampamento eb'. **18** A Jehová sch'oxan d'a eb' tato sb'eyb'at eb', mato tz'och vaan eb'. A b'aj tz'och vaan jun asun chi' d'a yib'añ scajnub' Jehová, ata' scanñej eb'. **19** Tato nivan tiempo tz'och vaan jun asun chi', sc'anab'ajeb' eb' d'a Jehová scan ta'. **20** Tato jun chab'ñej c'ual tz'ec' jun asun chi' jun, icha chi' sc'ulejpax eb', slajvi chi' sb'eypaxb'at eb', icha tz'aj sch'oxan Jehová d'a eb'. **21** Ay b'aj junñej ac'val tz'ec' jun asun chi', axo d'a q'uiñib'alil sb'atxi, icha chi' tz'aj sb'eyxib'at eb'. Tato d'a c'ualil ma d'ac'valil sb'at jun asun chi', sb'atpax eb'. **22** Tato scanñej vaan jun asun chi' d'a yib'añ scajnub' Jehová chab'oc c'ual, ma junoc ujal, ma junoc ab'il, ata' scanñej eb', max b'atlaj eb'. Tato sb'atxi jun asun chi', sb'atxi eb'. **23** Masanto a' Jehová tz'alani, tz'och vaan eb'. Añeja' tz'alanpaxi, sb'atxi eb'. Ix sc'anab'ajejñej eb' d'a Jehová, icha ix aj yalan d'a viñaj Moisés chi'.

A juntzañ trompeta nab'a plata

10 ¹ Ix lolonxi Jehová d'a viñaj Moisés chi', ix yalan icha tic: ² B'ochajocab' chab'oc q'uen trompeta nab'a plata, stenchaj d'a q'uen martillo. A juntzañ q'uen trompeta chi' spuchaji a tze molb'an eb' anima, ayic tzex b'eypaxb'ati. ³ A spuji chab' q'uen trompeta chi', masanil choñab' sja molan d'a ichañ b'aj ay in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a. ⁴ Palta tato

junñej q'uen spuji, añej eb' yajal yaj d'a junjun macañil iñtilal smolb'ej sb'a. **5** Tato junip syac' spuji q'uen trompeta chi', sq'ue vaan cam-pamento ay d'a stojolal b'aj sjavi c'u b'aj ay in cajnub' syal chi'. **6** Axo yic spuchaj q'uen d'a schaelal sb'at eb' ayec' d'a stojolal sur. Yuj chi' a spuchaj q'uen trompeta d'a icha chi', ch'oxnab'il yaji ayic sb'eyb'at eb' choñab'. **7** Tato mañ junipoc syac' spuchaj q'ueen, syalelc'ochi to toñej smolb'aj anima. **8** A mach spu'an q'uen trompeta chi', aton eb' sacer-dote yñtil viñaj Aarón. A jun tic ley tz'ajcan d'ayex d'a masanil tiempo.

⁹ Tato ay eb' ajc'ol sjavi yac' oval d'ayex d'a yol e mach'en, tzex el eyac' oval chi' yed' eb', elañchamel spuchaj q'uen trompeta, yic tzex in nacot a in Jehová e Diosal in tic, tzex in colanel d'a eb' ajc'ol chi'. **10** Axo d'a sc'ual ay e tzalajc'olal, icha d'a sc'ual q'uiñ, ma d'a yic tz'alji q'uen uj, tze pu'an q'uen trompeta chi' yic tzeyac'an silab' stz'ai, ma silab' yic junc'olal. Icha chi' tzex in nacoti. A in ton Jehová e Diosal in tic svala', xchi d'a viñ.

Ix el eb' israel d'a Sinaí

11 Ayic **20** yoch schab'il uj yic schab'il ab'il yelta choñab' Israel d'a Egipto, ix q'ue vaan jun asun d'a yib'añ cajnub' yic trato. **12** Ichato chi' ix el eb' israel d'a tz'inan lum yic Sinaí, c'ojanc'olal ix b'eycot eb' masanto ix javi eb' d'a tz'inan lum yic Parán, yujto ata' ix och vaan jun asun chi'. **13** Sb'ab'elalto sb'ey eb' tic d'a stzolal icha val ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés. **14** B'ab'el eb' sol-dado ed'jinac sbandera yñtilal Judá. A viñaj Naasón yuninal viñaj

Aminadab ayoch yajaliloc eb'. 15 Axo d'a yichañ eb' soldado yic yiñtilal Isacar, ata' ayoch viñaj Natanael yuninal viñaj Zuar. 16 A viñaj Eliab yuninal viñaj Helón ayoch d'a yichañ eb' soldado yic yiñtilal Zabulón. 17 Ix lajvi chi', ix xuyanq'ue vaan scajnub' Jehová eb', axo eb' yiñtilalcan viñaj Gersón yed' eb' yiñtilalcan viñaj Merari ix ic'anb'ati, yujto a eb' ayoch d'a yib'añ yic'anb'eyoc.

18 Ichato chi' ix cot eb' soldado ed'jinac sbandera yiñtilal Rubén. A viñaj Elisur yuninal viñaj Sedeur ayoch yajaliloc eb'. 19 A viñaj Selumiel yuninal viñaj Zurisadai ayoch d'a yichañ eb' soldado d'a yiñtilal Simeón. 20 A viñaj Eliasaf yuninal viñaj Deuel ayoch d'a yichañ eb' soldado d'a yiñtilal Gad. 21 Tzac'anto scotpax eb' yiñtilalcan viñaj Coat. A eb' ed'jinac masanil syamc'ab'il scajnub' Jehová. Axo ix c'och eb', toxo ix b'ojiq'ue scajnub' Jehová chi'.

22 Ichato chi' ix cot eb' soldado ed'jinac sbandera yiñtilal Efraín. A viñaj Elisama yuninal viñaj Amiud ayoch yajaliloc eb'. 23 A viñaj Gamaliel yuninal viñaj Pedasur ayoch d'a yichañ eb' soldado d'a yiñtilal Manasés. 24 A viñaj Abidán yuninal viñaj Gedeoni ayoch d'a yichañ eb' soldado d'a yiñtilal Benjamín.

25 Slajvub'alxo masanil juntzañ soldado chi', ix cot eb' ed'jinac sbandera yiñtilal Dan. Aton eb' stañvan eb' choñab' d'a spatic chi'. A viñaj Ahiezer yuninal viñaj Amisadai ayoch yajaliloc eb'. 26 A viñaj Pagiel yuninal viñaj Ocrán ayoch d'a yichañ eb' soldado d'a yiñtilal Aser. 27 Axo viñaj Ahira yuninal viñaj Enán ayoch d'a yichañ eb' soldado d'a yiñtilal

Neftalí. 28 Icha chi' tz'aj stzolan sb'a eb' israel ayic sb'eyb'at eb'.

Ix b'at viñ sb'aluch viñaj Moisés yed'oc

29 Ay jun c'ual, ix yal viñaj Moisés d'a viñ sb'aluch, aton viñaj Hobab yuninal viñaj Ragüel aj Madián, viñ sñi' viñaj Moisés chi' icha tic:

—A oñ tic van co b'at d'a jun luum ix yac' sti' Jehová yac'an d'ayoñ. Coñ qued'oc, vach' ol ach quila', yujto ix yac' sti' Jehová oñ syailani, xchi viñaj Moisés chi'.

30 Palta ix yalan viñaj Hobab chi' icha tic:

—Maay, a in tic ol in paxcan d'a in choñab', b'aj ay masanil eb' in c'ab' voc, xchi viñ.

31 Ix yalanxi viñaj Moisés chi' d'a viñ:

—Mañ oñ actejcani, yujto a ach tic ojtac yec' masanil juntzañ lugar b'aj vach' coch vaan d'a tz'inan luum tic, a ach ol oñ a cuchb'ej. 32 Tato tzach b'at qued'oc, a tastac vach' ol yac' Jehová d'ayoñ, ol cac'pax ico', xchi viñ.

33 Ix lajvi chi', ix el eb' d'a Sinaí, aton jun tzalan b'aj ix sch'ox sb'a Jehová. Oxe' c'ual ix b'ey eb'. B'ab'el te' scaxail strato Jehová yuj eb', a sch'oxan junoc b'aj vach' syic' yip eb'. 34 Ayic sb'eyb'at eb', tz'och jun asun yic Jehová d'a yib'añ eb' d'a c'ualil. 35 Ayic tz'ic'jib'at te' caxa chi' syalan viñaj Moisés chi' icha tic:

Q'ueañ van Mamin Jehová.

Pech saclem eb' ayoch ajc'olal d'ayach. A eb' malaj sgana d'ayach, elocab' lemnaj eb' d'a ichañ, xchi viñ.

36 Ayic tz'och vaan te' caxa chi', syalanxi viñ icha tic:

Emañicot Mamin Jehová, ajañ d'a co cal a oñ israel mañxo jan-tacoc oñ tic, mañxo oñ b'ischaj-b'enoc, xchi viñ.

Chuc ix yal eb' israel d'a Dios

11 ¹ Ay jun c'u ix och ijan eb' israel yalan chucal lolonel d'a Jehová yuj yaelal tz'ec' d'a yib'añ eb'. A ix yab'an juntzañ lolonel chi' Jehová chi', ix te cot yoval d'a eb', ix yac'cot jun nivan c'ac' d'a scal eb', ix tz'ab'at eb' cajan d'a stitaquel campamento chi'. ² Ix q'ue yav eb' choñab' d'a viñaj Moisés chi', ix sc'anan scolval viñ eb'. Axo viñ ix c'anan d'a Jehová, ix tup jun c'ac' chi'. ³ Yuj chi' Tabera^a ix scuchcan jun lugar chi', yujto ata' ix yac' pitzvoc jun c'ac' chi' Jehová d'a scal eb'.

⁴ Tzijtum eb' ch'oc choñab'il ayxo och d'a scal eb' israel. A jun macañ anima chi', añej vael naan yuj eb'. Ajun pax eb' israel ix alub'tañani, ix oc'q'ue eb', ix yalan eb' icha tic: Comonoc val ay mach tz'ac'an jab'oc noc' chib'ej co chi'a. ⁵ Sco navalcoti to te ay noc' chay max co manlaj ix co chi' d'a Egipto. Ay pax añ pepino, te' melón, añ puerro, añ cebolla yed' añ axux, masanil juntzañ chi' ix cab'lelej. ⁶ Axo pax d'a tic, te mañxa jab'oc tas scab'lelej, toxoñej squixtej co c'ool co vaan jun maná tic, xchi eb'.

⁷ (A juntzañ maná chi', lajan yilji icha sat añ culantro, c'an yilji icha stzatajil te' taj. ⁸⁻⁹ Axo sjab', lajan icha sjab' ixim c'oxox pan sb'o yed' aceite. A tz'em yal ac'val, tz'emcan maná chi' d'a scampamento eb'. Ayic sacb'i tz'elta eb' anima chi' smol

yico', sjaxan chojoc eb', sb'oan eb' icha tz'aj sb'o ixim pan d'a horno. Ay b'aj stenpoj eb', stz'añan eb'.)

¹⁰ Ix yab' viñaj Moisés yoc' masanil eb' israel d'a sti' smantiado junjun. Ix te cot yoval Jehová, añeja' ix te ja schab'c'olal viñaj Moisés chi'.

¹¹ Ix yalan viñ d'a Jehová icha tic:

—¿Tas yuj tzac' vil yaelal a in a checab' in tic? ¿Tas val yoval a c'ol d'a in patic, yuj chi' tzac' jun choñab' tic in tañvej? ¹² Tocval mamab'il nunab'il vaji, yuj chi' tzala' to tzin chelb'at eb' icha junoc nene' unin d'a sat lum luum alnaccan d'a eb' co mam quicham. ¹³ ¿B'ajtil sb'at vic' noc' chib'ej svac' schi juntzañ anima tic? Tz'oc' val eb', tzul yalan eb' d'ayin: Ac'cot noc' chib'ej yic sco chi'a, xchi eb'. ¹⁴ Maxtzac yal-laj in tac'vanoch d'a vib'añ vic'anb'at jun choñab' tic. Icha junoc icatz te al, icha val chi' yaj svab'i. ¹⁵ Tato ol ac'ñej jun yaelal tic d'ayin, vach' ama tzin ac' chamoc. Tato xajan in uuj jun, iq'uinel d'a scal tzijtum yaelal tic, xchi viñ.

¹⁶ Ix yalan Jehová chi' d'a viñ icha tic:

—Molb'ej 70-oc eb' yichamtaç vinaquil choñab', eb' viñ nivac yel-c'och d'a scal eb' anima tzila', tzic'an-cot eb' viñ d'a sti' in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a, tzin a tañvan ta' yed' eb' viñ. ¹⁷ Axo yic ol in c'ochoc, ol in lolon ed'oc. Ol viq'uel jab'oc espíritu ayoch d'ayach, ol vac'anocho d'a eb' viñ, yic vach' ol colvaj eb' viñ yilan eb' anima tic ed'oc, yic mañ a ch'ocojoc ol il eb'.

¹⁸ Slajvi chi', tzalan d'a eb' anima chi' to sb'o sb'a eb', yujto a q'uic'an

^a 11.3 A jun lolonel Tabera, a d'a hebreo syalelc'ochi, “tz'el c'ac”.

schi noc' chib'ej eb' ix sc'an chi'.
 Toxo ix vab' yoc' eb', ix vab'an yalan
 eb': Comonoc ay jab'oc chib'ej sco
 chi'a. Te vach'ñej cajec' d'a Egipto,
 xchi eb'. Yuj chi' ol vac' noc' schib'ej
 eb' chi'. **19** Mañ junñejoc c'ual, mañ
 chab'oc c'ual, mañ oyeoc c'ual, mañ
 lajuñeoc c'ual, mañ junq'uiñoc,
20 palta jun ujal ol schi noc' chib'ej
 chi' eb'. Ol schi noc' eb' masanto ol
 xej eb' yuj noc'. Ol laj ja noc' d'a yol-
 tac sñi' eb', masanto ol syaj noc' eb'.
 Yujto emnaquiltac ix in yutej eb' a in
 Jehová in ayinec' d'a e cal. Tz'oc' eb'
 d'a vichañ syalan eb': ¿Tas yuj ix oñ
 iq'uelta d'a Egipto? xchi eb', xchi d'a
 viñ.

21 Ix tac'vi viñaj Moisés chi' icha
 tic:

—Mamin Jehová, a eb' anima
 ved'nac tic, ay 600 mil eb' vinac
 stiempoal yoch soldadoal. Ch'oc pax
 yaj eb' ix ix yed' eb' cotac unin,
 tzalani to jun ujal ol ac' noc' chib'ej
 co chi'a. **22** ¿B'ajtil ol cot jantacoc
 noc' calnel yed' jantacoc noc' vacax
 sco milchamoc yic syab' schi'an jun-
 tzañ anima tic? Yed' pax cac'an noc'
 chay schi eb', vach'chom slajviq'ueta
 noc' smasanil d'a yol a' mar, añej-
 tona' max yab'laj noc', xchi viñ.

23 Ix tac'vi Jehová chi' d'a viñ
 icha tic:

—¿Am a naani to jab'ñej in poder?
 A ticnaic ol ila' tato ol elc'och icha
 sval tic, mato maay, xchi d'a viñ.

Ix scha yopisio 70 eb' ichamtac vinac

24 Ix lajvi chi', ix elta viñaj Moisés
 yal d'a scal eb' anima tas ix yal
 Jehová. Ix smolb'an 70 eb' yichamtac
 vinaquil choñab' viñ, ix och oyan eb'
 viñ d'a spatictac scajnub' Dios yuj
 viñ. **25** Ix lajvi chi', ix emul Jehová

d'a scal asun, ix lolon yed' viñaj
 Moisés chi'. Ata' ix ic'jiel jab'oc
 espíritu ayoch d'a viñ yuj Jehová, ix
 yac'anocho d'a eb' viñ 70 ichamtac
 vinac chi'. Ata' ix och ijan eb' viñ
 slolon icha eb' yalumalel slolonel
 Dios, palta añej junel chi' ix lolon eb'
 viñ icha chi'. **26** Ay chavañ eb' viñ
 ayoch sb'isuloc eb' viñ 70 chi', jun
 viñ scuch Eldad, axo junxo viñ
 scuchan Medad. A eb' viñ chavañ
 chi', ix can eb' viñ d'a campamento,
 maj b'atlaj eb' viñ d'a scajnub' Dios.
 Ajun pax eb' viñ ix chaan espíritu
 chi', ix och ijan eb' viñ yalanel
 slolonel Dios d'a campamento chi'.
27 Axo ix yab'an jun viñ quelem, ix
 b'at lemnaj viñ yal d'a viñaj Moisés
 chi' icha tic:

—A viñaj Eldad yed' viñaj Medad,
 van slolon eb' viñ b'aj ay cam-
 pamento, ichato yalumalel slolonel
 Dios eb' viñ, xchi viñ.

28 Yuj chi' a viñaj Josué yuninal
 viñaj Nun, viñ scolvaj yictax d'a
 squelemal yed' viñaj Moisés chi', ix
 yal viñ icha tic:

—Mamin Moisés, a ticnaic alb'ati
 to scachjioch vaan eb' viñ chi'
 sloloni, xchi viñ.

29 Ix tac'vi viñaj Moisés chi' icha
 tic:

—¿Tom a gana a inñej nivan vel-
 c'och d'a scal eb' anima tic?
 Comonoc tz'el d'a sc'ol Jehová to
 syac' Yespíritu d'a masanil anima tic
 yic vach' tz'ochcan eb' schecab'oc,
 xchi viñ. **30** Ix lajvi chi', ix meltzaj
 viñ yed' eb' yichamtac vinaquil
 choñab' b'aj ay campamento chi'.

Ix ac'jicot noc' ub' yuj Jehová

31 Junanto val rato chi' ix cot jun
 ic' te ov d'a yol a' mar yuj Jehová,

axo jun ic' chi' ix ic'ancot noc' tzij-tumal much scuchan ub'. Ix em noc' d'a yol campamento yed' d'a spatictac, ay am junoc c'ual stec'nab'il spatictac campamento chi' b'aj ix c'och c'aman yem noc'. Junxoñej am val metro schaañil tz'ec' jeñeñoc noc' d'a yib'añ luum. **32** Masanil d'a jun c'u chi' yed' masanil jun ac'val yed' masanil d'a junxo c'u ix syam noc' eb' anima chi'. A mach quenñej noc' ix yamchaj yuu, ayñejam lajuñeoc b'ulañ noc' ix syama'. Masanil eb' anima ix och ijan sb'oan noc', ix yac'an tacjoc noc' eb' d'a spatictac campamento chi'. **33** Ayic van schi'an noc' ub' chi' eb', ix cot yoval sc'ol Jehová d'a eb', ix yac'ancot jun yaelal d'a yib'añ eb'. Te nivan eb' ix chami. **34** Yuj chi' ix scuchan jun lugar chi' Quibrot-hataava,^b yujto ata' ix mucchajcan eb' pec'chib'ej chi'.

35 Ix lajvi chi', ix el eb' d'a Quibrot-hataava chi', ix b'at eb', ix c'och eb' d'a jun lugar scuch Hazerot. Ata' ix cajnajcan eb' jun tiempoal.

Smul ix María yed' viñaj Aarón

12 ¹ Ix och ijan ix María yed' viñaj Aarón yalan specal viñaj Moisés, yujto yic'nac jun ix cusita viñ yetb'eyumoc. ² Añeja' ix yalanpax eb': Tocval añej d'a viñaj Moisés chi' slolon Jehová. Slolonpax d'ayoñ, xchi eb'. Palta ix yab' Jehová tas ix yal eb' chi'.

³ D'a val yel, añej viñaj Moisés te emnaquil syutej sb'a d'a scal eb' anima d'a yolyib'añq'uinal tic. ⁴ Yuj chi', elañchamel ix yal Jehová d'a

viñaj Moisés, d'a viñaj Aarón yed' d'a ix María chi' icha tic: Cotañec eyoxvañil d'a sti' in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a, xchi.

Yuj chi' ix c'och eb' yoxvañil. **5** Ix lajvi chi' ix emul Jehová d'a scal jun nivan asun, ix och moyan d'a sti' scajnub' chi', ix avtaj viñaj Aarón yed' ix María chi' yuu. Axo ix c'och eb' d'a yichañ, ix yalan icha tic: **6** Ab'ec val tas ol vala': Ayic svac'ancot junoc in checab' d'a e cal, a in tzin ch'ox in b'a d'ay, tzin lolonpax d'a vayichal d'ay. **7** Axo pax yed' viñ in checab' aj Moisés tic, mañ ichocta' svutej, yujto añej viñ c'anab'ajum syutej sb'a d'a scal eb' vic yaji.

8 Q'uelc'umb'a tzin aj yed' viñ tzin loloni, te jichichi tz'aj in loloni yed' in yilan viñ. Tato q'uelc'umb'a tz'aj in sat in lolon yed' viñ ¿tas val yuj tze tec'b'ej e b'a eyalan specal viñ? xchi d'a eb'.

⁹ Ix te cot yoval Jehová d'a eb', ix lajvi chi' ix b'ati. **10** Ayic ix q'ue vaan asun chi' d'a yib'añ scajnub' Dios, axo ix María chi' sacvequinac yilji snivanil ix yuj lepra. Ix och q'uelan viñaj Aarón chi' d'a ix, ix yilan viñ to ayxo och lepra d'a ix. **11** Yuj chi' ix yalan viñ d'a viñaj Moisés chi' icha tic: Mamin, ac' val nivanc'olal d'ayoñ, yujto yuj co mañ pensaril ix och co mul. **12** Comonoc tz'el d'a a c'ol max can ix icha junoc nene' unin chamnacxo ayic tz'alji, ixtaxnac-xob'at snivanil, xchi viñaj Aarón chi'.

13 Ix lajvi chi', ix och ijan viñaj Moisés chi' yalan d'a Jehová: Mamin, tzin tevi d'ayach to tziq'uel jun ilya tic d'a ix vanab' tic, xchi viñ.

^b **11.34** A jun lolonel Quibrot-hataava, a d'a hebreo syalelc'ochi "b'aj smucchaj eb' pec'chib'ej".

14 Ix tac'vi Jehová chi' d'a viñ: Q'uinaloc tato a smam ix stzúb'anoch d'a sat, ¿tom max can ix q'uixvelal uqueoc c'ual? Ocxom yuj jun smul ix ix och tic, yovalil tz'el ix uqueoc c'ual d'a spatiquel campamento. Slajvi chi', schajixioch ix, xchi d'a viñ.

15 Yuj chi' uque' c'ual ix ic'jiel ix María chi' d'a spatiquel campamento chi'. Ayic ayelta ix d'a spatiquel campamento chi', maj b'eyb'atlaj eb' choñab' chi'. **16** Axo yic ix ochxi ix d'a yol campamento chi', ix el eb' choñab' chi' d'a Hazerot, ix b'at eb' d'a tz'inan luum d'a yol yic Parán.

Eb' lajchavañ ilum luum

(Dt 1.19-25)

13 **1** Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

2 Ac'b'at jayvañoc eb' viñ vinac, yic sb'at eb' viñ yil lum Canaán, lum ol vac' d'ayex. Tza siq'uel junjunoc eb' viñ yajal yaj d'a junjun iñtilal, tza checanb'at eb' viñ, xchi d'a viñ.

3 Ix sc'anab'ajej viñaj Moisés checanab'il ix yal Jehová chi'. Ix schecb'at eb' viñ ix siq'uel viñ chi', ix el eb' viñ d'a tz'inan lum d'a yol yic Parán, ix b'at eb' viñ yila' tas yilji lum Canaán chi'. Yajal yaj eb' viñ smasanil d'a scal eb' yetisraelal. **4** Icha tic sb'i eb' viñ yed' tastac yiñtilal: **5-15** A viñaj Samúa yuninal viñaj Zacur, d'a yiñtilal Rubén. A viñaj Safat yuninal viñaj Horí, d'a yiñtilal Simeón. A viñaj Caleb yuninal viñaj Jefone, d'a yiñtilal Judá. A viñaj Igal yuninal viñaj José, d'a yiñtilal Isacar. A viñaj Oseas yuninal viñaj Nun, d'a yiñtilal Efraín. A viñaj Palti yuninal viñaj Rafú, d'a yiñtilal Benjamín. A viñaj Gadiel yuninal viñaj Sodi, d'a yiñtilal Zabulón. A viñaj Gadi yuninal viñaj

Susi, d'a yiñtilal José, syalelc'ochi d'a yiñtilal Manasés. A viñaj Amiel yuninal viñaj Gemali, d'a yiñtilal Dan. A viñaj Setur yuninal viñaj Micael, d'a yiñtilal Aser. A viñaj Nahbi yuninal viñaj Vapsi, d'a yiñtilal Neftalí. A viñaj Geuel yuninal viñaj Maqui, d'a yiñtilal Gad.

16 Aton sb'i eb' viñ ix schecb'at viñaj Moisés yil lum Canaán. (Ix q'uexvi sb'i viñaj Oseas yuninal viñaj Nun yuj viñaj Moisés chi', Josué ix sb'iejcan viñ yuj viñ.)

17 Ayic ix yac'anb'at eb' viñ ilum luum viñaj Moisés chi' d'a Canaán, ix yal viñ d'a eb' viñ icha tic:

—Ixiquec, a d'a Neguev tzex b'ati, tzex q'uec'och d'a tzalquixtac,

18 tzeyilani tas yilji luum. Tzeyilapaxi tas yilji anima cajan ta', tec'an am eb' mato maay. Scham eyilapaxi, tzijtum am eb' mato jayvaññej eb'. **19** Tzeyilani, voltac am mantiado cajan eb' anima chi' mato oyanoch muro d'a spatic schoñab' eb'. Tato vach' luum mato maay, **20** tato yax sat luum mato taquiñ. Tzeyilani tato ay ste'al luum. Tzeyac' eyip eyic'ancot sat tas avab'il d'a sat luum chi', tzeyic'cot jab'oc quila', xchi viñ d'a eb' viñ.

A d'a stiempoal sb'ab'el sat te' uva, ata' ix xid'ec' eb' viñ chi'. **21** Ix el eb' viñ d'a lum tz'inan lum yic Zin masanto ix c'och eb' viñ d'a Rehob d'a slac'anil Hamat. **22** Ix q'uec'och eb' viñ d'a Neguev masanto ix c'och eb' viñ d'a Hebrón. Ata' ay schoñab' viñaj Ahimán, viñaj Sesai yed' viñaj Talmi, yiñtilalcan viñaj Anac. A choñab' Hebrón chi', uquexo ab'il sb'oi ayic sb'onac choñab' Zoán d'a Egipto. **23** Ayic ix c'och eb' viñ d'a jun ch'olan scuch Escol, ata' ix xiquel

jun c'ojlab' sat te' uva eb' viñ, ix stzec'anocho eb' viñ d'a jun te te'. Chavañ eb' viñ ix ic'ancoti, ix yac'an-q'ue eb' viñ d'a sjolom sjeñjab'. Ix yic'anpaxcot sat te' granado eb' viñ yed' sat te' higo. ²⁴ Escol^c ix scuchcan jun ch'olan chi', yujto ata' ix xiquel jun c'ojlab' sat te' uva chi' eb' viñ ilum lumum chi'. ²⁵ Ix lajvi yilan lum lumum chi' eb' viñ d'a 40 c'ual, ix meltzaj eb' viñ ²⁶ d'a Cades, d'a tz'inan lum d'a yol yic Parán. Ata' ayec' viñaj Moisés yed' viñaj Aarón yed' masanil eb' yetisraelal eb' viñ. Ix lajvi chi', ix och ijan eb' viñ yalani chajtil yilji lum lumum chi', ix sch'oxan sat te' avb'en te' ix yic'cot eb' viñ chi' d'a lumum. ²⁷ Ix yalan eb' viñ d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

—Toxo ix b'at quil lum lumum ix ala', val yel te vach' lumum, te yax sat lumum, ina sat tastac tz'el d'a sat lumum tic. ²⁸ Palta a eb' anima cajan ta' te tec'an eb', yelxo val nivac choñab' yilji schoñab' eb'. Ayoch smuroal spatictac schoñab' eb' chi'. Añejtona' ix quilpax eb' viñ vinac te chaañ steel, aton eb' yiñtilalcan viñaj Anac. ²⁹ A eb' amalecita cajan d'a sat lum Neguev, axo d'a siquil lum yed' d'a tzalquixtac, ata' cajan eb' hitita yed' eb' jebuseo yed' pax eb' amorreo. Axo pax d'a stitac a a' mar yed' d'a stitac a' Jordán, a eb' cananeo cajan d'ay, xchi eb' viñ.

³⁰ Ix yalan viñaj Caleb d'a masanil eb' israel liñanoch d'a yichañ viñaj Moisés chi' to numan tz'aj eb', ix yalan viñ icha tic:

—A ticnaic coyec, quicxo yaj lumum. Ol elñej eb' viñ chi' cuuj, xchi viñ.

³¹ Ix tac'vi juntzañ eb' viñ ix xid'ec' chi' icha tic:

—Mañ ol yal-laj cac'an oval yed' eb' choñab' chi' yujto te tec'an eb' d'a quichañ, xchi eb' viñ.

³² Ix yalan eb' viñ d'a scal eb' choñab' israel chi' to a jun lum lumum ix b'at yil eb' viñ chi' chuclaj lumum. Ix yalanpax eb' viñ:

—A lum xid' quil chi', scham anima yuj lumum. Masanil eb' anima ix quil ta', te nivac vinacñej eb'. ³³ Ix quilanpax eb' te chaañ steel, eb' yiñtilalcan viñaj Anac. A tzoñ och liñan d'a stz'ey eb', lajan tzoñ ajcan ichoc noc' chil d'a scal yoc eb'. Añeja' icha chi' tzoñ yutej yilanpaxoch eb', xchi eb' viñ.

Pit ix yutej sb'a eb' israel d'a Jehová
(Dt 1.26-33)

14 ¹ A ix yab'an juntzañ chi' eb' israel, ix q'ue yav eb' smasanil, oq'uelñej yaj eb' ix ec' jun ac'val chi'. ² Ix laj q'ue ñilnaja eb' yalan chucal lolonel d'a viñaj Moisés chi' yed' d'a viñaj Aarón, ix yalan eb' icha tic: Vach' am val tato a d'a Egipto oñ chamcani, ma jun d'a tz'inan lumum tic tzoñ chami. ³ ¿Tas yuj tzoñ yic'b'at Jehová d'a jun lumum lumum chi', a am yuj co cham d'a scal oval ta', yic scan eb' ix quetb'eyum yed' eb' cuninal d'a yol sc'ab' eb' cajan ta'? Yelxom val vach' tato tzoñ meltzaj d'a Egipto, xchi eb' israel chi'. ⁴ Ix lajvi chi', ix och ijan eb' smol alan icha tic: Co say junoc mach tzoñ cuchb'an meltzaj d'a Egipto, xchi eb'.

⁵ Yuj chi' ix em ñojan viñaj Moisés yed' viñaj Aarón d'a sat lum d'a yichañ eb' anima chi' smasanil. ⁶ Axo

^c 13.24 A jun lolonel Escol, a d'a hebreo syalelc'ochi, “jun c'ojlab' sat te' uva”.

pax viñaj Josué yuninal viñaj Nun yed' viñaj Caleb yuninal viñaj Jefone, aton eb' viñ ix xid'ec' iloj luum chi', ix sñic'hitejel spichul eb' viñ yuj sch'oxanel scusc'olal. **7** Ix yalan eb' viñ d'a eb' anima smasanil icha tic:

—A lum luum ix b'at quil chi', te vach' luum. **8** Te yax sat luum. Tato tz'el d'a sc'ol Jehová scolvaj qued'oc, ol quic'ñej luum, a' ol ac'an lum d'ayoñ. **9** Yuj val chi', mañ eyiq'uel e b'a d'a spatic Jehová, mañ ex xiv d'a eb' anima ay d'a jun luum chi'. Icha co vaan junoc pan, icha chi' ol aj co satanel eb'. ¿Toc ay mach ol colan eb' d'ayoñ? A oñox pax tic ayoch Jehová qued'oc. Mañ ex xiv d'a eb', xchi eb' viñ.

10 Yuj chi' a eb' anima chi' ix yal eb' to sjulq'ueney eb' viñ chavañ chi' eb'. D'a val jun rato chi', d'a yichañ eb' choñab' smasanil, ix sch'ox sb'a Jehová yed' stziquiquial d'a sti' scajñub' b'aj sch'ox sb'a. **11** Ix yalan d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

—¿B'aq'uiñ ol yactej juntzañ anima tic in spaticaneli? ¿B'aq'uiñ ol yactej eb' in schab'c'olani, tic val syil eb' jantac tas satub'tac ix in ch'ox d'a scal eb'? **12** A ticnaic ol vac'cot junoc nivan ilya d'a yib'añ jun choñab' tic yic sateli. A d'ayach ol el junoc choñab' vuuj to yelxo nivan, te tec'an ol aj d'a yichañ eb' choñab' tic, xchi d'a viñ.

13 Palta ix tac'vi viñaj Moisés chi' d'a Jehová icha tic:

—Yojtac val eb' aj Egipto jantac a poder ayic ix elta eb' choñab' tic d'a scal eb'. Ayic ol yab'an eb' to tza satel eb' a choñab' tic, **14** ol yalan a pecal eb' d'a eb' anima ay d'a yol yic Canaán. A eb' chi', ix yab'pax eb' to a

ach Jehová ach tic, ayach ec' d'a co cal, q'uelc'umb'a tzach aj qued'oc tzach loloni. Ayachñej ec' d'a scal jun asun ayec' d'a quib'añ. D'a c'ualil ayachoch d'a scal jun nivan topañ asun chi', tzach b'eyñej d'a quichañ. Axo d'ac'valil, d'a scal jun nivan c'ac' ayachochi, tzach b'eyñej d'a quichañ a oñ a choñab' oñ tic. Masanil juntzañ tic ix yab' specal eb' aj Canaán chi', **15** palta tato junelñej tza satel eb' a choñab' tic, icha tz'aj satel junoc anima, axo eb' anima ol ab'an specal, tzijtum tas ol yal eb'. Olam yal eb' icha tic: **16** Maj yal-laj yic'jioch eb' anima yuj Jehová d'a sat lum b'aj ix yac' sti' yac'an d'a eb', yuj chi' ix satjiel eb' yuuj d'a tz'inan luum, xcham eb'.

17 Yuj chi', a ticnaic Mamin Jehová, tzin tevi d'ayach to tza ch'ox a poder, icha b'aj ix ac' a ti', ix alani **18** to max cotlaj oval d'a elañchamel, te xajan eb' anima uuuj, tz'ac'an nivanc'olal smul eb' chuc yed' eb' pit. Palta max ec'-b'atlaj ac'an syaelal junoc mach yuj smul b'aj junelñej pit syutej sb'a d'ayach, tzac'ñejcan yaelal d'a yib'añ yuninal yed' yixchiquin, masanto d'a schañil macañ yñitilal.

19 Ac' nivanc'olal smul juntzañ anima tic, icha val a nivan vach'c'olal d'a yib'añ eb', icha ix aj ac'an nivanc'olal eb' yictax oñ el d'a Egipto masanto ix oñ ja d'a tz'inan lum tic, xchi viñaj Moisés chi'.

**Ix ac'jioch yaelal d'a yib'añ israel
yuj Jehová
(Dt 1.34-40)**

20 Ix tac'vi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

—Ujocab'i, svac' nivanc'olal smul eb' anima tic icha val alan chi'.

21 Palta svac'och in b'a testigoal yed'

in poder te nivan yelc'ochi to chequel d'a masanil yolyib'añq'uinal, **22** vach'chom a jantac eb' tic ix yil in poder eb' yed' juntzañ tas satub'tac ix in b'o d'a Egipto yed' d'a tz'inan lum tic, palta ma chequel jayelalxo in yac'an proval eb', max sc'anab'ajejñej eb' tas svala'. **23** Yuj chi' mañ ol c'ochlaj eb' d'a lum ix vac' in ti' vac'an d'a smam yicham eb'. Malaj junoc eb' tzin paticanel tic ol c'och d'a sat luum. **24** Palta añej viñ in checab' aj Caleb ol c'och d'a sat luum chi', yujto c'anab'ajum viñ d'ayin, vach'ñej spensar viñ. A viñ ol mac-b'enan lum yed' eb' yuninal, aton lum ix xid' yil viñ chi'. **25** Cajan eb' amalecita yed' eb' cananeo d'a ch'ol-quixtac d'a lac'an tic, yuj chi' q'uic'an tzex meltzaji. Axo d'a tz'inan lum d'a stojolalb'at a' Chacchac Mar tzex b'ati, xchi Jehová chi'.

26 Ix yalanxi d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón icha tic:

27 —¿Jantacto tiempo ol techaj juntzañ anima malaj svach'il spensar tic vuuj? Ix vab' yalan in pecal eb'.

28 Ixiquec, alec d'a eb' icha tic: A in Jehová in, ix vac' in ti' to ol elc'och icha ix aj vab'an eyalan chi'.

29 Masanil eb' viñ vinac ec'xo sq'uinal d'a 20 ab'il, eb' viñ ix ic'-jiq'ue vaan slistail, aton eb' viñ ix alan chuc d'a in patic, ol cham eb' viñ. Ol can c'otjab' sb'auquil eb' d'a tz'inan lum tic. **30** Añej viñaj Caleb yuninal viñaj Jefone yed' viñaj Josué yuninal viñaj Nun, ol och d'a lum luum ix vac' in ti' vac'an chi' d'ayex. A exxo e masanil, mach ex to chuc tas ix eyal d'a in patic, mañ ol ex ochlaj d'a lum. **31** A eb' eyuninal ix eyala' to ol ochcan eb' d'a yol sc'ab' eb' ajc'ool, a eb' ol vac'och d'a lum

luum maj schalaj e c'ol chi'. Ol yac' tzalajb'oc sc'ol eb' ta'. **32** A exxo pax tic jun, ol can e nivanil d'a tz'inan lum tic. **33** A eb' eyuninal tic, 40 ab'il ol ec' eb' tañvoj calnel d'a tz'inan lum tic, icha chi' ol aj stupanel e mul chi' eb', aton b'aj ix in e patiquejel chi', masanto ol ex cham-can d'a tic e masanil. **34** D'a 40 c'ual ix eyila' tas yilji lum xid' eyil chi', yuj chi' 40 ab'il ol och yaelal d'a eyib'añ, syalelc'ochi junjun ab'il d'a junjun c'u. Icha chi' ol aj eyojtaccaneli to svac' syaelal eb' tz'och ajc'olal d'ayin. **35** A in Jehová in tic svala', icha chi' ol vutoc d'ayex. Yujto ix e molb'ejoch e b'a ajc'olal d'ayin, yuj chi' a d'a tz'inan lum tic ol ex satcaneloc, xchi Jehová d'a eb' viñ.

Ix cham eb' ilum luum chuc spensar

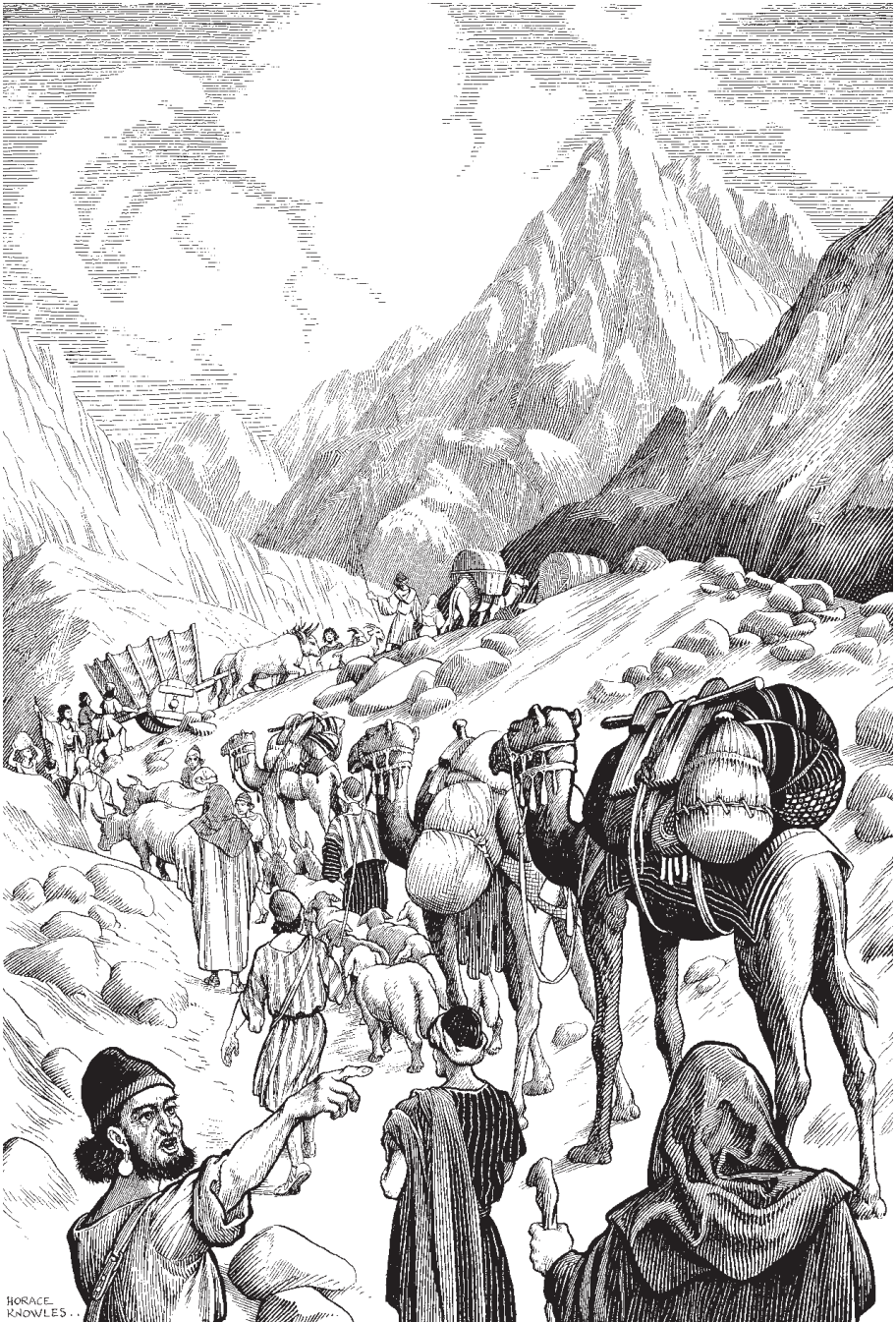
36-37 A eb' viñ ix xid'ec' iloj lum yuj viñaj Moisés chi', chucñej ix aj yalan eb' viñ tas yaj luum, yuj chi' ix b'uchvaj eb' anima d'a Jehová.

38 Axo Jehová ix ac'ancot jun ilya d'a yib'añ eb' viñ ilum luum chi', yuj chi' ix cham eb' viñ. Axoñej viñaj Josué yuninal viñaj Nun yed' viñaj Caleb yuninal viñaj Jefone maj chamlaj yuj jun ilya chi'.

Ix ac'ji ganar eb' israel d'a Horma (Dt 1.41-46)

39 Ayic ix yalan viñaj Moisés d'a eb' israel tas ix yal Jehová, masanil eb' ix cusq'ue sc'ool. **40** Axo ix sacb'i d'a junxo c'u, ix pet q'ue vaan eb', ix snaan eb' to sb'at eb' yac' oval yed' eb' anima cajan d'a tzalquixtac. Yuj chi' ix yal eb' d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

—A ticnaic, val yel coyec d'a sat lum b'aj ix yac' sti' Jehová to ol yac'



Sb'ey eb' israel d'a taquiñ luum (Nm 14.25)

d'ayoñ. Yeltoni ix och co mul, xchi eb'.

41 Ix yalan viñ d'a eb' icha tic:

—¿Tas yuj tze tenec' tas ix yal Jehová? A jun tas tze na chi', mañ vach'oc ol elc'ochoc. **42** Mañ ex b'atoc, yujto mañ ol ochlaj Jehová eyed'oc, ol ex ac'joc ganar yuj eb' ajc'ool. **43** Maclab'ilexxo yuj eb' amalecita yed' eb' cananeo, to ol yac' oval eb' eyed'oc. Ol ex smilcham eb' yujto ix eyiq'uel e pensar d'a Jehová, yuj chi' mañxo ayocochlaj eyed'oc, xchi viñaj Moisés chi'. **44** Palta ix spitejñej sb'a eb', ix b'at eb' d'a tzal-quixtac. Axo te' scaxail strato Jehová yed' viñaj Moisés chi', maj eltalaj d'a yol campamento. **45** Ayic ix b'at eb' viñ chi', maclab'il sq'uec'och eb' viñ yuj eb' amalecita yed' eb' cananeo, yuj chi' ix yac' oval eb'. Axo ix ají, ix ac'ji ganar eb' israel, ix pechchaj eb' masanto d'a Horma.

A sleyal d'a yib'añ silab'

15 **1** Ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés chi', ix yalan icha tic:

2 Al juntzañ tic d'a eb' etisraelal: Ayic ol ex c'och d'a lum luum ol vac' d'ayex yic tzex cajanaj d'ay, **3-4** tato ayex tze ñustz'a junoc noc' vacax, ma junoc noc' calnel, ma junoc noc' chiva silab'il, mato yic tze c'anab'ajan b'aj tzeyac' e ti' eyac'ani, ma toñej tz'el d'a e c'ool, ma yuj junoc q'uiñ yuj chi' tzeyac'a', yovalil tzeyac'pax chab'oc libra harina te vach' calab'il yed' junoc litro aceite yed' silab' chi'. A jun silab' chi' te suc'uq'ui sjab' svab' a in Jehová in tic. **5** A yed' juntzañ silab' toxo ix val chi' tzeyac' junoc litro vino ofrendail yed' junjun noc' calnel chi'. **6** Tato a junoc noc' ch'ac calnel tzeyac'

silab'il, tzeyac'pax vajxaqueoc libra harina scalaj yed' junoc litro aceite yed' jab'ocxo, **7** ec'topax jun litro vino tzeyac' yed'oc. Te suc'uq'ui sjab' jun ofrenda chi' svab'i. **8** Tato a junoc noc' quelem vacax tzeyac' silab'il to stz'ai, ma silab'il yic tze c'anab'ajej b'aj tzeyac' e ti', ma silab'il yic jun-c'olal, **9** tzeyac'pax lajchaveoc libra harina, chab'oc litro aceite **10** yed' pax chab'oc litro vino ofrendail yed'oc. A jun ofrenda chi' suc'uq'ui sjab' svab' a in Jehová in tic. **11** Aton juntzañ tic yovalil tzeyac' yed' junjun noc' vacax chi', ma yed' junjun noc' ch'ac calnel, ma yed' junjun noc' yunetac calnel, ma yed' junjun noc' yunetac chiva. **12** Icha sb'isul noc' tzeyac' silab'il chi', icha pax chi' sb'isul juntzañxo ofrenda chi' tzeyac' yed'oc. **13** E masanil a ex israel ex tic, yovalil tze c'anab'ajej juntzañ ley tic smasanil ayic tze ñusantz'a eyofrenda suc'uq'ui sjab' svab' a in Jehová in tic.

14 Tato ay junoc ch'oc choñab'il toñej sb'eyec' d'a e cal, mato cajan eyed'oc, tato sgana siñusantz'a junoc silab' to suc'uq'ui sjab' svab'i, yovalil sc'anab'ajej masanil sleyal icha tze c'anab'ajej a ex tic. **15** A jun ley chi' tz'och yopisio eyuuj yed' eb' ch'oc choñab'il ayec' cajan eyed' chi'. A jun ley chi' ol b'eyñejb'at d'a e cal d'a masanil tiempo. A ex tic yed' eb' ch'oc choñab'il, lajan eyelc'och d'a yol in sat a in Jehová in tic. **16** Jun-ñej ley eyic yaj yed' eb' ch'oc choñab'il chi', xchi Jehová.

17 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

18 Al juntzañ tic smasanil d'a eb' etisraelal: Ayic cajanexxo ec' d'a lum b'aj ol ex vic'b'ati, **19** a ixim trigo

syac' d'a lum luum chi' ol e va'a, yovalil tzeyic'canel jab'oc ixim d'a ofrendail yic tzeyac' d'ayin, **20** icha tz'aj yac'chaj ixim sb'ab'laj tec'jieli, icha chi' tz'aj eyac'an ixim d'ayin. Añejtona' tzeyac'pax jun b'ab'el pan sb'o d'a ixim harina yic ixim ac' trigo chi' ofrendail d'ayin. **21** A jun macañ ofrenda chi' ol eyac'ñej d'ayin a in Jehová in tic d'a masanil tiempo.

22 Talaj sb'at satc'olal eyuj e c'ulan junoc checnab'il ix val d'a viñaj Moisés tic d'a sb'ab'elal, **23** yuj chi' maxtzac e c'anab'ajej yed' pax eb' eyiñtilal ayic ol b'eyñejbatoc, aton tic ol e c'ulej; **24** Tato ay junoc checnab'il sb'at satc'olal eyuj e c'ulan e masanil, yovalil sñusjitz'a junoc noc' quelem vacax eyuj e masanil d'a silab'il to suc'uq'ui sjab' svab' a in Jehová in tic yed' ixim trigo yed' vino tzeyac'taxon ofrendail yed' silab' chi', icha d'a sleyal. Tzeyac'an junoc noc' mam chiva silab'il yuj yac'ji tup e mul. **25** Axo junoc viñ sacerdote sb'oan jun chi' eyuj e masanil ichataxon d'a sleyal yic stupcanel e mul d'a eyib'añ. A in ton svac' tupel e mul chi' yujto mañ sc'anoc e c'ool tze c'ulani, yujto ix eyac'pax silab' yuj e mul. **26** A yuj e silab' chi', stupcanel e mul chi' d'a eyib'añ a ex israel ex tic yed' eb' ch'oc choñab'il ayec' d'a e cal, yujto e masanil ix och e mul.

27 Palta tato junñej anima tz'och smul, yuj sb'at satc'olal yuuj sc'anab'ajan junoc checnab'il, a yuj smul chi', yovalil syac' junoc noc' cob'es chiva jun ab'il sq'uinal silab'il. **28** Axo junoc viñ sacerdote tz'ac'anoch jun silab' chi' d'a vichañ ichataxon d'a sleyal yuj smul jun anima ix och chi', ayic toxo ix ac'chaj

jun silab' chi', stupcanel smul jun anima chi' d'a yib'añ. **29** Añeja' jun ley chi' tz'och yopisio eyuuj yed' eb' ch'oc choñab'il ayec' d'a e cal, ayic tz'och e mul to mañ sc'anoc e c'ool.

30 Palta tato ay mach tz'och smul to sc'an sc'ool, vach'chom eyet-choñab', ma junoc ch'oc choñab'il, a d'ayin Jehová in tic tz'och smul yuj spitalil. Yuj chi' mañxaocab' yalan yic jun anima chi' d'a e cal. **31** Yujto ix spatiquejel in lolonel, ix stenane' in checnab'il, yuj chi' mañxaocab' yalan yic d'a e cal d'a junelñej, xchi Jehová.

Chamel yuj b'aj max c'anab'ajaj sc'ual ic'oj ip

32 Ayic ayec' eb' israel d'a tz'inan luum, ay jun viñ israel chi' van yec' c'atzitz d'a sc'ual ic'oj ip ix yilan eb'. **33** Ix ic'jib'at viñ d'a yichañ viñaj Moisés, d'a yichañ viñaj Aarón yed' d'a yichañ masanil eb' choñab' yuj eb' ix ilan chi'. **34** Ix tañvaj viñ yuj eb' yujto manto chequeloc tas ol utaj viñ. **35** Yuj chi' ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic: A jun viñ tic yovalil ol cham viñ. Masanil eb' choñab' tic sjulq'uenan viñ d'a spatiquel campamento, xchi d'a viñ. **36** Yuj chi' ix yiq'uel viñ eb' d'a spatiquel campamento chi'. Ata' ix sjulq'uenejcham viñ eb' icha ix aj yalan Jehová.

Yelvanub' stitac pichul

37 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic: **38** Al juntzañ tic d'a eb' etisraelal: A ex tic yed' eb' eyiñtilal, yovalilocab' tz'och yelvanub' stitac e pichul. A juntzañ yelvanub' tz'och chi', a añ ch'al tze'c'b'il topan,

stz'ischajoch d'a e pichul chi' yed' añ ch'al q'uic'mutz'inac. **39** Ayic ol eyilanoj juntzañ yelvanub' chi', ol e naancot masanil checnab'il ix vala' to yovalil tze c'anab'ajej, yic vach' mañ ol ex cuchb'ajb'at d'a juntzañ tas malaj svach'il yuj e pensar, ma yuj tas e gana d'a yol eyico'. **40** Icha val chi' ol aj e naancot in checnab'il, ol e c'anab'ajani. Icha chi' ol aj eyac'anoch e b'a d'ayin to vic ex, a in e Diosal in. **41** A in Jehová e Diosal in ix ex viq'uelta d'a Egipto yic tzin och e Diosaloc, yuj chi' sval juntzañ tic d'ayex, xchi d'a viñaj Moisés chi'.

Ix och viñaj Coré ajc'olal d'a viñaj Moisés

16 ¹⁻² A viñaj Coré yuninal viñaj Izhar yiñtilalcan viñaj Coat, d'a yiñtilal Leví yed' oxvañxo eb' d'a yiñtilal Rubén, aton viñaj Datán, viñaj Abiram yuninal eb' viñaj Eliab yed' pax viñaj On yuninal viñaj Pelet, ix meltzajoch eb' viñ ajc'olal d'a viñaj Moisés. Ix stec'b'ej sb'a eb' viñ smolb'an 250-xo eb' yetisraelal. A eb' viñ ix yac'och sb'a chi', yajalil choñab' yaj eb' viñ, ayoch eb' viñ sb'isuloc eb' viñ tz'ac'an slajtial junoc lolonel d'a yol choñab' chi'. **3** Masanil eb' viñ chi' ix smolb'ej sb'a, ix b'at eb' viñ yil viñaj Moisés yed' viñaj Aarón, ix yalan eb' viñ d'a eb' viñ icha tic:

—C'ocb'ilxo eyic'anchaañ e b'a, yujto co masanil oñ a oñ tic, yicxo Jehová caji, aypaxec' d'a co cal co masanil. ¿Tas yuj tzeyac'och e b'a yajalil d'a quib'añ a oñ schoñab' oñ Jehová tic? xchi eb' viñ. **4** A ix yab'an juntzañ chi' viñaj Moisés chi', ix em ñojan viñ d'a sat luum. **5** Ix yalan viñ d'a viñaj Coré yed' d'a

masanil eb' viñ tzac'anoch yuj viñ chi' icha tic:

—Ato q'uic'an sch'ox Jehová d'ayoñ mach eb' yico'. Añej eb' sic'-b'ilél yuj ol yal yoch d'a stz'ey yac'an servil d'a altar. **6-7** A d'a q'uiñib'alil q'uic'an, tzeyic'cot e chaynub' yic incienso, tzeyac'anem tzac'ac' d'a yool yed' incienso, tzeyac'anoch d'a yichañ Jehová. A mach sic'canel Jehová chi', aton jun chi' sic'b'il-taxonel yuuj. C'ocb'ilxo eyic'anchaañ e b'a a ex ex vetlevitail tic, xchi viñ. **8** Ix yalanxi viñ d'a viñaj Coré chi' icha tic:

—A ex ex vetlevitail tic, ab'ec tas ol vala': **9** ¿Tom te jab'ñej yelc'och jun tic e naani, sic'b'il ex el yuj co Diosal d'a scal eb' quetchoñab', ix ex yac'anoch d'a slac'anil yic tze tañvej scajnub' yed' eyac'an servil eb' eyetchoñab'? **10** Ix el d'a sc'ool Jehová to tzex och d'a slac'anil, axo ticnaic e gana tzex ochxoñej sacerdotéal. **11** Val yel a viñaj Aarón malaj yelc'och viñ, ¿tas yuj tzeyal chucal lolonel d'a spatic viñ yed' masanil eb' ajun eyed' tic? A d'a Jehová chuc tzex loloni ayic tzeyalan chuc d'a spatic viñaj Aarón chi', xchi viñ. **12** D'a elañchamel ix schec viñaj Moisés chi' b'at ic'jocot viñaj Datán yed' viñaj Abiram yuninal viñaj Eliab, palta ix yalancot eb' viñ chi' icha tic:

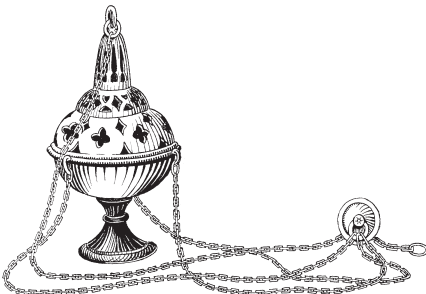
—Max oñ b'atlaj. **13** ¿Tom jab'ñej tas tzoñ utej? Ix oñ iq'uelta d'a Egipto b'aj te vach', mañ jantacoc tas ay d'a sat luum, ix oñ ic'ancoti yic tzoñ cham d'a tic. A gana to tzac'och a b'a yajalil d'a tic. **14** A ach tic mañoc d'a junoc lum luum te ay tas d'a sat b'aj ix oñ ic'coti, malaj jab'oc co luum tzac'a yic scavej jab'oc co

uva. ¿Tom te quistal oñ tzila'? Actejxo oñ ac'an musansatil. Mañ ol oñ b'atlaj cab' tas tzal chi', xchi eb' viñ. **15** Yuj chi', ix te cot yoval viñaj Moisés chi', ix yalan viñ d'a Jehová icha tic:

—Mañ a cha yofrenda eb' viñ chi'. A in tic, te malaj tas svutej eb' viñ, malaj junoc sb'uru eb' viñ sviq'ueq'ui, xchi viñ d'a Jehová. **16** Ix lajvi chi' ix yalanxi viñ d'a viñaj Coré chi' icha tic:

—A ach tic a q'uic'an tzach och d'a yichañ Jehová yed' eb' viñ 250 ajun ed'oc. Añeja' pax viñaj Aarón, sc'ochpax viñ ta'. **17** A ach tic yed' viñaj Aarón chi', tzeyic'b'at e chaynub' yic incienso, tzeyac'anem incienso d'a yool. Añeja' icha chi' syutejpax eb' viñ ajun eyed'oc tic, tzeyac'anoch d'a yichañ Jehová, xchi viñaj Moisés chi'.

18 Axo d'a junxo c'u chi', ix yic'an-cot schaynub' eb' viñ chi', ix yac'anem tzac'ac' eb' viñ d'a yool yed' incienso. Ix smolb'anoch sb'a eb' viñ d'a stz'ey viñaj Moisés yed' viñaj Aarón d'a sti' cajnub' b'aj sch'ox sb'a Jehová. **19** A viñaj Coré chi' toxo ix smolb'ejoch eb' viñ ajun yed'oc chi' d'a sti' scajnub' Dios, aton eb' viñ ayxo och ajc'olal d'a viñaj Moisés



A chaynub' yic incienso (Nm 16.18)

yed' d'a viñaj Aarón chi'. D'a val jun rato chi' ix sch'oxan stziquiquial Jehová d'a yichañ eb' choñab' chi' smasanil. **20** Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón chi' icha tic:

21 —B'esequel e b'a d'a scal jun-tzañ anima tic. D'a jun rato tic ol in satel eb', xchi. **22** Yuj chi' ix em ñoj-jab' eb' viñ d'a sat luum, ix yalan eb' viñ icha tic:

—Mamin, yajal aj d'a sq'uinal masanil anima, ¿tom tza satel masanil eb' anima tic yuj smul junoc? xchi eb' viñ. **23** Ix tac'vi Jehová d'a viñaj Moisés chi':

24 —A ticnaic al d'a masanil eb' molanec' tic to sb'esel sb'a eb' smasanil d'a spatictac smantiado viñaj Coré, viñaj Datán yed' viñaj Abiram, xchi d'a viñ.

25 Ix q'ue vaan viñaj Moisés chi', ix b'at viñ b'aj ayec' viñaj Datán yed' viñaj Abiram chi', ix b'at masanil eb' yichamtac vinaquil eb' israel yed' viñ. **26** Ix yalan viñ d'a masanil eb' choñab' chi' icha tic:

—B'esequel e b'a d'a smantiado jun macañ eb' anima chuc spensar tic. Malaj junoc tas ay d'a eb' tzeyama', tato maay, ol ex cham yuj syaelal smul eb', xchi viñ. **27** Yuj chi' ix sb'esel sb'a eb' anima smasanil d'a spatictac smantiado viñaj Coré, viñaj Datán yed' viñaj Abiram chi'. A viñaj Datán yed' viñaj Abiram chi', ix elta liñan eb' viñ d'a sti' smantiado yed' eb' ix yetb'eyum yed' eb' yuninal. **28** Ix och ijan viñaj Moisés yalan icha tic:

—Icha tic ol aj eyojtaccaneli to a Jehová schecan in c'ulej masanil jun-tzañ tic, mañ yoloc vic tzin c'ulej.

29 Tato ilya tz'ic'an scham eb' tic,

ichataxon tz'aj scham anima, syalel-c'ochi to mañoc Jehová tzin ac'anoch d'a jun opisio tic. **30** Palta tato ay junoc tas to mantalaj b'aj tzuji ol sc'ulej Jehová, ol spoj sb'a lum luum tic, axo eb' anima tic pitzanto eb' ol b'atcan eb' d'a yol luum yed' masanil tas ay d'ay. Tato icha chi' ol aj scham eb', ol eyojtaquejeli to ix spatiquejel Jehová eb', xchi viñ. **31** Ayic ix lajvi yalan juntzañ chi' viñaj Moisés chi', ix pax levnaj lum luum d'a yalañ eb' viñ chi'. **32** Ix emcan eb' viñ d'a yol luum yed' yalyuninal smasanil. Icha val chi' ix aj satel masanil eb' junñej ix aj spensar yed' viñaj Coré chi' yed' masanil tastac ay d'a eb'. **33** Pitzan eb' anima chi' smasanil ix b'atcan eb' d'a yol luum chi' yed' masanil tastac ay d'a eb'. Ix lajvi chi', ix snub'anxi sb'a luum. Icha chi' ix aj satcanel jun macañ anima chi' d'a scal eb' yetisra-elal. **34** Ayic ix yab'an eb' anima oyanec' d'a spatictac chi', ix el yav eb', ix b'at eb' elelal, ix yalan eb': Mocab' b'atpax levnaj lum d'a calañ a oñ tic, xchi eb'. **35** Añeja' ix yac'pax-cot c'ac' Jehová yic ix tz'apaxb'at eb' 250 ix ñusan incienso, aton eb' ix yac'och sb'a yed' viñaj Coré, viñaj Datán yed' viñaj Abiram chi'. **36** Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

37 Al d'a viñaj Eleazar yuninal viñaj Aarón to syiq'uelta juntzañ schaynub' yic incienso eb' viñ ix tz'ab'at chi' viñ, aton juntzañ nab'a bronce. Slajvi chi' najat sb'at viñ stob'canel tzac'ac' ayem d'a yool. **38** A schaynub' yic incienso juntzañ anima ix cham yuj smul tic, vicxo ix ajcani, yujto ix c'anchaji a ix yac'an incienso eb' d'ayin. Yuj chi', a jun-tzañ yamc'ab' chi' tze b'ooch d'a

laminail yic tz'och smusiloc altar, yic vach' ayic syilanoch eb' israel, snaancot eb' tas ix aj scham eb' yuj schucal, xchi Jehová.

39 Ix smolb'ancot masanil chay-nub' yic incienso nab'a bronce viñaj sacerdote Eleazar chi', aton juntzañ ix sc'an eb' ix tz'ab'at yuj c'ac' chi', ix yalan viñ to tz'ac'ji ulaxoc, sb'oji d'a laminail yic tz'och smusiloc altar.

40 A jun tic ix cani yic snaancot eb' israel yed' yojtacanel eb' to añej eb' yiñtilalcan viñaj Aarón syal yoch d'a yichañ altar yic sñusan incienso eb' d'a yichañ Jehová. Tato ay junocxo comonñej sc'ulej icha chi', scham icha ix aj scham viñaj Coré yed' eb' ajun yed'oc. Icha val ix yutej Jehová yalan d'a viñaj Moisés, icha chi' ix sc'ulej viñaj Eleazar chi'. **41** Axo d'a junxo c'u, masanil eb' israel ix och ijan yavaj chaañ d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón, ix yalan eb' icha tic:

—A ex tic, ix e milcham eb' schoñab' Jehová, xchi eb'.

42 Ayic van smolb'an sb'a eb' choñab' smasanil d'a spatic viñaj Moisés yed' viñaj Aarón chi', ix b'at q'uelan eb' d'a scajnub' Dios. D'a val jun rato chi' ix och moynaj asun d'a scajnub' chi', ix sch'oxan stziquiquial Jehová. **43** Yuj chi', ix snitzanb'at sb'a viñaj Moisés yed' viñaj Aarón d'a yichañ cajnub' chi'. **44** Ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi':

45 —Elañec d'a stz'ey juntzañ anima tic, yujto a d'a jun rato tic ol in satel eb' d'a junelñej, xchi. Ixñej val yab' eb' viñ icha chi', ix em ñojjab' eb' viñ d'a sat luum. **46** Ix yalan viñaj Moisés d'a viñaj Aarón chi' icha tic:

—Ic'cot a chaynub' yic incienso, tzac'an b'ud'joc yed' tzac'ac' ayec' d'a yib'añ altar. Tzac'anpaxem

inciensio d'a yool, tzach b'at d'a scal eb' anima d'a elañchamel. Tza c'anan nivanc'olal yuj smul eb', yujto toxo ix cot yoval Jehová. Toxo ix ja ilya yic scham anima smasanil, xchi viñ. **47** Ix sc'anab'ajan viñaj Aarón chi', elañchamel ix b'at lemnaj viñ d'a scal eb' anima b'aj ayec' molan chi'. A yuj jun ilya ix yac'cot Jehová chi' toxo ix yamchajoch scham anima. D'a val jun rato chi', ix yac'anem inciensio viñ yic tz'ac'ji nivanc'olal eb' anima chi' yuj Jehová. **48** Ix och viñ d'a scal eb' anima toxo ix chami yed' eb' pitzanto. Ichato chi' ix och vaan jun ilya chi'. **49** A d'a jun rato chi', 14 mil 700 eb' anima ix chami. Ch'oc pax yaj juntzañ eb' toxo ix cham yed' viñaj Coré yuj schucal. **50** Ato yic ix och vaan scham anima chi', ix mel-tzaj viñaj Aarón b'aj ayec' viñaj Moisés chi'.

Ix volan te' sc'ococh viñaj Aarón

17 ¹ Ix lajvi chi', ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

² Al d'a eb' viñ yajalil choñab' d'a junjun iñtilal to syic'cot junjunoc sc'ococh eb' viñ, syalelc'ochi to lajchave' te' scot d'a smasanil, tz'och sb'i junjun eb' viñ d'a te' sc'ococh chi'. ³ A te' yic yiñtilal Leví, a sb'i viñaj Aarón tz'och d'a te', yujto junjun sc'ococh eb' viñ yajalil junjun iñtilal ol cotoc. ⁴ Tzac'canoch te' d'a yichañ scaxail trato ay d'a yol in caj-nub' b'aj tzin ch'ox in b'a. ⁵ Ata' ol vac' volan sc'ococh mach syal in c'ool to ol in sic'caneli, yuj chi' ol och vaan eb' anima tic yalan e pecal, xchi Jehová chi'.

⁶ Ix lajvi chi' ix yalan viñaj Moisés d'a eb' viñ yajalil choñab' d'a junjun

iñtilal. Ix yac'an sc'ococh junjun eb' viñ d'a viñ, lajchave' te' d'a smasanil. Aypaxoch te' yic viñaj Aarón chi' d'a scal te'. ⁷ Ix yac'anocho te' c'ococh chi' viñaj Moisés chi' d'a yichañ Jehová d'a yol caj-nub' yic trato.

⁸ Axo d'a junxo q'uiñib'alil ix c'och viñ ta', ix yilanocho te' sc'ococh viñaj Aarón chi' viñ d'a yic yiñtilal Leví, toxo ix elta svol te', ayxo xumaquil yed' pax sat, q'uiñixo te' almendro chi'. ⁹ Ix lajvi chi', ix yic'anelta te' c'ococh chi' viñ d'a yichañ Jehová, ix sch'oxan te' viñ d'a masanil eb' yetisraelal. Axo ix lajvi yilan te' eb', ix yac'anxi junjun te' yic eb' viñ chi' viñ.

¹⁰ Ix lajvi chi', ix yalan Jehová d'a viñ icha tic: Ac'canoch te' sc'ococh viñaj Aarón d'a yichañ scaxail trato. Sic'canb'at te' ta' yic snacot juntzañ anima te pit tic. Yuj chi' ol yactej eb' yalan chucal lolonel d'ayin yic max cham eb', xchi d'a viñ.

¹¹ Ix sc'anab'ajej viñaj Moisés sc'ulan masanil tas ix yal Jehová chi'. ¹² Axo ix yalan eb' choñab' chi' d'a viñ icha tic: Juneliñej chamnac oñxo el co masanil. ¹³ Tato jichan scham masanil eb' snitzcot sb'a d'a scaj-nub' Jehová, ol oñ cham co masanil syal chi', xchi eb'.

A yopisio eb' sacerdote yed' eb' levita

18 ¹ Ix yalan Jehová d'a viñaj Aarón icha tic:

Tato tz'och junoc palta d'a in caj-nub', a yaelal sja yuj jun chi', a d'a ib'añ yed' eb' uninal yed' d'a yib'añ eb' etlevitail sjavi. Palta a junoc pal-tail d'a eyopisio d'a sacerdoteal, añej d'a ib'añ yed' eb' uninal sjavi yaelal yuj jun chi'. ² Tzic'cot eb' etlevitail yic scolvaj eb' ed'oc ayic ayachoch

yed' eb' uninal d'a eyopisio d'a yol in cajnub' yic trato. **3** Aton eb' smunlaj ed'oc d'a in cajnub' chi', palta chequeliñej yaj yopisio eb'. Max yal-laj sjavi eb' d'a slac'anil altar, max yalpaxlaj syaman syame'ab'il in cajnub' chi' eb' yic vach' max cham eb' yed' ex pax tic. **4** Ajun eb' smunlaj eyed'oc, palta a ex tzeyala' tas sc'ulej eb' ayic sb'oan masanil smunlajel eb' d'a in cajnub' b'aj tzin ch'ox in b'a. Malaj junocxo comon anima syal sja d'a e lac'anil. **5** A exñej tic ayoch d'a eyib'añ e b'oan masanil munlajel d'a in cajnub' yed' d'a altar yic mañxo ol cot voval d'a masanil eb' etchoñab'. **6** A in ix vic'canel eb' etlevitail d'a scal masanil eb' etisraelal. Ix vac'an eb' d'ayex yic smunlaj eb' eyed'oc d'a in cajnub'. **7** Palta a achñej yed' eb' uninal tzil munlajel b'aj ay altar yed' d'a spaticoch c'apac cortina. A juntzañ opisio chi' ix vala' to a exñej tic tzeyila', yujto a in ix vac' eyopisio. Tato ay junoc mach mañ ayococh sacerdoteal d'a yib'añ snitzanoch sb'a d'a slac'anil juntzañ yame'ab' chi', a jun chi' tojoliñej schami, xchi Jehová.

A sgasto eb' sacerdote yed' eb' levita

8 Ix yalanpax Jehová d'a viñaj Aarón chi' icha tic:

A in svac' opisio a chaan masanil juntzañ ofrenda tz'ac'ji d'ayin yuj eb' etisraelal tic. Masanil tas syic'cot eb' chi' d'ayin, ic tz'ajcan yed' eb' uninal. A jun tic ley tz'ajcan d'a e cal d'a masanil tiempo. **9** Masanil ofrenda tz'ac'ji d'ayin, a in svac' d'ayach yed' d'a eb' uninal, aton juntzañ max tz'alaj: Ofrenda yic ixim trigo, silab' yuj yac'ji tup mul yed' silab' yuj stupchaj mul. **10** Masanil eb' vinac d'a e

cal tic, syal schi'an juntzañ silab' chi' eb', añej d'a junoc lugar vic yaji, ata' schi eb'. Yovalil tze na'a to vic yaj juntzañ silab' chi'.

11 Svac'pax d'ayach yed' d'a ix etb'eyum yed' d'a eb' uninal juntzañ ofrenda syic'cot eb' etisraelal d'ayin, aton juntzañ sb'achchajoch d'a vichañ. A jun ley tic scan d'a masanil tiempo, yaliñej mach eb' ayec' cajan eyed'oc to vach' yaj icha yalan ley, syaliñej schi'an eb'. **12** A sb'ab'el sat tastac tz'avchaji aton syic'cot eb' etisraelal d'ayin d'a junjun ab'il, svac'canpax d'ayach: Aton aceite te vach', vino te vach' yed' ixim trigo te vach', **13** yed' pax sb'ab'el sat masanil te' avb'en te' syic'cot eb' d'ayin. A juntzañ chi' ic yaj yed' masanil eb' ayec' cajan ed'oc. Tato vach' yaj eb' icha yalan ley, syal svaan eb'. **14** Masanil ofrenda syac' eb' etisraelal d'ayin, iciñej yaji.

15 Masanil eb' sb'ab'el vinac unin eb' etisraelal yed' pax sb'ab'el yune' noc' smolb'etzal noc' eb' syac' d'ayin, iciñejpax yaji. Palta a yuj eb' b'ab'el vinac unin chi' yed' sb'ab'el yune' noc' noc' max ochtaxon silab'il, yovalil tz'ac'ji q'uen tumin sq'uexuloc. **16** Ayic junxo ujal yalji, tz'ac'ji q'uen tumin chi' sq'uexuloc. A yuj eb' unin chi', oye' siclo q'uen plata tz'ac'ji, icha q'uen sc'anchaj d'a in cajnub', 20 geras yalil. **17** Palta mañ a cha ac'joc tumin sq'uexuloc sb'ab'el yune' noc' vacax, noc' calnel yed' noc' chiva, yujto a juntzañ noc' chi', vic yaj noc'. Yovalil tze milcham noc', tze tzicanoch schiq'uul noc' d'a altar, axo xepual noc' tze ñustz'aoc yic tz'och d'a ofrendail to suc'uq'ui sjab' svab'i. **18** Ic tz'ajcan masanil schib'ejal noc' chi', icha ix aj vac'an

schib'ejal juntzaño noc' silab' d'ayach, aton noc' ši'i' sc'ool sb'ach-chajq'ue d'a yichañ altar yed' sb'ac'-chil xub' noc' d'a svach'. **19** Masanil yofrenda eb' etisraelal syiq'ueli to vic yaji, svac' d'ayach yed' d'a ix etb'eyum yed' d'a eb' uninal. A jun tic, ley tz'ajcan d'a masanil tiempo, a in tzin b'ocan eyed'oc yed' masanil eyiñtilal, xchi d'a viiñ.

20 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Aarón chi':

A ach tic malaj lum luum ol a macb'enej d'a scal eb' etisraelal tic, yujto a in tic icha a macb'en vaji. **21** A eb' levita, a masanil sdiezmoal sat yavb'en eb' eyetisraelal, a ix vac' smacb'enej eb'. Aton ayoch stojoloc masanil smunlajel eb' d'a cajnob' b'aj tzin ch'ox in b'a. **22** Axo masanil juntzaño eb' etisraelal, max yal comonñej sjavi eb' d'a slac'anil cajnob' chi'. Tato icha chi' sc'ulej eb', tz'ochcan chamel d'a yib'añ eb' yuj smul chi'. **23** Yuj chi' añej eb' levita ay yalan yic yilan masanil tas yic in cajnob' chi'.

Tato tz'och junoc spaltail eb' d'a smunlajel chi', añej d'a yib'añ eb' scotcan yaelal. A jun tic ley tz'ajcan d'a masanil tiempo. A eb' levita malaj slum eb' ol scha d'a scal eb' eyetisraelal. **24** Yic eb' yaj masanil sdiezmoal tas syavej eb' eyetisraelal syac' d'ayin a in Jehová in tic. Yuj chi' ix vala' to malaj slum eb' ol scha'a, xchi d'a viiñ.

25 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés icha tic:

26 Al d'a masanil eb' levita to a in Jehová in sval icha tic: Ayic ol e chaan masanil sdiezmo eb' eyetisraelal, yovalil tzeyic'paxcanel sdiezmoal yic tzeyac'an d'ayin, yujto a juntzañ chi' ayoch e macb'enoc.

27 A jun diezmo tzeyac' chi', icha

sdiezmoal sat smunlajel eb' eyetisraelal syac'a'. **28** A d'a diezmo tze cha d'a eb' eyetisraelal chi', ata' tzeyic'paxel eyofrenda tzeyac' d'ayin. A d'a viñaj sacerdote Aarón tzeyac'a'. **29** Yuj chi' masanil tastac tz'ac'ji d'ayex, yovalil tzeyic'canel junoc macañ d'ay, tzeyac'an d'ayin. A jun macañ tzeyac' d'ayin chi', yovalil aton val svach'il.

30 Ayic toxo ix eyic'canel svach'il to vic yaj chi', axo jantacto scani, eyicxo tz'ajcani ichato a ex ay e munlajel. **31** Syalxo e vaan yed' eyal eyuninal yalxoñej b'aj cajan ex. E tojol yaj yuj b'aj tzex munlaj d'a in cajnob' b'aj tzin ch'ox in b'a. **32** Ayic toxo ix eyic'canel jun macañ te vach' chi' d'ayin, tzaxo yal e vaan jantacto scan chi', malaj e mul tz'och yuj e vaani. A d'a icha chi', max eyixtej-b'atlay yofrenda eb' eyetisraelal to vic yaji. Yuj chi' maxtzac javilaj chamel d'a eyib'añ, xchi Jehová, xa chi d'a eb'.

A staañil noc' chacchac vacax

19 ¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón icha tic:

2 A in Jehová in svac' jun checnab'il tic. Alec d'a eb' eyetchoñab' to syic'cot junoc noc' cob'es chacchac vacax eb' malaj jab'oc spaltail, manto juneloc smunlaji. **3** A ex tic tzeyac' noc' d'a viñaj sacerdote Eleazar. Tz'ic'jiel noc' d'a spatiquel camamento, axo viñaj Eleazar chi' schecan miljoccham noc' d'a yichañ. **4** Syic'anq'ue schiq'uil noc' viiñ yed' yiximal sc'ab', stzicanb'at uqueloc viiñ d'a stojolal in cajnob' b'aj tzin ch'ox in b'a. **5** Slajvi chi', šiüsji'tz'a noc' vacax chi' smasanil d'a yichañ viiñ,

stz'umal noc', sb'ac'chil noc',
 schiq'uil noc' yed' yol sc'ool noc'.
6 Yacb'an van stz'a noc' chi' syic'an-
 paxq'ue te' c'ute' viñ sacerdote chi'
 yed' junoc sc'ab' te' hisopo yed' noc'
 chacchac lana, syac'anoch viñ
 smasanil d'a yol c'ac' b'aj van stz'a
 noc' chi'. **7** Slajvi chi, sjuc'anel
 spichul viñ, sb'icanpaxel sb'a viñ,
 tz'ochxi viñ d'a yol campamento chi',
 vach'chom manto vach'oc yaj viñ
 icha yalan ley masanto d'a yemc'u-
 alil. **8** Axo viñ ix ñusantz'a noc' vacax
 chi', sjuc'paxel spichul viñ, sb'ican-
 paxel sb'a viñ, palta manto vach'oc
 yaj viñ icha yalan ley masanto d'a
 yemc'ualil. **9** Axo junocxo viñ vinac
 vach' yaj icha yalan ley, a' viñ
 smolanq'ue staañil noc' vacax chi',
 sic'anb'at viñ d'a junoc lugar to vach'
 yaj d'a spatiquel campamento. A jun-
 tzañ taañ chi' sc'an eb' eyetisraelal
 ayic sb'oan a a' eb' sc'anchaji yic sac-
 b'itaj eb' icha yalan ley. Masanil jun-
 tzañ tic sc'ulaji yic syic'anel mul.
10 A mach ix molanq'ue juntzañ taañ
 chi', yovalil sjuq'uel spichul, sb'ican-
 paxel sb'a, palta manto vach'oc yaj
 icha yalan ley masanto d'a yemc'u-
 alil. A jun ley tic scanñej d'a junelñej,
 tz'och yopisio eyuuj a ex israel ex tic
 yed' yuj eb' ch'oc choñab'il ayec' d'a
 e cal. **11** A mach syaman snivanil
 junoc chamnac, mañ vach'oc yaj d'a
 uque' c'ual icha yalan ley. **12** A d'a
 schab'jial syaman junoc chamnac chi'
 yed' d'a svac'jial, yovalil sacb'itej
 sb'a yed' a a' sc'anchaji yic sacb'i
 icha yalan ley, ichato chi' vach' tz'aj-
 cani. Tato max sacb'itej sb'a d'a
 schab'jial yed' d'a svac'jial, manto
 vach'oc syal chi'. **13** Yuj chi' a junoc
 mach syaman junoc chamnac, tato
 max sacb'itej sb'a, a jun chi' syixtejel

in cajnub'. Yuj chi' yovalil mañxa
 yalan yic d'a e cal d'a junelñej, yujto
 maj tzicjioch a a' chi' d'ay, yuj chi'
 mañ vach'oc yaj icha yalan ley.

14 Aton juntzañ sleyal tic d'a junoc
 mach scham b'aj ay scajnub': Yalñej
 mach tz'och ta', ma junoc ayec' ta',
 mañ vach'oc tz'ajcan d'a uque' c'ual.

15 Masanil chen to mañ vach'oc yaj
 smacji, mañxo vach'oc tz'ajcani.

16 Axo mach syaman junoc chamnac
 d'a stiel choñab', taxoñej mac'b'il-
 chamoc, ma toñej scham ichataxon
 tz'aj scham anima, mato syam

sb'aquil junoc chamnac, ma junoc
 b'aj smucchaj eb' chamnac, a jun chi'
 mañ vach'oc yaj d'a uque' c'ual. **17** A
 yuj masanil juntzañ chi' tz'ic'chajq'ue

jab'oc staañil noc' vacax tz'anac yuj
 yic'anel mul, tz'ac'chajem d'a yol
 junoc yed'tal, tz'ac'jiem a a' d'a
 yib'añ, aton a' sq'ueul sjaj. **18** Axo

junoc viñ vinac vach' yaj icha yalan
 ley, a viñ tz'ic'anq'ue junoc sc'ab' te'
 hisopo, slab'anem viñ d'a scal a a'
 chi', stzicanoch viñ d'a yib'añ jun caj-

nub' chi' yed' masanil tas ay d'a yool
 yed' d'a yib'añ eb' anima ayec' ta',
 añejtona' stzicanpaxb'at viñ d'a
 yib'añ mach ix yaman sb'aquil cham-

nac, ma junoc b'aj smucchaj eb'
 chamnac chi', ma snivanil junoc
 anima mac'b'ilchamoc, ma junoc
 toñej ix cham ichataxon tz'aj scham

anima. **19** A jun anima vach' yaj chi',
 a' stzicanb'at a a' chi' d'a yib'añ eb'
 mañ vach'oc yaj chi' d'a schab'jial
 yed' d'a svac'jial. Slajvi chi', a d'a

svac'jial chi', sjuc'anel spichul eb',
 sb'icanpaxel sb'a eb' yic sacb'ican
 eb'. Icha chi' vach'xo tz'ajcan eb' d'a
 yemc'ualil. **20** Tato ay junoc anima

max sacb'itej sb'a icha yalan ley,
 mañxaocab' yalan yic d'a e cal d'a

junelñej yujto syixtejb'at in cajnub'. Yujto maj tzicjioch a a' d'ay yic sacb'i, yuj chi' mañ vach'ocñej yaji. **21** A jun ley tic scanñej d'a junelñej: A mach stzicanoch a a' chi' d'a junocxo, yovalil sjuq'uel spichul. A mach syaman a a' tz'ac'an sacb'oc junoc mach chi', vach'xo tz'ajcan d'a yemc'ualil. **22** Masanil mach syamji yuj junoc anima mañ vach'oc yaji, ma junoc syaman junoc anima mañ vach'oc yaji, a jun chi' mañ vach'oc tz'ajcan icha yalan ley masanto d'a yemc'ualil, xchi Jehová.

A a' ix elta d'a sat q'uen tenam

(Ex 17.1-7)

20 ¹ A d'a b'ab'el uj, ix c'och eb' israel d'a tz'inan luum scuch Zin. Ix aj eb' jun tiempoal d'a yol yic Cades. Ata' ix cham ix María yanab' viñaj Moisés, ix mucchajcanem ix ta'.

² Yujto te malaj a a' syuc' eb' israel chi', yuj chi' ix q'ue yav eb' smasanil d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón. ³ Ix yalan eb' d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

—Octom oñ chamcan yed' eb' quetchoñab' ix chamcan yuj Jehová.

⁴ ¿Tas yuj ix oñ eyic'cot d'a taquiñ luum tic? ¿Tom e gana tzoñ champax a oñ tic yed' noc' co molb'etzal noc'?

⁵ ¿Tas yuj ix oñ eyiq'uelta d'a yol yic Egipto, ix oñ eyic'ancot d'a jun lugar mañxo jantacoc schucal tic? A d'a tic max yac'laj ixim trigo, te' higo, te' uva, te' granado, malaj pax jab'oc a a' syal cuc'ani, xchi eb'. ⁶ Ayic ix yab'an juntzañ lolonel chi' viñaj Moisés yed' viñaj Aarón chi', ix snitzanel sb'a eb' viñ, ix b'at eb' viñ d'a sti' scajnub' Jehová. Ata' ix b'at

em ñojan eb' viñ d'a sat luum. Axo d'a jun rato chi' ix sch'ox sb'a stziquiquial Jehová d'a slac'anil eb' viñ. ⁷ Ix yalan Jehová chi' d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

⁸ —Ic'b'at te' a c'ococh, tzalan d'a viñ uc'tac aj Aarón chi' to tz'och viñ ed'oc yic tze molanb'at eb' anima, tzex b'at b'aj ay jun q'uen nivan tenam. D'a yichañ eb' tzal d'a q'ueen to tz'elta a a' d'a sat q'ueen, axo d'a yichañ masanil eb' anima chi' ol elul a', ol yuc'an a' eb' yed' noc' smolb'etzal noc' chi', xchi Jehová.

⁹ Ix yic'anelta te c'ococh viñaj Moisés d'a yichañ Jehová icha ix aj yalani. ¹⁰ Ix smolb'anb'at eb' anima chi' eb' viñ d'a yichañ q'uen tenam chi'. Ix yalan viñaj Moisés chi' d'a eb' icha tic:

—Ab'ec, a ex to te pit ex tic:

¿Yovalil am val squiq'uelta a a' d'a sat q'uen tenam tic, scac'an a' eyuq'uej? xchi viñ. ¹¹ Ix lajvi yalan viñ icha chi', ix yic'anchaañ sc'ab' viñ, ix spajanoch chael te' sc'ococh viñ d'a sat q'uen tenam chi', ix elul chulnaj a a' chi'. Ix yuc'an a' eb' yed' noc' smolb'etzal noc' chi'. ¹² Ix lajvi chi', ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón chi' icha tic:

—Yujto a ex tic max in eyac' val och d'a e c'ool, maj e ch'ox d'a yichañ eb' eyetchoñab' tic to A inxoñej Ochi, yuj chi' mañoc exlaj ol eyic'och eb' anima tic d'a sat lum luum chi' b'aj ix vala' to ol vac' d'ayex, xchi d'a eb' viñ. ¹³ Meriba^d ix sb'iejcan jun lugar chi', yujto ata' ix yalub'tañej eb' israel d'a spatic Jehová. Ix sch'oxan Jehová chi' to Axoñej Ochi.

^d **20.13** A jun lolonel Meriba, a d'a hebreo lajan icha jun lolonel “yalub'tañej”.

**Maj chajiec' eb' israel yuj
viñ sreyal Edom**

14 Ayic ayec' viñaj Moisés d'a Cades, ix schecanb'at jayvañ eb' viñ vinac viñ d'a viñ sreyal Edom yic b'at yalan eb' viñ icha tic: A oñ israel oñ tic, ayto cuj co b'a ed'oc, scalb'at d'ayach: Ojtac jantac syail ix quil d'a Egipto. **15** Añejtona' ojtacpaxi tas aj sc'ochnaccan eb' co mam quicham ta' d'a peca'. Axo d'a slajvub'alxo tic, ix yac' val och yaelal eb' viñ aj Egipto chi' d'a yib'añ eb' co mam quicham yed' d'a quib'añ. **16** Yuj chi' ix co c'an scolval Jehová qued'oc. Ix yab' yel cav, yuj chi' ix yac'ancot yánel yic ix oñ yic'anelta d'a Egipto chi'. A ticnaic ayoñ ec' d'a choñab' Cades b'aj ay smojonal a mach'en. **17** Yuj chi' scal d'ayach, tope val tz'el d'a a c'ool tzoñ a chaec' d'a yol a mach'en tic. Mañ ol oñ ec'laj d'a scal yavb'en eb' anima ay d'a yol a mach'en tic. Malaj a a' d'a eyuc'b'il a' ol cuq'uej. Añej d'a yol nivan b'e ol oñ b'atoc. Malaj b'aj ol oñ el b'esnaj d'a yol nivan b'e chi' masanto ol oñ c'axpajec' d'a yol a nación tic, xchib'at viñaj Moisés chi'. **18** Ix tac'vi viñ sreyal Edom chi' icha tic:

—Mañ ex c'axpajec' d'a yol in nación tic. Tato ol ex ec' d'a yib'añ, ol ex c'axpajec'oc, ol in elb'at d'a e patic yed' eb' in soldado, xchi viñ d'a eb'.

19 Ix yalanpax eb' israel chi' icha tic:

—Maay, a oñ tic añej d'a yol nivan b'e ol oñ b'atoc. Tato ay b'aj ol cuq'uej a a' yed' noc' co molb'etzal noc' d'a eyuc'lab'a, ol co tup d'ayach. Añej val to co gana tzoñ c'axpajec' d'a a lugar tic d'a vach'il, xchib'at eb'. **20** Ix tac'vixi viñ sreyal Edom chi' icha tic:

—Malaj permiso e c'axpajec'ui, xchi viñ. Ix b'at viñ yed' masanil eb' soldado smac eb' israel chi'. Yed'nac syame'ab' eb' soldado chi' yic oval, te tec'anpax eb'. **21** Yuj chi' ix say junxo b'e eb' israel b'aj ix b'ati.

A schamel viñaj Aarón

22 Masanil eb' israel ix el eb' d'a Cades, ix cot eb' d'a stojolal lum vitzal Hor d'a sat smojonal Edom. **23** Ata' ix yal Jehová d'a viñaj Moisés yuj viñaj Aarón icha tic: **24** A ticnaic, toxo ol cham viñaj Aarón, mañ ol c'ochlaj viñ d'a sat lum ix vala' to ol vac' d'ayex, yujto a ex tic e chavañil ix e pitej e b'a d'a in checnab'il ix vac' d'ayex d'a sti' a' Meriba. **25** A ticnaic, ic'b'at viñaj Aarón chi' yed' viñ yuninal scuch Eleazar d'a jolom vitz Hor chi'. **26** Ata' ol iq'uel spichul viñaj Aarón chi' sc'an d'a sacerdoteal, tzac'ancanoch d'a viñaj Eleazar chi', yujto a viñaj Aarón chi' ol cham viñ ta', xchi d'a viñ. **27** Ix sc'anab'ajan viñaj Moisés tas ix yal Jehová chi', d'a val yichañ masanil anima ix ic'-jib'at viñaj Aarón yed' viñaj Eleazar chi' yuj viñ d'a jolom vitz Hor chi'. **28** Ata' ix yiq'uel spichul viñaj Aarón chi' viñ, ix yac'anoch viñ d'a viñaj Eleazar d'a jolom vitz chi'. Ata' ix chamcan viñaj Aarón chi'. Ix lajvi chi', ix emixta viñaj Moisés yed' viñaj Eleazar chi'. **29** Axo ix yab'an masanil eb' israel to toxo ix cham viñaj Aarón chi', jun ujal ix och eb' d'a cusc'olal yuj viñ.

Ix yac' ganar lum Horma eb' israel

21 ¹ Ayic ix yab'an viñ sreyal eb' cananeo ay d'a Arad d'a yol yic Neguev to van scot eb' israel d'a yol b'e sc'och d'a Atarim, ix elta viñ

yac' oval yed' eb'. Ay eb' ix yamchaj yuj viñ ix yic'anb'at eb' viñ d'a preso. **2** Ix lajvi chi', ix yac'an sti' eb' israel d'a Jehová, ix yalan eb' icha tic: Tato ol ach colvaj qued'oc yic scac'an ganar jun nación chi', ol co satcanel junjun choñab' d'a yol smacb'en chi' d'a junelñej, xchi eb'. **3** Ix sc'anab'ajej Jehová scolvaj icha ix aj sc'anan eb' chi', yuj chi' ix yac' ganar eb' cananeo chi' eb'. Ix satcanel eb' cananeo chi' smasanil yed' schoñab'il, yuj chi' Horma^e ix sb'iejcan jun lugar chi'.

Jun yechel chan nab'a bronze

4 Ix el eb' israel d'a yich vitz Hor chi', ix ec' eb' d'a b'e tz'ec' d'a a' Chacchac Mar. Najat ix ec' yoy sb'a eb' yujto maj c'axpajec' eb' d'a lum Edom. Ayic ayoch eb' d'a yol b'e chi', ix chab'axq'ue sc'ool eb', **5** ix cot yoval eb' d'a Dios yed' d'a viñaj Moisés. Ix yalan eb' icha tic:

—¿Tas yuj ix oñ iq'uelta d'a Egipto? ¿Tom yuj co cham yuj vejel d'a taquiñ lum tic? Malaj tas sco va'a, malaj pax tas scuq'uej. Maxtzac techaj co vaan juntzañ chucal vael tic, xchi eb'. **6** Yuj val chi' ix ac'ljicot juntzañ noc' chan te ov yuj Jehová, yic schiji eb' anima chi' yuj noc'. Tzijtum eb' israel chi' ix cham yuj noc'. **7** Ayic ix yilan eb' icha chi', ix b'at yalan eb' d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

—Toxo ix och co mul a oñ tic, ix cal chucal lolonel d'a Jehová yed' d'ayach. A ticnaic c'an d'a Jehová to syiq'uel noc' chan tic d'a co cal, xchi eb'.

Ix sc'anan viñaj Moisés chi' d'a Jehová to syac' nivanc'olal d'a yib'añ

eb' anima chi'. **8** Ix yalan Jehová chi' d'a viñ icha tic:

—B'o junoc yechel chan d'a q'uen bronze icha yilji juntzañ noc' chi', tzac'anq'ue d'a schon junoc te te' chaañ steel, yic vach' ayic schiji eb' anima yuj noc' chan chi', tato sq'ue q'uelan eb' d'a jun yechel chan chi', maxtzac chamlay eb' yuj noc', xchi d'a viñ. **9** Ix sb'oan jun yechel chan nab'a bronze viñaj Moisés chi', ix yac'anq'ue viñ d'a schon jun te te'. Yuj chi' yaliñej mach schiji yuj noc' chan chi', sq'ue q'uelan eb' d'a jun yechel chan chi', sb'oxican eb'.

A tas ix aj yec' eb' israel d'a Moab

10 Ix b'eyñejcot eb' israel, ix javi eb' d'a Obot. **11** Ix elpax eb' d'a Obot chi', ix b'eyñejcot eb' d'a yichañ, ix javi eb' d'a lje-abarim d'a tz'lanan lum d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a yol yic Moab. **12** Ix cotñej eb', ix javi eb' d'a jun a' eluma' scuch Zered. **13** Ix b'eyñejcot eb', ix javi eb' d'a sc'axepalb'at jun a a' scuch Arnón. A jun a a' chi' tz'ec' d'a tz'lanan lum d'a yol yic eb' amorreo. Aton jun a' chi' ayoch mojonal yuj eb' Moab yed' eb' amorreo chi'. **14** Aton juntzañ lugar chi' sb'inaj b'aj tz'ib'ab'ilcan yab'ixal oval yic Jehová, b'aj syal icha tic:

Oñ ec'ta d'a choñab' Vaheb d'a yol yic Sufá, d'a yoltac a' Arnón.

15 A jun pac'an d'a stitac a a' chi' ayoch smojonaloc yic Moab, sc'och d'a choñab' Ar, xchi.

16 Ix el eb' d'a a' Arnón chi', ix cotñej eb' masanto ix javi eb' d'a Beer. Aton ta' ay jun a' uc'b'ila' b'aj ix yal Jehová d'a viñaj Moisés icha

^e **21.3** A jun lolonel Horma, a d'a hebreo lajan yed' "satb'ileli".

tic: Molb'ej masanil anima, a in ol vac' a a' yuq'uej eb', xchi d'a viñ.

17 Aton d'a jun tiempoal chi' ix b'itan eb' israel icha tic:

Ix q'ueul a a' b'aj molan. Q'ue-ocab'cot b'urnaj a a'. To ol oñ b'itanec yuj a a' ix q'ueul b'urnaj tic.

18 A eb' viñ yajal ix joyanq'ueta a' yed' sc'ococh. A eb' viñ nivac yajal d'a yol schoñab', a yed' sc'ococh eb' viñ ix sjacq'ueta a a', xchi eb' d'a sb'it chi'.

Ix b'eyñejcot eb' d'a tz'inan lum masanto ix javi eb' d'a Matana.

19 Ix el eb' d'a Matana chi', ix javi eb' d'a Nahaliel. Ix el eb' d'a Nahaliel chi', ix javi eb' d'a Bamot.

20 Ix el eb' d'a Bamot chi', ix javi eb' d'a jun ch'olan ay d'a yol yic Moab, d'a stojolal lum nivac vitz d'a yol yic Pisga, aton ta' nivan chequel lum tz'inan lum.

**Ix ac'ji ganar viñaj rey Sehón
yuj eb' israel
(Dt 2.26-37)**

21 Ix yac'b'at schecab' eb' israel d'a viñaj Sehón sreyal eb' amorreo, ix yalanb'at eb' icha tic: 22 ¿Tom max oñ a chaec' d'a yol a macb'en? Malaj jab'oc tas ol ec' co lob'at d'a scal eyavb'en yed' d'a scal eyuva, mañ ol cuc' a a' d'a eyuc'b'il a', añej d'a yol nivan b'e ol oñ ec'oc, xchi eb' checab' chi'.

23 Maj scha sc'ol viñaj Sehón chi' yec' eb' israel d'a yol smacb'en chi'. Añej to ix smolb'ej masanil eb' soldado viñ, ix elta viñ yac' oval yed' eb' d'a tz'inan lum, d'a Jahaza ix yac' oval eb'. 24 Ix yac'an oval eb' israel chi' yed' eb', ix ac'ji ganar viñaj Sehón yed' eb' soldado yuj

eb'. Ix ic'jiec' lum sluum eb' chi' yuj eb' israel chi'. Sb'atñej d'a sti' a' Arnón, masanto sc'och d'a sti' a' Jaboc, masanto b'aj tz'ec' smojonal sluum eb' amonita. A jun lum chi' te vach' yaj smacchaj yuj eb' amonita chi'. 25 Icha chi' ix aj yoch-can slum eb' amorreo yicoc eb' israel chi'. Ix cajnaj eb' israel d'a choñab' Hesbón yed' d'a juntzañxo choñab' ay d'a spatictac. 26 A Hesbón chi', aton jun choñab' b'aj ec'-nac viñaj Sehón sreyal eb' amorreo. A viñaj Sehón chi' ix yac'ñej oval viñ yed' eb' viñ sreyal Moab d'a yalañtaxo. Ix ic'jiec' jun macañ slum eb' yuj viñ sc'ochñej d'a a' Arnón. 27 Yuj chi' ix yal eb' slolon d'a poesía icha tic:

Cotañec d'a Hesbón, aton d'a schoñab' viñaj rey Sehón. B'oec-xiq'ue d'a schaelal, vach' tzeyutej e b'oanoch smuroal.

28 Ato d'a Hesbón, d'a schoñab' viñaj rey Sehón ix cot eb' ix ñusantz'a choñab' Ar d'a yol yic Moab yed' eb' nivac yajal yaj d'a jun choñab' d'a pac'an d'a yib'añq'ue a' Arnón.

29 Ex aj Moab, ob'iltac ex. Toxo ix ex lajviel ex schoñab' dios Quemos. Aton jun e diosal chi' maj yal-laj scolvaji, yuj chi' ix el lemnaj eb' soldado smasanil, axoñej eb' ix ix, ix can d'a yol sc'ab' viñaj rey Sehón.

30 Toxo ix lajviel yipalil choñab' Hesbón. Ix satel eb' ay d'a choñab' Dibón masanto ix satel eb' ay d'a Nofa yed' pax Medeba, xchi jun poesía chi'.

31 Icha chi' ix aj yic'ancan lum lum eb' israel macb'il yuj eb' amorreo.

Ix ac'ji ganar viñaj rey Og*(Dt 3.1-11)*

32 Ix lajvi chi' ix yac'anb'at schecab' viñaj Moisés d'a choñab' Jazer yic sb'eytzitej eb' tas yaji. Ix ac'ji ganar jun choñab' chi' yuj eb' israel yed' masanil juntzañ choñab' ay d'a spatictac. Ix pechjiel masanil eb' cajan ta' yuj eb', aton eb' amorreo. **33** Ix meltzaj eb', ix b'at eb' d'a stojolal lum Basán, palta ix elta viñaj Og sreyal Basán chi' yed' masanil eb' soldado yac' oval yed' eb' d'a Edrei. **34** Yuj chi' ix yal Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic: Mañ ex xiv d'a viñaj Og chi', a in ol vac'och viñ yed' eb' soldado yed' smac'b'en tic d'a yol e c'ab'. Icha ix eyutej viñaj Sehón sreyal eb' amorreo ay d'a Hesbón, icha chi' ol eyutejpax viñaj Og tic, xchi d'a viñ. **35** Icha chi' ix aj scham viñaj Og yed' yuninal yed' masanil eb' soldado yuj eb' israel, mañxo junoc eb' ix cani. Ix ochcan sluum eb' yicoc eb' israel chi'.

**Ix avtajcot viñaj Balaam
yuj viñaj Balac**

22 **1** Ix lajvi chi', ix b'eyñejcot eb' israel chi', ix sb'oanq'ue scampamento eb' d'a lum ac'lic yic Moab d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a a' Jordán d'a satcot Jericó.

2 Ix yab'an viñaj Balac sreyal Moab yuninal viñaj Zipor, tas ix utaj eb' amorreo yuj eb' israel. **3** Yuj chi' ix xivchaañ viñ yed' eb' anima ay d'a Moab chi', yujto ix yil viñ to te tzij-tum eb' israel chi'. **4** Yuj chi' ix yal eb' anima ay d'a Moab chi' d'a eb' yichamtac vinaquil choñab' Madián icha tic: Masanil juntzañ anima tic, ol oñ satel eb' d'a co luum tic. Icha tz'aj

slajviel añ añc'ultac yuj noc' vacax, icha chi' ol oñ yutoc eb', xchi eb'.

5 Yuj chi' ix yalan viñaj Balac chi' to sb'at cot jun viñ syaloch sb'a jelanil scuchan Balaam, yuninal viñaj Beor, cajan d'a Petor d'a sti' a' nivan Éufrates d'a scal eb' yetchoñab'. Ix schecanb'at eb' yichamtac vinaquil choñab' viñaj Balac chi', yic sb'at yal eb' d'a viñaj Balaam chi' icha tic: A d'a Egipto ix cot jun nivan choñab'il anima, toxo ix majel sat lum luum tic yuj eb', toxo ix javi eb' d'a co tz'ey.

6 Yuj chi' cotañ d'a elañchamel yic tzul a catab'an eb', yujto yelxo nivan sb'isul eb' d'a quichañ. Tato icha chi' tope ol yal vac'an ganar eb' yic tzin pechanel eb' d'a co lum tic, yujto voj-tac to a a catab' yed' a vach' lolonel tzala', tz'elñejc'ochi, xchib'at viñ.

7 Ix lajvi chi', ix b'at eb' yichamtac vinaquil choñab' Moab yed' eb' yichamtac vinaquil Madián b'aj ayec' viñaj Balaam chi'. Te nivan q'uen tumin ix yic'b'at eb' yic stupan scatab' viñ chi' eb'. Ix yalan schec-nab'il eb' ix yalb'at viñaj Balac chi'. **8** Ix yalan viñaj Balaam chi' d'a eb' icha tic:

—A ticnaic, canañec d'a tic, ato syal tas ol yal Jehová d'ayin d'a jun ac'val tic, ichato chi' svac'an spac e lolonel chi' q'ui'c'an, xchi viñ. Yuj chi' ix can eb' ichamtac vinac chi' yed' viñaj Balaam chi' d'a jun ac'val chi'. **9** Ix sch'oxan sb'a Dios d'a viñ, ix sc'anb'an d'a viñ icha tic:

—¿Mach juntzañ anima ayec' chi' d'ayach? xchi. **10** Ix tac'vi viñ:

—Checab' yaj eb' yuj viñaj Balac sreyal Moab yuninal viñaj Zipor, tzul yal eb' d'ayin, **11** tob' ay jun choñab'il anima ix cot d'a Egipto. Tob' toxo ix majel sat lum luum yuj

eb'. Sgana viñaj Balac chi' to tzin b'at d'a schoñab' viñ chi', yic sb'at in catab'ej jun choñab'il anima chi', yic vach' syal spechanel eb' viñ d'a yol smacb'en chi' yalani, xchi viñ d'a Dios chi'. **12** Ix yalan Dios chi' d'a viñ icha tic:

—Mañ ach b'at yed' eb' yic sb'at a catab'ej jun choñab'il anima chi', yujto a in val ix val vach' lolonel d'a eb', xchi d'a viñ. **13** Axo ix q'uiñib'i d'a junxo c'u, ix q'ue van viñaj Balaam chi', ix yalan viñ d'a eb' schecab' viñaj Balac chi' icha tic:

—A ticnaic, meltzajañec d'a e choñab' yujto toxo ix yal Jehová to max yal-laj in b'at eyed'oc, xchi viñ. **14** Ix meltzaj eb' d'a schoñab' b'aj ay viñaj Balac chi', ix yalan eb' d'a viñ icha tic:

—Maj stac'cotlaj sb'a viñaj Balaam chi' qued'oc, xchi eb'. **15** Maj schalaj yab' viñaj Balac chi', yuj chi' ix chec-jib'at juntzañxo eb' más nivac yopisio d'a yichañ eb' ix xid'ec' chi', ec'topax sb'isul eb' ix b'ati. **16** Yuj chi' ix b'atxi eb' yil viñaj Balaam chi', ix yalan eb' d'a viñ icha tic:

—Ix oñ scheccot viñaj Balac yuninal viñaj Zipor d'ayach, syalan viñ d'ayach icha tic: Malajocab' mach tzach cachanoch vaan a coti, **17** yujto ol ach vic' val chaañ, ol vac'an masanil tas ol a c'ana', añej to tza c'anab'ajej a cot a catab'ej juntzañ anima tic, xchi viñ, xchi eb'. **18** Ix tac'vipax viñaj Balaam chi' icha tic:

—Vach'chom b'ud'jinac yol spalacio viñ yuj q'uen oro, ma yuj q'uen plata, syac'an viñ smasanil d'ayin, max yal-laj in c'ulan tas scot d'a in pensar in tenanec' tas syal Jehová in Diosal. **19** Tato syal e canpax d'a jun ac'val tic, ol vab' tas ol

yutoc Jehová yalanxi d'ayin, xchi viñ. **20** Ix sch'oxanpax sb'a Jehová d'a viñ d'ac'valil chi', ix yalan d'a viñ:

—Yach'an to ix jax eb' viñ ach yic'b'ati, ixic yed' eb' viñ, palta añej val tas ol val d'ayach, añej b'at ala', xchi d'a viñ.

Scachnab'il viñaj Balaam yuj yángel Jehová

21 Axo yic ix q'uiñib'i, ix q'ue vaan viñaj Balaam chi', ix yac'anoch stz'um noc' snun b'uru viñ, ix b'at viñ yed' eb' viñ yichamtac vinaquil Moab chi'. **22** Ix q'ue viñ d'a yib'añ noc' sb'uru chi', ix b'at chavañ eb' schecab' viñ yed'oc. Axo Jehová ix cot yoval d'a viñ yujto ix b'at viñ. Axo yángel Jehová chi' ix och tec'tec' d'a yol b'e yic smacan b'e chi'.

23 Axo ix yilan noc' b'uru chi' to liñanoch jun yángel Jehová d'a nañal yol b'e, yed'nac jun espada, ix b'atcan noc' d'a caltac te'. Ix syamanoch viñaj Balaam chi' smac'an noc', yic tz'ochxi noc' d'a yol b'e chi'. **24** Ix ochxi liñan jun ángel chi' b'aj lod'an b'e d'a scal te' uva, latz'b'ilq'ue q'uen q'ueen smacteloc te' d'a titac b'e chi'. **25** Axo ix yilanxi noc' to liñanec' jun ángel chi' d'a nañal yol b'e chi', ix siñicanec' sb'a noc' d'a q'uen q'ueen ayoch d'a titac b'e chi'. Ix ñic-jiec' yoc viñaj Balaam chi' yuj noc' d'a q'ueen, ix ste mac'anxi noc' viñ.

26 Ix el yángel Jehová chi' ta', ix snitzanb'at sb'a d'a yichañb'ati, ix ochxi liñan b'aj te lod'an b'e, b'aj maxtzac yal yelcan junoc mach d'a titac b'e a schalan sb'a yed' junocxo mach. **27** Ix yilanxi noc' b'uru chi' to liñanec' jun ángel chi' d'a nañal yol b'e chi', toxoñej ix em lachnaj noc' d'a yalañ viñaj Balaam chi', yuj chi'

ix cot yoval viñ d'a noc', ix och ijan viñ smac'an noc' yed' sc'ococh. **28** A val d'a jun rato chi' ix lolonq'ue noc' yuj Jehová, ix yalan noc' d'a viñ icha tic:

—¿Tas ix ach vutej? Yoxelalxo in a mac'ani, xchi noc'.

29 —Yujto yelxo val tzin ixtej svab'i. Ayoc val ec' junoc q'uen espada d'a tic, val ticnaic tzach in tecchamoc, xchi viñ d'a noc'. **30** Ix tac'vi noc' d'a viñ icha tic:

—A in tic a chejintaxoni, tzach q'ueñej d'a vib'añ ayic tzach b'eyeq'ui, ojtac to malaj juneloc icha tic tzach vutej, xchi noc'.

—I' yel toni, xchi viñ. **31** Ix lajvi chi' axo Jehová ix ac'an yil jun ángel chi' viñ, ayec' d'a nañal yol b'e chi', ayoch q'uen espada d'a yol sc'ab'. Ixñej val yil jun ángel chi' viñ, ix em ñojan viñ d'a yichañ. **32** Ix yalan jun ángel chi' d'a viñ icha tic:

—¿Tas yuj oxel ix a mac' noc' a b'uru tic? A in ix in och d'a ichañ ix in macan a b'e, yujto ix cot voval yujto ix ach cot yed' juntzañ anima tic. **33** Añej noc' b'uru tic ix in ilani, oxel ix elcan noc' d'a yol b'e. Tato maj sb'esel sb'a noc' d'a yol b'e chi', toxom ix ach cham vuj ticnaic, a pax noc' b'uru tic maj am chamlay noc', xchi jun ángel chi' d'a viñ. **34** Ix yalan viñ d'a yángel Jehová chi' icha tic:

—Ix och in mul d'ayach, mañ vojtcoc tato a ach tza mac in b'e tic, yuj chi' tato max scha a c'ol tzin b'ati, syal in meltzaji, xchi viñ. **35** Ix tac'vi jun ángel chi' d'a viñ icha tic:

—Syal a b'at yed' eb' anima tic, palta añej val tas ol val d'ayach, añej ol ala', xchi d'a viñ.

Yuj chi' ix b'atñej viñ yed' eb' schecab' viñaj Balac chi'.

Ix cot viñaj Balac scha' viñaj Balaam

36 Axo ix yab'an viñaj Balac to van sc'och viñaj Balaam chi', ix cot viñ scha viñ d'a yol b'e d'a jun choñab' ay d'a yol yic Moab, d'a sti' a a' scuch Arnón, satxo smojonal ay. **37** Ix yalan viñaj Balac chi' icha tic:

—Yelc'olal val ach vavtej, ¿tas yuj ijan maj a tac'cotlaj a b'a? Tecan ix a na' to mañ ol in tzac'van vac'an jantac tas tza nib'ej, xchi viñ d'a viñ. **38** Ix tac'vi viñaj Balaam chi' icha tic:

—Mañ ac' pensar, ayinxo eq'ui, palta max yal-laj valani tastac tzin nib'ej svala', añej tastac schec Dios vala', añej ol vala', xchi viñ. **39** Ix lajvi chi', ix b'at viñ yed' viñaj Balac chi' d'a choñab' Quiriat-huzot.

40 Ata' ix schec viñaj Balac chi' mil-joccham noc' vacax yed' noc' calnel yic schi viñaj Balaam chi' yed' pax eb' ichamtac vinac schecab' viñaj Balac chi'. **41** Axo d'a junxo c'u, ix ic'jib'at viñaj Balaam yuj viñaj Balac chi' d'a jolom vitz scuch Bamot-baal, ata' syal yilanb'at janic'oc scam-pamento eb' israel eb' viñ.

23 ¹ Ix yalan viñaj Balaam d'a viñaj Balac chi' icha tic:

—Chec b'ochajq'ue uqueoc altar d'a tic, tza checan ic'chajcot ucvañoc noc' quelemtac vacax yed' ucvañoc noc' ch'ac calnel, xchi viñ. **2** Ix sc'anab'ajej viñaj Balac tas ix yal viñ chi', ix smol ac'an juntzañ silab' chi' eb' viñ schavañil, jun noc' quelem vacax yed' jun noc' ch'ac calnel d'a junjun altar. **3** Ix yalanxi viñaj Balaam chi' d'a viñaj Balac chi' icha tic:

—Canañ d'a stz'ey juntzañ silab' tic, ol b'at vila' tato sjavi Jehová yic slolon ved'oc, ol lajvoc chi' ol valan d'ayach tas val ol aj yalan d'ayin, xchi viñ.

Ix yal vach' lolonel viñaj Balaam d'a yib'añ eb' israel

Ix b'at viñ d'a jun nivan vitz malaj ste'al. **4** Ata' ix sch'ox sb'a Jehová d'a viñ, ix yalan viñ d'ay icha tic:

—Ix in b'oq'ue uque' altar, ix vac'ancanq'ue junjun noc' vacax yed' junjun noc' ch'ac calnel d'a yib'añ junjun, xchi viñ. **5** Ix lajvi chi' ix yalan Jehová chi' tas ol aj slolon viñ. Ix yalan icha tic:

—Meltzajañ b'aj ayec' viñaj Balac chi', tzalan tas ix val tic d'ayach, xchi d'a viñ. **6** Ix meltzaj viñ, ix c'ochxi viñ b'aj aycan liñan viñaj Balac yed' eb' yichamtac vinaquil Moab d'a stz'ey silab' chi'. **7** Ix lajvi chi', ix och ijan viñ yalan icha tic:

Ayinec' d'a jun vitz d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a yol yic Aram, ayic ix in yavtancot viñaj Balac sreyal Moab. Cotañ, tza catab'an eb' israel. Alcan chucal lolonel d'a yib'añ yñ-tilal viñaj Jacob chi', xchib'at viñ.

8 Palta, ¿tas val tz'aj in catab'an anima to mañoc Dios scatab'ani? ¿Tas val tz'aj vac'an chucal tato mañoc Jehová tz'ac'an chucal d'ay?

9 Te vach' vilanb'at jun choñab' chi' ayic aying'ue d'a schon jun q'uen q'ueen tic. Te vach' vilanb'at d'a jolom vitz b'aj ayinec' tic. A jun choñab' chi' ch'oc yajeli, max somb'atlaj sb'a d'a scal juntzañcho choñab'.

10 Lajanxo sb'isul jun choñab' chi' icha spococal lum luum, ¿tocval ay mach stzac'van sb'isan nañaloc eb'? Comonoc val a in tzin cham d'a junc'olal icha juntzañ anima to vach' spensar chi', xchi viñ d'a yichañ eb' viñ chi'.

11 Ayic ix yab'an juntzañ lolonel chi' viñaj Balac chi', ix och ijan viñ yalanoch d'a sat viñaj Balaam chi' icha tic:

—¿Tas aji? A yuj a catab'an eb' ayoch ajc'olal tic d'ayin, yuj chi' ach vic'coti, palta axo vach' lolonel tzalcan d'a yib'añ eb', xchi viñ.

12 Ix tac'vi viñaj Balaam chi' icha tic:

—Yovalil a tas schec Jehová vala', a svala', xchi viñ.

13 Palta ix ochñej ijan viñaj Balac chi' yalan icha tic:

—Coñ ved' d'a junocxo lugar, b'aj janic'ñej syal quilan d'a stitac scam-pamento eb', a val ta' ol a catab'ej eb' in c'ana', xchi viñ.

14 Ix lajvi chi' ix ic'jib'at viñaj Balaam yuj viñaj Balac chi' d'a jun jacan d'a sjolom lum vitz Pisga. Ata' ix schec viñ b'ochajxiq'ue uque' altar, ix yac'anxi noc' vacax yed' noc' ch'ac calnel chi' viñ silab'il, junjun noc' d'a junjun altar. **15** Ix yalanxi viñaj Balaam chi' d'a viñaj Balac chi' icha tic:

—Canañ d'a stz'ey altar tic, yac-b'an b'at in lolon yed' Jehová, xchi viñ.

16 Ix sch'oxanxi sb'a Jehová chi' d'a viñ, ix yalani tas ol yutoc viñ yalani.

—Meltzajañ b'aj ayec' viñaj Balac chi', tzalan icha tz'aj valan tic d'ayach, xchi d'a viñ.

17 Ix meltzaj viñ b'aj aycan viñaj Balac yed' eb' ay yopisio aj Moab d'a stz'ey silab' chi', ix sc'anb'an viñaj Balac chi' d'a viñ icha tic:

—¿Tas ix aj yalan Jehová chi' d'ayach? xchi viñ.

18 Ix lajvi chi' ix och ijan viñ yalan icha tic:

19 Ach Balac yuninal viñaj Zipor, scham val ab'an tas ol vala': A Dios mañ lajanoc icha anima. Max yesejlaj, max ec'b'atlaj tas syala'. Tato ay junoc tas syala', tz'elñejc'ochi. Tato ay junoc tas syaltej, syac'ñej.

20 Ix yal Jehová d'ayin to sval vach' lolonel d'a yib'añ jun choñab' tic. Tato icha chi' tz'aj yalani, max yal-laj in q'uexani.

21 Malaj junoc yaelal syil Jehová to ol javoc d'a yib'añ choñab' Israel. Te vach' yic eb' yiñtilalcan viñaj Jacob. A Jehová sDiosal eb', a ayoch sreyaloc eb', ayñejpaxec' d'a scal eb'.

22 A Jehová ix ic'anelta eb' d'a Egipto. A Jehová ayoch yipoc sc'ol eb', icha noc' oval vacax a sch'aac ayoch yipoc sc'ool.

23 A d'a yiñtilalcan viñaj Jacob malaj yelc'och eb' naumel lolonel, malaj pax yelc'och eb' ajb'aal. A ticnaic yovalil tz'al-chaj d'a choñab' Israel icha tic: Tzijtum tas satub'tacxoñej yoch ix sc'ulej Jehová d'ay, xchi-ocab'i.

24 A jun choñab' tic syic'chaañ sb'a ichoc noc' choj te ay smay. Ayic toxo ix och sat noc' d'a junoc schib'ej, max och vaan noc' spechani masanto syam-chaji syuc'an schiq'uil noc', icha chi' yaj eb', xchi viñ.

25 Ix lajvi chi' ix yalan viñaj Balac chi' icha tic:

—Tato max yal a catab'an jun choñab' tic, mocab' alpaxcan vach' lolonel d'a yib'añ, xchi viñ.

26 Ix tac'vi viñaj Balaam chi' icha tic:

—¿Tom maj val d'ayach jun, to a tas ol schec Jehová vala', aton yovalil svala'? xchi viñ.

27 Ix lajvi chi', ix yalanxi viñaj Balac chi' icha tic:

—Cotañ, ol ach vic'b'at d'a junocxo lugar, talaj ata' ol scha' sc'ol Dios a catab'an eb' israel chi', xchi viñ.

28 Yuj chi' ix ic'jib'at viñ yuj viñaj Balac chi' d'a jolom vitz Peor, b'aj te chequel quilan masanil tz'inan luum.

29 Ayic ayec' eb' viñ ta', ix yalan viñ d'a viñaj Balac chi' icha tic:

—Chec b'ochajq'ue uqueocxo altar d'a tic in c'ana', tza checan miljoc-cham ucvañoc noc' quelemtac vacax yed' ucvañoc noc' ch'ac calnel, xchi viñ.

30 Ix schecan viñaj Balac b'ojoc uquexo altar chi' yic siusjitz'a jun-tzañ noc' chi' d'a yib'añ.

24 1 Axo yic ix nachajel yuj viñaj Balaam to scha sc'ol Jehová ayic syalan vach' lolonel viñ d'a yib'añ eb' israel, majxo b'atlaj viñ sc'anb'ej yab' icha ix yutej d'a sb'ab'elal, añej to ix b'at q'uelan viñ d'a tz'inan luum chi'. 2 Axo ix yilan-b'at choñab' Israel viñ, d'a stz'olal yaj junjun iñtilal eb' yed' scampamento, ix och Yespíritu Dios d'a viñ, 3 yuj chi' ix och ijan viñ yalan icha tic:

Aton in lolonel a in Balaam in tic, yuninal in viñaj Beor, jichichi tz'aj vilani.

4 Svab' tas syal Dios. Icha vayichal tz'aj vilan Dios Syal Yuj

Smasanil. Tzin ec' jichan, palta jacan in sat, te vach' vilani.

5 Ex israel yiñtilalcan viñaj Jacob, te vach' yilji e mantiado. Te vach' quilanb'at e campamento.

6 Icha val yaj stzonal te' palma, icha val chi' eyiljib'ati. Icha val sb'at tzololoc junoc tas tz'avchaj d'a sti' junoc a a', icha val chi' eyajemi. Icha te' áloes avab'il yuj Jehová, ma icha val yaj te' c'ute' d'a sti' a a'.

7 A b'aj ayec' choñab' Israel chi', mañxo jantacoc a a'. Vach'ñej yuc'an a' eb' yed' yac'anoch yalil tas syavej eb'. A sreyal eb' te ay smay d'a yichañ viñaj rey Agag. Te nivan yaj smac'b'en sreyal eb'.

8 A Jehová ix ic'anelta eb' d'a Egipto. A Jehová ayoch yipoc sc'ool eb', icha noc' oval vacax a sch'aac ayoch yipoc sc'ool. A choñab' Israel ol satanel eb' ayoch ajc'olal d'ay. Ol smac'poj sb'auquil eb' yajc'ol eb' chi'. Ol c'axpajec' sjul-lab' eb' d'a snivanil eb' yajc'ol chi'.

9 Lajan val eb' icha junoc noc' choj jichanec' svayi, malaj mach stec'b'ej sb'a stzuntzani. Ex israel, alchajocab' vach' lolonel d'a mach tz'alan vach' lolonel d'ayex, catab'ajocab' mach tzex catab'ani, xchi viñ.

Slajvub' slolonel viñaj Balaam

10 Ayic ix yab'an juntzañ lolonel chi' viñaj Balac chi', ix te cot yoval viñ sic'lab'il, ix smuch'an jun sc'ab' viñ ix schuc'anoch viñ d'a yol junxo sc'ab' yuj yoval chi', ix yalan viñ icha tic:

—A yuj a catab'an eb' ajc'ol yajoch tic d'ayin ix ach vavtejcoti,

axo ticnaic yoxelalxo alan vach' lolonel d'a yib'añ eb'. 11 Te vach' ama tzach meltzaj d'a a pat d'a elañ-chamel. Toxo ix vala' to nivan tas ol vac' d'ayach, ol ach vic'anchaañ, palta max schalaj sc'ol Jehová to icha chi' tz'aji, xchi viñaj Balac chi'.

12 Ix tac'vixi viñaj Balaam chi' icha tic:

—Jichan ix aj valan d'a eb' a checab'. 13 Vach'chom b'ud'an a palacio yuj q'uen oro, ma yuj q'uen plata, tzac'an q'uen d'ayin, palta max yal-laj in q'uexan tas syal Jehová, max yal-laj vac'an vach'-c'olal, ma in catab'an b'aj scot d'a in c'ol in c'ulani, yujto a tas schec Jehová vala', aton yovalil svala'.

14 Vach' ol in meltzaj d'a in choñab'. Añej, ayic mantzac in b'ati, svalcan d'ayach tas ol utaj a choñab' tic yuj jun choñab'il anima chi' d'a b'aq'uiñ, xchi viñ.

15 Ix lajvi chi', ix och ijan viñ yalan icha tic:

Aton in lolonel a in Balaam in tic, yuninal in viñaj Beor, jichichi tz'aj vilani.

16 Svab' tas syal Dios Ec'to d'a yib'añ Smasanil, vojtaç tas yaj spensar, svilanpax icha vayichal. A Dios Syal yuj Smasanil chi' tz'ac'an voj-taquejeli. Tzin ec' jichan, palta jacan in sat, te vach'ñej vilani.

17 Ay jun mach najatto ay, palta syal vilanb'ati. Ay jun rey ol checlajq'ue d'a scal eb' yiñtilal viñaj Jacob, tziqiqui yilji icha q'uen c'anal. A jun rey chi' ol yac' yajalil d'a scal eb' yiñtilal Israel. A' ol satanel choñab' Moab, a pax ol satanel eb' yiñtilalcan viñaj Set.

18 Ol can choñab' Edom d'a yalan yuuj, ol ochcan lum Seir chi' yicoc. A choñab' Israel ol yic' yip.

19 A d'a scal eb' yiñtilalcan viñaj Jacob ol elta jun mach ol och Yajalil. A' ol satanel jantacto mach ol can d'a yol jun choñab' chi', xchi viñ.

20 Ix lajvi chi' ix yilanb'at choñab' Amalec viñ, ix yalan viñ icha tic: A choñab' Amalec yelxo ay smay d'a yichañ juntzañxo choñab', palta ol satel d'a junel-ñej, xchi viñ.

21 Ix b'at q'uelan viñ d'a schoñab' eb' quenita, ix yalan viñ icha tic:

Ex quenita, vach'chom te ay smay e choñab' yic scolan sb'a, vach'chom d'a schontac q'uen nivac tenam tzeyac'q'ue e pat, palta ol satcanel e choñab' chi', a jantac exto ol ex canoc, ol ex yic'canb'at eb' viñ asirio schecab'oc, xchi viñ.

23 Ix lajvi chi' ix yalanxi viñ icha tic:

Ay, ¿tocval ayto mach ol canoc ayic ol sc'ulan juntzañ tic Dios?

24 Ay te' barco ol cot d'a Chipre, ol ja d'a sti' a' mar yic tzul yixtan choñab' Asiria yed' choñab' Heber, palta ol satjocpaxel eb' aj Chipre chi', xchi viñ.

25 Ix lajvi yalan juntzañ tic viñ, ix meltzaj viñ d'a schoñab', axo viñaj Balac ix meltzajxican viñ b'aj cajan.

Ochnac eb' israel ejmelal d'a yechel Baal-peor

25 1 Ayic ayec' eb' israel d'a Sitim, tziytum eb' viñ vinac ix mulan yed' eb' ix moabita. 2 Ix montajb'at eb' viñ yuj eb' ix b'aj

tz'och sq'uiñal sdiosal. Ix schi'an noc' chib'ej eb' viñ israel chi', noc' silab'ej eb' ix d'a sdiosal chi'. Ix ochpax eb' viñ ejmelal d'a sdiosal eb' ix chi'.

3 Icha chi' ix aj scuchb'ajb'at eb' viñ yoch ejmelal d'a jun yechel scuch Baal, sdiosal choñab' Peor, yuj chi' ix te cot yoval Jehová d'a choñab' Israel chi', 4 ix yalan d'a viñaj Moisés icha tic:

—Molb'ej masanil eb' ix cuchb'an-b'at eb' anima tic d'a juntzañ chucal chi', val d'a vichañ yed' d'a yichañ eb' etchoñab' tza d'uñb'ejq'ue eb'. Icha chi' ol aj sicb'iem yoval in c'ol d'a choñab' Israel tic, xchi d'a viñ.

5 Yuj chi' ix yalan viñaj Moisés d'a eb' yajalil choñab' chi' icha tic:

—Junjun ex d'a eyiñtilal tze milcham eb' viñ ix b'at och ejmelal d'a Baal, xchi viñ.

6 Junanto rato chi' ix ec'b'at jun viñ israel yed' jun ix aj Madián van yic'anb'at ix viñ d'a smantiado. Ix ec'b'at viñ d'a slac'anil scajñub' Jehová d'a yichañ viñaj Moisés yed' eb' anima molaneq'ui yic tz'oc' eb' d'a yichañ Jehová. 7 Ayic ix yilan viñaj Finees yuninal viñaj Eleazar, yixchiquincan viñaj Aarón viñ b'ab'el sat sacerdote, ix q'ue vaan viñ d'a scal eb' anima ayec' molan chi'. Ix yic'ancot slanza viñ, ix b'at tzac'an viñ yuj jun viñ israel yed' ix aj Madián chi', 8 masanto ix c'och viñ d'a yol smantiado viñ. Ix stecan c'ax-paj q'uen lanza chi' viñ d'a yol sc'ol viñ israel yed' ix aj Madián chi'. Icha chi' ix aj yoch vaan scham anima yuj jun ilya ix yac'cot Jehová d'a scal eb' israel chi'. 9 Ay 24 mil anima ix cham yuj jun ilya chi'.

10 Ix lajvi chi', ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

11 —A viñaj Finees ix ac'an sicb'oc yoval in c'ool, ix lajvi voval d'a yib'añ choñab' Israel tic, yapax ix yab' viñ ved'oc yujto ix sna viñ to a inñej nivan velc'ochi, yuj chi', tato mañ ichocta ix sc'ulej viñ, masanil am eb' anima tic ix sateli. **12-13** Yuj chi' al d'a viñ icha tic: Yujto ya ix ab' ved'oc, yujto ix a na' to a inñej nivan velc'ochi, yuj chi' ix ac' sicb'oquem yoval in c'ol d'a yib'añ eb' anima tic, yuj chi' ol in b'o in trato ed'oc yed' masanil eb' iñtilal, ol ochcan eb' sacerdoteal d'a masanil tiempo, xchi Jehová, xa chi d'a viñ, xchi d'a viñaj Moisés chi'.

14 A jun viñ ix cham yed' ix aj Madián yuj viñaj Finees chi', Zimri sb'i viñ, yuninal viñaj Salu, yajal yaj d'a scal yiñtilal Simeón. **15** Axo pax ix ix, ix cham chi', Cozbi sb'i ix, yisil ix viñaj Zur, yajal yaj d'a jun macañ anima d'a Madián.

16 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

17 —Aq'uec oval yed' eb' aj Madián, tze satanel eb', **18** yujto ix ex och d'a yol sc'ab' yaelal yuj eb' ayic ix ex yic'anb'at eb' eyoch ejmelal d'a sdiosal d'a Peor. Naeccoti tas ix ex yutej ix Cozbi, aton ix yisil jun viñ yajal yaj d'a eb', yuj chi' ix tecjicham ix d'a q'uen lanza, ayic ix vac'anb'at ilya d'a e cal, yujto tzijtum mach ix och ejmelal d'a sdiosal eb', xchi d'a viñ.

Ix ic'jichaañ sb'isul eb' israel junelxo

26 ¹ Ayic ix lajviec' jun ilya to scham anima chi' yuuy, ix yalan Jehová d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Eleazar sat sacerdote

yuninal viñaj Aarón: **2** —Iq'uecchaañ sb'isul eb' israel d'a junjun macañil yaj eb', tz'el yich d'a eb' **20** ab'il sq'uinal stiempo val sb'at d'a oval, xchi d'a eb' viñ. **3** Ix smolb'an masanil eb' vinac viñaj Moisés yed' viñaj Eleazar d'a yac'lical Moab, d'a sti' a' Jordán, d'a yichañcot Jericó, **4** yic stz'ib'chaj masanil eb' **20** ab'il sq'uinal sb'eyñejb'ati, icha val ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'. Aton masanil eb' ix elta d'a Egipto: **5-7** A eb' yiñtilalcan Rubén sb'ab'el yuninal viñaj Israel, ay **43** mil **730** eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Enoc, viñaj Falú, viñaj Ezrón yed' viñaj Carmi. **8** A viñaj Falú chi' ay yuninal viñaj Eliab, **9** axo pax viñaj Eliab ay yuninal viñaj Nemuel, viñaj Datán yed' viñaj Abiram, yichamtac vinaquil choñab' yaj eb'. Aton eb' junñej ajnac slajti' yed' viñaj Coré. Meltzajnacoch eb' ajc'olal d'a Jehová, d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj Aarón. **10** Palta paxnac levnañ lum lum, emnaccan eb' chavañ chi' d'a yol lum yed' viñaj Coré. Masanil eb' ochnac tzac'an yuj viñaj Coré chi' chamnac eb', aton eb' **250** chamnac yuj jun c'ac'. A juntzañ eb' chi' ochnac ch'ox-nab'iloc d'a eb' israel smasanil.^f **11** Axo pax eb' yiñtilalcan viñaj Coré chi', maj satel-laj eb'.

12-14 Axo pax eb' yiñtilalcan Simeón, ay **22** mil **200** eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Nemuel, viñaj Jamín, viñaj Jaquín, viñaj Zera yed' viñaj Saúl.

^f **26.9-10** A jun syal chi' d'a tic, syalpax d'a Números 16.23-35.

15-18 A eb' yiñtilalcan Gad, ay 40 mil 500 eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Zefón, viñaj Hagui, viñaj Suni, viñaj Ozni, viñaj Eri, viñaj Arod yed' viñaj Areli.

19-22 A eb' yiñtilal Judá, ay 76 mil 500 eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Sela, viñaj Fares yed' viñaj Zera. A eb' yuninal viñaj Fares sb'inajcan d'a yiñtilal: Viñaj Hezrón yed' viñaj Hamul. A pax eb' yuninal viñaj Judá ix cham d'a lum Canaán aton viñaj Er yed' viñaj Onán.

23-25 A eb' yiñtilalcan Isacar, ay 64 mil 300 eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Tola, viñaj Fúa, viñaj Jasub yed' viñaj Simrón.

26-27 A eb' yiñtilalcan Zabulón, ay 60 mil 500 eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Sered, viñaj Elón yed' viñaj Jahleel.

28-34 Axo pax d'a yiñtilalcan José, chab' iñtilal yaj eb', aton yic Manasés yed' yic Efraín.

A eb' yiñtilalcan Manasés chi', ay 52 mil 700 eb' vinac d'a smasanil. A eb' sb'inajcan d'a scal junjun macañ yiñtilal viñ: Aton viñaj Maquir yed' viñaj Galaad yuninal viñaj Maquir chi' yed' pax eb' yuninal viñaj Galaad chi', aton viñaj Jezer, viñaj Helec, viñaj Asriel, viñaj Siquem, viñaj Semida yed' viñaj Hefer. (A viñaj Zelofehad yuninal viñaj Hefer, malaj yuninal viñ, añej eb' ix yisil viñ ay: Aton ix Maala, ix Noa, ix Hogla, ix Milca yed' ix Tirsa.)

35-37 Axo eb' yiñtilalcan Efraín, ay 32 mil 500 eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Sutela, viñaj Bequer yed' viñaj Tahán. Ay jun yuninal viñaj Sutela chi' sb'inajcan d'a yiñtilal, aton viñaj Erán.

38-41 A eb' yiñtilalcan Benjamín, ay 45 mil 600 eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Bela, viñaj Asbel, viñaj Ahiram, viñaj Sufam yed' viñaj Hufam. A eb' yuninal viñaj Bela sb'inajcan d'a yiñtilal, aton viñaj Ard yed' viñaj Naamán.

42-43 A pax eb' yiñtilalcan Dan, ay 64 mil 400 eb' vinac d'a smasanil. A viñ sb'inajcan d'a yiñtilal, aton viñaj Suham.

44-47 Axo pax yiñtilalcan Aser, ay 53 mil 400 eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Imna, viñaj Isúi yed' viñaj Bería. A eb' yuninal viñaj Bería chi' sb'inajcan d'a yiñtilal: Aton viñaj Heber yed' viñaj Malquiel. (A viñaj Aser chi' ay jun ix yisil viñ scuchan Sera).

48-50 A eb' yiñtilalcan Neftalí, ay 45 mil 400 eb' vinac d'a smasanil. A sb'i eb' yuninal viñ sb'inajcan d'a junjun macañ yiñtilal, aton tic: Viñaj Jahzeel, viñaj Guni, viñaj Jezer yed' viñaj Silem.

51 Yuj chi' a sb'isul masanil eb' vinac yic choñab' Israel, ay 601 mil 730 eb' d'a smasanil.

Sleyal tas tz'aj spucchajec' lum luum

52 Ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés, ix yalan icha tic:

53 Pucchajocab'ec' lum luum d'a scal junjun iñtilal ato syala' jantac

sb'isul junjun ix q'ue vaan. **54-56** D'a suerteal tz'aj spucchajec' luum d'a eb'. Nivan lum tzac' d'a eb' nivan sb'isul, quenñej lum tzac' d'a eb' quenñej sb'isul, xchi d'a viñ.

A sb'isul eb' levita

57 A eb' yuninal viñaj Leví sb'inajcan d'a yiñtilal: Viñaj Gersón, viñaj Coat yed' viñaj Merari. **58** A eb' yixchiquin viñaj Leví chi' sb'inajcan d'a yiñtilal: Viñaj Libni, viñaj Hebrón, viñaj Mahli, viñaj Musi yed' viñaj Coré, aton eb' viñ tic yiñtilalcan viñaj Leví.

A viñaj Coat chi', aton viñ smam viñaj Amram. **59** A viñaj Amram chi' ix yic' sb'a yed' jun ix yiñtilalcan viñaj Leví chi', aton ix scuchan Jocabed. Ayic ayec' viñaj Leví chi' d'a Egipto ix alji ix. A viñaj Amram yed' ix Jocabed chi', aton eb' smam snun viñaj Aarón, viñaj Moisés yed' ix María. **60** Axo eb' yuninal viñaj Aarón, aton viñaj Nadab, viñaj Abiú, viñaj Eleazar yed' viñaj Itamar. **61** A viñaj Nadab yed' viñaj Abiú chi', ix cham eb' viñ yujto ix yac'och jun c'ac' eb' viñ mañ smojoc icha ofrenda d'a yichañ Jehová.

62 Masanil eb' vinac d'a yiñtilalcan viñaj Leví, aton eb' jun ujal sq'uinal sb'eyñejb'ati, ay 23 mil eb'. A eb' tic mañ ayococh eb' sb'isuloc juntzañxo eb' yetisraelal, yujto a eb' levita tic malaj smac'b'en eb' ol scha'a, ayic ol c'och eb' d'a lum Canaán.

63 Icha val chi' ix aj yelc'och sb'isul eb' israel ix ic'l'jichaañ yuj viñaj Moisés yed' viñaj sacerdote Eleazar d'a ac'lic d'a yol yic Moab, d'a sti' a' Jordán d'a yichañcot Jericó. **64** Masanil eb' chi', malaj

junoc eb' ix b'isji yuj viñaj Moisés yed' viñaj Aarón ayic ix yic'anchaañ sb'isul eb' viñ d'a sb'ab'elal d'a tz'inan lum Sinaí, **65** yujto ix yal Jehová to ol cham eb' d'a tz'inan lum chi'. Mañxa junoc eb' chi' ix cani, axoñej viñaj Caleb yuninal viñaj Jefone yed' viñaj Josué yuninal viñaj Nun ix cani.

A smac'b'en eb' ix isilab'il

27 ¹ Ay jun viñ d'a yiñtilal Manasés scuch Zelofehad. Aton stzolal smam yicham viñ tic: Viñaj Hefer, viñaj Galaad, viñaj Maquir, viñaj Manasés yed' viñaj José. A viñaj Zelofehad chi' ay ovañ eb' ix yisil viñ: Aton ix Maala, ix Noa, ix Hogla, ix Milca yed' ix Tirsá. ² A ovañ eb' ix snulej sb'a tic, ix b'at eb' ix b'aj ay cajnub' b'aj sch'ox sb'a Jehová. Ix yalan eb' ix d'a viñaj Moisés yed' d'a viñaj sacerdote Eleazar yed' d'a masanil eb' yajalil choñab' icha tic: ³ A viñ co mam a oñ tic, ix cham viñ d'a tz'inan lum, palta mañ locanoclay viñ yed' eb' yic viñaj Coré ix meltzajoch ajc'olal d'a Jehová. A viñ co mam chi' yujñej smul viñ d'a yol yico' ix cham viñ, malaj junoc yuninal viñ ix cani. ⁴ Palta mañ smojoc satcanel sb'i viñ d'a slistail quiñtilal, yujñej to malaj junoc yuninal viñ ix cani. Yuj chi' ol eyac' junoc macañ co luum d'a scal yic eb' viñ yuc'tac viñ co mam chi', xchi eb' ix. ⁵ Ix yalan viñaj Moisés masanil tas ix yal eb' ix ix chi' d'a Jehová. ⁶ Ix tac'vi Jehová chi' d'a viñ icha tic: ⁷ A eb' ix yisil viñaj Zelofehad chi', yel syal eb' ix. Ol ac' junoc macañ sluum eb' ix d'a scal yic eb' viñ yuc'tac viñ smam eb' ix chi', axo eb' ix ol ic'ancan smac'b'en viñ

smam chi'. **8** Alpax d'a eb' etisraelal: Tato ay mach schami, malaj junoc yuninal vinac scani, a smacb'en syal scan d'a eb' ix yisil. **9** Palta tato malaj junoc yisil chi', a d'a junoc yuc'tac scan smacb'en chi'. **10** Tato malaj junoc yuc'tac chi' jun, a d'a eb' yuc'tac smam scan smacb'en chi'. **11** Tato a smam chi' malaj pax yuc'tac, a d'a junoc sc'ab' yoc, ata' scan smacb'en chi'. A jun tic ley tz'ajcan d'a scal choñab' Israel, icha tz'aj valan tic d'ayach, xchi Jehová chi' d'a viñ.

**Ochnac viñaj Josué sq'uexuloc
viñaj Moisés
(Dt 31.1-8)**

12 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

—Q'ueañ d'a jolom vitz Abarim, tzilancanb'at lum ol vac' d'a eb' etchoñab' tic. **13** Añej slajvi ilanb'at lum, ol ach chamoc, icha val ix aj scham viñ uc'tac aj Aarón, **14** yujto maj in e c'anab'ajej, maj in eyic'-chaañ d'a tz'inan lum yic Zin, ayic ix cot yoval eb' anima d'ayin. Maj e c'anab'ajej e ch'oxanel d'a yichañ eb' eyetchoñab' to A inxoñej Ochi ayic ix q'ue yav eb' sc'anan a a' yuq'uej, xchi d'a viñ. (Ix uji jun chi' b'aj ay a a' scuch Meriba d'a Cades, d'a lum tz'inan lum yic Zin.)

15 Ix yalan viñaj Moisés d'a Jehová chi' icha tic:

16 —Mamin Jehová, a ach tzac' sq'uinal masanil anima. A ticnaic ac'och a sat d'a junoc mach tz'och yajaliloc a choñab', **17** yic scuchb'ej-b'at eb' yic sb'atñej eb', yic max satec' eb' icha noc' calnel malaj stañvumal, xchi viñ.

18 Ix tac'vi Jehová chi' d'a viñ icha tic:

—Te ay val och Vespíritu d'a viñaj Josué yuninal viñaj Nun, yuj chi' ac'-b'at a c'ab' d'a sjolom viñ. **19** D'a val yichañ viñaj sat sacerdote Eleazar yed' d'a yichañ masanil eb' anima, tzac'ancanoch yopisio viñ. **20** Ac'-canoch jab'oc opisio chi' d'a yib'añ viñ, yic vach' ol sc'anab'ajej masanil eb' anima tas ol yal viñ. **21** A d'a viñaj Eleazar ol yal viñ, axo viñaj Eleazar chi' ol c'anb'an d'ayin yuj viñ. A inxo Jehová in tic ol val yed' q'uen Urim tas ol yutej sb'a viñ. Axo viñ ol alan d'a eb' choñab' chi' tas ol aj eb', xchi Jehová chi'.

22-23 Yuj chi' ix ic'jib'at viñaj Josué chi' yuj viñaj Moisés d'a yichañ viñaj sacerdote Eleazar yed' d'a yichañ masanil eb' choñab'. Ix lajvi chi' ix yac'anb'at sc'ab' viñaj Moisés chi' d'a sjolom viñaj Josué chi', ix yac'ancan yopisio viñ, icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

**Ofrenda tz'ac'ji d'a junjun c'u
(Ex 29.38-46)**

28 **1** Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

2 Al jun checnab'il tic d'a eb' etchoñab' chi': A d'a stiempoal chequel yajcani, sc'anab'ajej eb' yac'an juntzañ ofrenda sñusjitz'a silab'il d'ayin, te suc'uq'ui sjab' svab'i, xchi d'a viñ.

3-8 Ix yalan viñaj Moisés chi' d'a eb' yetchoñab' chi' yuj juntzañ ofrenda yovalil sñustz'a eb' yuj yic'-jichañ Jehová. Junjun c'u sñusjitz'a chatacvañ noc' quelemtac calnel jun ab'il sq'uinal, malaj jab'oc spaltail. Jun noc' sñusjitz'a d'a q'uiñib'alil, axo junxo noc' d'a yemc'ualil. Yovalil tz'ac'ji chañe' libra ixim harina te vach', scalaj yed' junoc litro aceite

yic sat te' olivo ofrendail yed' junjun noc'. Tz'ac'jipax junjun litro vino yed' junjun noc' calnel chi', sec-chajem b'aj ay scajnuv' Jehová yuj yic'jichaañ. A d'a lum vitzal Sinaí ix schec Jehová ac'joc juntzañ silab' tic d'a junjun c'u, aton ofrenda suc'uq'ui sjab' syab' Jehová.

Ofrenda tz'ac'ji d'a sc'ual ic'oj ip

9 A d'a sc'ual ic'oj ip, yovalil syac' chavañocxo noc' quelemtac calnel eb', aton noc' jun ab'il sq'uinal, malaj jab'oc spaltail yed' vajxaque' libra ixim harina te vach' calab'il yed' aceite d'a ofrendail d'a ixim trigo. Tz'ac'jipax vino yed'oc, ichataxon tz'aj yac'ji. 10 Masanil juntzañ silab' chi' tz'ac'ji d'a sc'ual ic'oj ip, palta ch'oc yel d'a yichañ silab' tz'ac'jitaaxon d'a junjun c'u yed' pax vino tz'ac'jitaaxon yed'oc.

Ofrenda tz'ac'ji d'a junjun uj

11 A d'a b'ab'el c'ual yic junjun uj tzeyac' chavañ noc' quelemtac vacax silab'il yed' jun noc' ch'ac calnel yed' ucvañ noc' quelemtac calnel jun ab'il sq'uinal. Masanil noc' tic, mocab'a jab'oc spaltail noc'. 12 A yed' junjun noc' vacax chi' tzeyac' lajchaveoc libra ixim harina te vach', tze calan yed' aceite. Axo yed' noc' ch'ac calnel chi' tzeyac' vajxaqueoc libra ixim harina te vach', calab'il yed' aceite. 13 Axo yed' junjun noc' quelemtac calnel chi', chañe' libra ixim harina te vach' calab'il yed' aceite tzeyac'a'. Aton jun ofrenda sñusjitz'a chi', suc'uq'ui sjab' syab' Jehová. 14 Axo vino tz'ac'jitaaxon d'a ofrendail, chab' litro tz'ac'ji yed' junjun noc' vacax chi', nañal schab'il litro d'a jun noc' ch'ac calnel chi', junjun litro d'a

junjun noc' quelemtac calnel chi'. Aton juntzañ ofrenda chi' yovalil tz'ac'ji d'a junjun uj d'a yol ab'il. 15 A yed' silab' sñusjitz'a chi', tz'ac'jipax junoc noc' mam chiva d'a Jehová silab'il yuj mul yed' vino tz'ac'jitaaxon yed'oc.

Ofrenda tz'ac'ji d'a q'uiñ yic snacot eb' israel ayic yelnaccot eb' d'a Egipto (Lv 23.5-8)

16 D'a 14 yoch b'ab'el uj d'a yol ab'il, ata' tz'och q'uiñ yic tze naan-coti ayic eyelnac libre yuj Jehová. 17 Axo d'a 15 yoch uj chi', ata' tz'och uque' c'ual q'uiñ, aton ta' svaji ixim pan malaj yich. 18 A d'a b'ab'el c'u d'a uque' c'ual chi' tz'och jun nivan molanil yuj eyoch ejmelal. A d'a jun c'u chi', malaj junoc macañ munlajel tze c'ulej. 19 Chavañ noc' quelemtac vacax tz'ac'ji silab'il, jun noc' ch'ac calnel yed' ucvañ noc' quelemtac calnel junjun ab'il sq'uinal. Masanil noc' chi', malajocab' jab'oc spaltail noc'. 20 A yed' juntzañ silab' chi' tz'ac'ji juntzañxo ofrenda tz'ac'jitaaxon yed'oc, ixim harina calab'il yed' aceite, tz'ac'ji icha tic: Lajchave' libra ixim yed' junjun noc' vacax chi', vajxaque' libra ixim yed' jun noc' ch'ac calnel chi', 21 chañe' libra ixim yed' junjun noc' quelemtac calnel chi'. 22 Tz'ac'jipax junoc noc' mam chiva silab'il yuj mul yic stupcanel e mul d'a eyib'añ. 23 Masanil juntzañ chi' tz'ac'ji yed' jun silab' sñusjitz'a d'a q'uiñib'alil d'a junjun c'u. 24 Icha chi' tz'aj d'a junjun c'u d'a uque' c'ual q'uiñ chi'. Sñusjitz'a juntzañ ofrenda chi', suc'uq'ui sjab' syab' Jehová. Palta ch'oc pax yaj silab' tz'ac'jitaaxon d'a junjun c'u yed' pax vino tz'ac'jitaaxon yed'oc. 25 Axo d'a yuquíl

c'ual, tz'ochpax junxo nivan molanil yuj eyoch ejmelal. A d'a jun c'u chi', malaj junoc macañ munlajel tze c'ulej.

Ofrenda sb'ab'el sat tastac tz'avchaji
(Lv 23.9-22)

26 Ayic toxo ix ec'b'at uque' semana yec' q'uiñ yic tze naancot eyelnac libre yuj Jehová, tzeyac'an eyofrenda yuj sb'ab'el sat eyavb'en tze molo'. Tze molb'ej e b'a e masanil yuj eyoch ejmelal d'a Jehová, malaj junoc macañ munlajel tze c'ulej. **27** Tzeyac'pax junoc silab' te vach' d'a Jehová suc'uq'ui sjab' syab'i: Chavañ noc' quelemtac vacax, junoc noc' ch'ac calnel, ucvañoc noc' quelemtac calnel jun ab'il sq'uinal, **28** yed' ixim harina te vach' calab'il yed' aceite tz'ac'-jitaxoni, lajchave' libra ixim yed' junjun noc' vacax chi', vajxaque' libra ixim yed' jun noc' ch'ac calnel chi', **29** chañe' libra ixim yed' junjun noc' quelemtac calnel chi'. **30** Tzeyac'anpax junoc noc' mam chiva silab'il yuj e mul. **31** A yed' juntzañ silab' chi' tz'ac'jiñej ofrenda d'a ixim harina yed' vino. Tzeyac'anpax silab' tz'ac'jitaxon d'a junjun c'u. Masanil noc' tz'ac'ji chi', yovalil malaj jab'oc spaltail noc'.

Q'uiñ yic spuji q'uen trompeta
(Lv 23.23-25)

29 **1** A d'a b'ab'el c'ual yic yuquil uj, tze molb'ej e b'a yic tzex och ejmelal. A d'a jun c'ual chi' malaj junoc mach smunlaji. A jun c'ual chi', sc'ual yic spuji q'uen trompeta. **2** Tze ñusantz'a juntzañ silab' suc'uq'ui sjab' syab' Jehová: Jun noc' quelem vacax, junoc noc' ch'ac calnel

yed' ucvañ noc' quelemtac calnel jun ab'il sq'uinal. Masanil juntzañ noc' noc' chi', malajocab' jab'oc spaltail noc'. **3** Tzeyac'anpax ixim harina calab'il yed' aceite tz'ac'jitaxon yed'oc, lajchave' libra ixim yed' jun noc' vacax chi', vajxaque' libra ixim yed' jun noc' ch'ac calnel chi', **4** chañe' libra ixim yed' junjun noc' quelemtac calnel chi'. **5** Tz'ac'jipax junoc noc' mam chiva silab'il yic stupcanel e mul d'a eyib'añ. **6** Tz'ac'-jipax silab' tz'ac'jitaxon d'a junjun uj yed' pax silab' tz'ac'jitaxon d'a junjun c'u yed' ixim harina yed' vino tz'ac'-jitaxoni, icha val ix aj yalan Jehová. A juntzañ chi' aton ofrenda sñusji, te suc'uq'ui sjab' syab' Jehová.

A jun sc'ual yic tz'ac'ji tup mul
(Lv 23.26-32)

7 D'a slajuñil c'ual yoch yuquil uj chi', tze molb'anpax e b'a yuj eyoch ejmelal, tzex och d'a tze'ojc'olal d'a jun c'u chi', malaj junoc macañ munlajel tze c'ulej. **8** Tze ñusantz'a juntzañ silab' suc'uq'ui sjab' syab' Jehová, jun noc' quelem vacax, jun noc' ch'ac calnel yed' ucvañ noc' quelemtac calnel jun ab'il sq'uinal. Masanil juntzañ noc' noc' chi' malajocab' jab'oc spaltail noc'. **9** Tzeyac'anpax ixim harina te vach', calab'il yed' aceite yed'oc, lajchave' libra ixim yed' jun noc' vacax chi', vajxaque' libra ixim yed' jun noc' ch'ac calnel chi', **10** chañe' libra ixim yed' junjun noc' quelemtac calnel chi'. **11** Tzeyac'anpax junoc noc' mam chiva silab'il yuj yac'ji tup e mul. Tzeyac'anpax silab' tz'ac'ji d'a sc'ual yac'ji tup mul yed' pax silab' tz'ac'-jitaxon d'a junjun c'u, ixim harina yed' pax vino.

Ofrenda yic q'uiñ Chinama*(Lv 23.33-44)*

12 Añeja' d'a 15 c'ual yoch yuquil uj tze molb'ej e b'a eyoch ejmelal. A d'a jun c'u chi', malaj junoc macaï munlajel tze c'ulej. Uque' c'ual tzeyac'och q'uiñ yuj eyic'anchaañ Jehová. **13-34** A d'a junjun c'ual q'uiñ chi' tze ñusantz'a juntzañ noc' noc' d'a silab'il, te suc'uq'ui sjab' syab' Jehová: Chavañ noc' ch'ac calnel yed' 14-oc noc' quelemtac calnel junjun ab'il sq'uinal. Masanil juntzañ noc' noc' chi' malajocab' jab'oc spaltail noc'. Yed' pax ixim harina calab'il yed' aceite tz'ac'ji ofrendail: Vaj-xaque' libra ixim yed' junjun noc' ch'ac calnel chi', chañe' libra ixim yed' junjun noc' quelemtac calnel chi'. Tzeyac'anpax junoc noc' mam chiva silab'il yuj yac'ji tup e mul yed' pax silab' tz'ac'jitaxon d'a junjun c'u yed' pax ixim harina yed' vino tz'ac'jitaxon yed'oc d'a ofrendail.

A yed' juntzañ noc' noc' chi', tzeyac'pax 13-oc noc' quelemtac vacax d'a b'ab'el c'u, 12-oc noc' d'a schab'il c'ual, 11-oc noc' d'a yoxil c'ual, 10-oc noc' d'a schaïil c'ual, b'aluñvañoc noc' d'a yoil c'ual, vaj-xacvañoc noc' d'a svaquil c'ual, ucvañoc noc' d'a yuquil c'ual. A yed' junjun noc' quelemtac vacax chi' tz'ac'ji lajchaveoc libra ixim harina vach', calab'il yed' aceite. Stz'a juntzañ noc' chi' silab'il, te suc'uq'ui sjab' syab' Jehová.

35 Axo d'a svajxaquil c'ual, tze molb'anoche e b'a eyoch ejmelal. Malaj munlajel tze c'ulej d'a jun c'ual chi'. **36** Tze ñusantz'a junoc noc' quelem vacax silab'il te suc'uq'ui sjab' syab' Jehová yed' junoc noc'

ch'ac calnel yed' ucvañoc noc' quelemtac calnel junjun ab'il sq'uinal. Masanil juntzañ noc' noc' chi' malajocab' spaltail noc'. **37** Añej-tona' tzeyac'anpax ixim harina ofrendail yed' vino yed' noc' vacax chi', noc' ch'ac calnel chi' yed' pax noc' quelemtac calnel chi' icha yalan ley. **38** Tzeyac'an junoc noc' mam chiva silab'il yuj yac'ji tup e mul yed' pax silab' tz'ac'jitaxon d'a junjun c'u yed' ixim harina yed' vino tz'ac'jitaxon yed'oc d'a ofrendail.

39 Aton juntzañ silab' tic yovalil tzeyac' d'a Jehová d'a juntzañ q'uiñ to chequel yaj sc'ual. A yed' juntzañ tic syal eyac'anpax ofrenda to ix eyac' e ti' eyac'ani, ma junoc ofrenda toñej tz'el d'a e c'ol eyac'ani. Syal eyac'an silab' to stz'ai, ixim harina, ma vino d'a ofrendail, ma silab' yic junc'olal.

40 Icha val chi' ix aj yalan viñaj Moisés d'a eb' israel masanil tas ix yal Jehová d'a viñ.

A sleyal b'aj scac' co ti'

30 ¹ Ix yalan viñaj Moisés d'a eb' yajal yaj d'a junjun yñ-tilal Israel icha tic:

² Ix yal Jehová tato ay junoc viñ vinac syac' sti' yac'an junoc tas d'a Jehová, mato syac' sti' d'a junoc tas ol sc'ulej, yovalil sc'anab'ajej sc'ulan tas ix yal chi'. Max yal sq'uexan tas ix yal chi'. ³ Tato a junoc ix cob'es aytoec' yed' smam, syac' sti' yac'an junoc tas d'a Jehová, mato syac' sti' d'a junoc tas mañ ol sc'ulej, ⁴ tato malaj tas syal viñ smam ix chi' ayic syab'an viñ to ay sti' ix ix yac'a', yovalil sc'anab'ajej ix sc'ulan b'aj ix yac' sti' chi'. ⁵ Palta tato a' viñ smam ix chi' tz'ac'an yovalil ayic syab'an viñ to ay

sti' ix ix yac'a', tato icha chi', mañox
yovaliloc sc'ulej ix b'aj ix yac' sti'
chi'. Maxtzac ac'jilaj pural ix yuj
Jehová b'aj ix yac' sti' chi'.

6 Tato ay junoc ix ix syac' sti' d'a
Jehová vach'chom ix cham val sna-
ani, ma jun elañchamel ix yal ix to
sc'ulej junoc tasi, slajvi yac'an sti' ix
chi' tz'och yetb'eyum ix, **7** tato ayic
syab'an viñ yetb'eyum ix b'aj ix yac'
sti' chi', malajñej tas syal viñ yuuq,
yovalil sc'anab'ajej ix b'aj ix yac' sti'
chi'. **8** Palta tato ayic syab'an viñ yet-
b'eyum ix chi' jun, malaj sgana viñ,
mañ yovaliloc sc'anab'ajej ix b'aj ix
yac' sti' chi', max ac'jipaxlaj pural ix
yuj Jehová sc'anab'ajani.

9 Tato a eb' ix chamnac yet-
b'eyum, ma eb' ix spucnac sb'a yed'
yetb'eyum syac' sti' d'a junoc tas d'a
Jehová, yovalil sc'anab'ajej eb' ix.

10 Tato a junoc ix ix ay yetb'eyum
syac' sti' sc'ulan junoc tasi, mato
syac' sti' d'a junoc tas mañ ol sc'ulej,
11 tato ayic syab'an viñ yetb'eyum ix
chi', malajñej tas syal viñ, a ix chi'
yovalil sc'anab'ajej ix b'aj ix yac' sti'
chi'. **12** Palta tato ayic syab'an viñ
yetb'eyum ix chi', tato malaj sgana
viñ, mañ yovaliloc sc'anab'ajej ix
sc'ulan b'aj ix yac' sti' chi'. Max ac'-
jilaj pural ix yuj Jehová sc'ulani.

13 A viñ etb'eyumab'il chi', syal
yalan viñ tato syal sc'anab'ajan ix
b'aj ix yac' sti' chi' mato maay.

14 Tato ayxo jun chab'oc c'ual yab'an
jun chi' viñ, malajñejpax tas syal viñ,
yovalil sc'anab'ajej ix sc'ulan b'aj ix
yac' sti' chi'. **15** Tato ayic toxo ix ec'
tiempo, ichato chi' syalan viñ to max
sc'anab'ajej ix, axo d'a yib'añ viñ
scan smul ix b'aj maj sc'anab'ajej sti'
ix syac' chi', xchi Jehová, xchi viñaj
Moisés chi'.

16 Aton juntzañ ley ix yal Jehová
d'a viñaj Moisés yuj tas val tz'aj viñ
vinac yed' ix yetb'eyum, ma eb' viñ
mamab'il yed' eb' ix yisil cob'esto
aytoec' yed'oc, tato syac' sti' eb' ix
d'a Jehová.

Ix spac sb'a eb' israel d'a choñab' Madián

31 **1** Ix lolon Jehová d'a viñaj
Moisés, ix yalan icha tic:

2 Al d'a eb' etisraelal to spac sb'a
eb' d'a eb' aj Madián, slajvi chi' ol
ach chamoc, xchi d'a viñ.

3 Ix yalan viñaj Moisés chi' d'a eb'
yetchoñab' chi' icha tic:

—Aq'uec lista e b'a jayvañoc ex
d'a oval, tze satanel eb' aj Madián yuj
spactzitaj schucal eb' d'a Jehová.

4 Junjun iñtilal, mil vinac syac'b'at
d'a oval, xchi viñ.

5 Yuj chi' ix sic'juel mil eb' soldado
d'a junjun iñtilal. Ay 12 mil eb' d'a
smasanil, yed'nacxoq'ue syamc'ab'
junjun eb' yic oval. **6** Ichaton chi' ix
aj schecjib'at eb' d'a oval yuj viñaj
Moisés. Ix b'atpax viñaj Finees,
yuninal viñaj sacerdote Eleazar yed'
eb'. A viñ ed'jinac juntzañ yamc'ab'
to yic Dios yaji yed' q'uen trompeta
spuji yic tz'och eb' yac' oval. **7** Ix
yac'an oval eb' yed' eb' madianita
icha ix aj yalan Jehová d'a viñaj
Moisés chi'. Ix smilancham masanil
eb' viñ vinac eb'. **8** D'a scal eb' ix
cham chi', ix cham viñaj Evi, viñaj
Requem, viñaj Zur, viñaj Hur yed'
viñaj Reba, aton ovañ eb' viñ yajal
d'a Madián. Ix champax viñaj Balaam
yuninal viñaj Beor. **9** Ix ic'jicot
masanil eb' ix ix aj Madián preso yuj
eb' israel yed' masanil eb' scotac unin
eb', noc' smolb'etzel noc' eb' yed'
masanil tastac ay d'a eb'. **10** Ix

ñusjitz'a schoñab' eb' yed' scam-
pamento eb' yuj eb' israel chi'.

11 Masanil ix yiq'uec' eb' soldadoal
israel chi', eb' anima yed' masanil
noc' smolb'etzal noc' eb', 12 ix yic'cot
eb', ix yac'an eb' d'a viñaj Moisés, d'a
viñaj sacerdote Eleazar yed' pax d'a
eb' yetchoñab' eb'. A d'a yac'lical
Moab d'a sti' a' Jordán d'a yichañ
Jericó ayec' scampamento eb'.

13 Ix elta viñaj Moisés, viñaj sacer-
dote Eleazar yed' masanil eb' yicham-
tac vinaquil choñab' scha eb' d'a
spatiquel campamento chi'. 14 Palta
axo viñaj Moisés ix cot yoval viñ d'a
eb' ayoch yajalil d'a junjun mil yed'
d'a junjun cien eb' soldado ix meltzaj
d'a oval chi'. 15 Ix yalan viñ d'a eb'
icha tic:

—¿Tas yuj maj e milcham juntzañ
eb' ix ix tic? 16 A yuj tas ix yal viñaj
Balaam, a val eb' ix ix tic ix ic'anb'at
eb' quetisraelal d'a ajmulal. Ix och
smul eb' d'a Jehová yuj yoch eb'
ejmelal d'a comon dios Baal d'a Peor.
Yuj chi' tzijtum eb' ix cham yuj jun
ilya. 17 A ticnaic mileccham masanil
eb' vinac unin yed' masanil eb' ix ix to
ayxo vinac ix ec' d'a spatic. 18 Axo eb'
ix cob'estac mantalay vinac tz'ec' d'a
spatic, mañ e milcham eb' ix, canocab'
eb' ix eyed'oc. 19 E masanil mach ex ix
e milcham anima, ma ix eyam junoc
chamnac, canañec uqueoc c'ual d'a
spatiquel campamento. A ex tic yed'
eb' preso yaj eyuuj, yovalil tze b'iquel
e b'a d'a schab'jial yed' d'a svac'jial.
20 Tze juc'anel e pichul yed' masanil
tastac b'ob'il d'a noc' tz'uuum, ma d'a
xil noc' chiva yed' d'a te te', xchi viñ
d'a eb'.

21 Ix yalan viñaj sacerdote Eleazar
d'a masanil eb' ix xid'ec' d'a oval chi'
icha tic:

—Aton jun ley ix yac' Jehová d'a
viñaj Moisés tic: 22-23 A masanil tas-
tac to max tz'a yuj c'ac', icha q'uen
oro, q'uen plata, q'uen bronce, q'uen
hierro, q'uen estaño, ma q'uen
plomo, yovalil tz'ec' d'a cal c'ac',
slajvi chi' tze b'icanel d'a a a' sac-
b'itan tastac tz'och vicoc. A pax tas-
tac to stz'ab'at jun, añej yed' a a' chi'
tze sacb'itej. 24 Axo d'a svac'jial,
yovalil tze juq'uel e pichul, icha chi'
tz'aj e sacb'icaneli. Ichato chi' syal
eyoch d'a yol campamento, xchi
Jehová d'a viñaj Moisés, xchi viñaj
Eleazar chi'.

Ix pojchajec' tastac ix yic' eb' d'a oval

25 Ix yalan Jehová d'a viñaj
Moisés chi' icha tic:

26 A viñaj sacerdote Eleazar yed'
eb' yajal yaj d'a junjun macañil eb'
choñab', ol och eb' ed'oc yic tze b'is
eb' anima yed' masanil noc' noc' ix
yic'cot eb' d'a choñab' Madián.

27 Cha macañ tzeyutej. Tze pojanec'
junoc macañ d'a scal eb' soldado ix
xid'ec' d'a oval chi', axo junxo
macañ, spojchajec' d'a scal eb'
anima. 28 A d'a junjun macañ syic'
eb' soldado chi', junjun vic
tze yiq'uel d'a junjun 500 anima, d'a
junjun 500 noc' noc', vach'chom
noc' vacax, noc' b'uru, noc' calnel
ma noc' chiva. 29 A d'a viñaj sacer-
dote Eleazar tzac' juntzañ chi' icha
ofrenda d'ayin. 30 A d'a nañalxo yic
eb' anima chi', junjun tze yiq'uel d'a
junjun 50 eb' anima yed' d'a junjun
50 noc' noc', vach'chom noc' vacax,
noc' b'uru, noc' calnel, ma noc'
chiva ma yed' yalñej tas molb'etzal
noc'. Tzeyac' juntzañ noc' noc' chi'
d'a eb' levita aton eb' yilumal in
cajnub', xchi d'a viñ.

31 Ix sc'anab'ajej viñaj Moisés yed' viñaj sacerdote Eleazar icha val ix aj yalan Jehová chi'. **32-35** Aton slistail masanil tastac ix yic'cot eb' soldado tic, ch'oc pax tastac ix yic' junjun eb': 675 mil noc' calnel, 72 mil noc' vacax, 61 mil noc' b'uru yed' 32 mil eb' ix cob'estac. **36** Yuj chi' nañal val juntzañ chi' ix yic' eb' soldado. 337 mil 500 noc' calnel ix yic' eb'. **37** A d'a juntzañ noc' chi', 675 noc' ix yac' eb' d'a Jehová. **38** A d'a 36 mil noc' vacax yic' eb' soldado, ix ac'ji 72 noc' d'a Jehová. **39** A d'a 30 mil 500 noc' b'uru yic' eb' soldado, ix ac'ji 61 noc' d'a Jehová. **40** A d'a eb' ix 16 mil cob'estac yic' eb' soldado, ix ac'ji 32 eb' ix d'a Jehová. **41** Masanil juntzañ chi' ix yac' viñaj Moisés d'a viñaj sacerdote Eleazar, aton tas to yic-taxon Jehová yaji, icha val ix aj yalan Jehová. **42-46** Icha val sb'isul ix yic' eb' soldado chi', icha chi' ix yac' viñaj Moisés d'a eb' anima chi': 337 mil 500 noc' calnel, 36 mil noc' vacax, 30 mil 500 noc' b'uru yed' 16 mil eb' ix cob'estac.

47 A d'a nañalxo chi', junjun ix yiq'uel viñaj Moisés d'a junjun 50. Lajanñej ix yutejpax eb' anima viñ yed' noc' noc'. Ix yac'an viñ d'a eb' levita smunlaj d'a scajnub' Jehová, icha val ix aj yalan Jehová chi'. **48** Axo eb' yajal yaj d'a junjun mil yed' d'a junjun cien eb' soldado chi', ix b'at eb' yal d'a viñaj Moisés. **49** Ix yalan eb' icha tic: A oñ tic ix co b'is eb' soldado ayoch d'a yol co c'ab', malaj junoc eb' ix satb'ati, tz'acanñej eb'. **50** Yed'nac masanil q'uen oro ix ilchaj yuj eb', q'uen brazaletes, pulseras, cole'ab', uchiquin yed' juntzañxo q'uen q'ueen vach' yilji. A juntzañ tic

scac' d'a Jehová, yujto ix colvaj qued'oc, yuj chi' ix oñ meltzaj co masanil, xchi eb'.

51 Ix schaan masanil q'uen oro chi' viñaj Moisés yed' viñaj Eleazar d'a eb', aton masanil q'uen oro ayoch yelvanub'oc snivanil eb'. **52** Masanil q'uen oro ix yac' eb' yajal chi', oxe' quintal yed' 68 libra yalil q'ueen. **53** Junjun soldado ayñej jab'jab'oc tastac ix yic'a', aton tastac ix yic' eb' d'a eb' ajc'ol chi'. **54** Axo viñaj Moisés yed' viñaj Eleazar chi' ix chaan q'uen oro ix yic'cot eb' yajal soldado chi'. Ix yic'anb'at q'uen eb' viñ d'a scajnub' Jehová b'aj sch'ox sb'a, yic vach' snachajcot eb' israel yuj Jehová chi'.

Smach'en eb' yiñtilal Rubén

yed' eb' yic Gad

(Dt 3.12-22)

32 ¹ A eb' yiñtilal Rubén yed' eb' yic Gad mañixo jantacoc noc' smolb'etzal noc' eb'. Ayic ix yilan eb' to a lum scuchan Jazer yed' Galaad, te vach' lum yic smolji noc' noc', ² ix b'at eb' yil viñaj Moisés yed' viñaj sacerdote Eleazar yed' pax eb' yajalil choñab'. Ix yalan eb' icha tic d'a eb':

3-4 —Ilec val lum macb'il yuj juntzañ choñab' tic: Aton Atarot, Dibón, Jazer, Nimra, Hesbón, Eleale, Sebam, Nebo yed' Beón, te vach' sva masanil noc' molb'etzal noc' d'a juntzañ lum luum tic. Yuj scolval Jehová ix quic'-canec' luum yic tz'ochcan lum quicoc a oñ israel oñ tic. Eyojtacpaxi to ay juntzañ noc' noc' tic molb'il cuuj. ⁵ Yuj chi' tato vach' tze na'a, aq'uec juntzañ lum tic d'ayoñ, yic max oñ ec'can d'a sc'axepal a' Jordán, xchi eb'.

6 Ix yalan viñaj Moisés chi' d'a eb':

—¿Tom e gana tzex can d'a tic yacb'an sb'at eb' quetchoñab' d'a oval? 7 ¿Tas yuj tzeyac' chab'axq'ue sc'ol eb' quetchoñab' yic max ec' eb' d'a jun lum yalnac Jehová to ol yac' d'a eb'? 8 Icha val tic yutej sb'a eb' co mam quicham ayic in checanb'at eb' yil luum ayic ayoñec' d'a Cades-barnea. 9 C'och eb' yil jun luum chi' masanto d'a sch'olanil a' Escol. Slajvi chi' yac'an chab'axq'ue sc'ol eb' quetisraelal eb' yic max och eb' d'a lum yac'nac sti' Jehová yac'an d'ayoñ. 10 Yuj val chi' cot yoval sc'ol Jehová d'a jun c'u chi', yuj chi' yac' sti' to 11 a eb' anima 20 ab'il sq'uinal sb'eyñejb'ati ayic yel-naccot eb' d'a Egipto, mañ ol yil-laj lum eb', lum yac'nac sti' yac'an d'a eb' yiñtilalcan viñaj Abraham, viñaj Isaac yed' viñaj Jacob, yujto mañ smasaniloc sc'ol eb' och tzac'an yuj tas yala'. 12 Añej viñaj Caleb yuninal viñaj Jefone yiñtilal viñaj Cenaz yed' viñaj Josué yuninal viñaj Nun, ol och d'a luum, aton eb' viñ c'anab'ajan d'a smasanil sc'ool tas yal Jehová chi'. 13 Cot yoval Jehová chi' d'ayoñ, yuj chi' 40 ab'il oñ ec' d'a tz'inan lum yuuj, masanto ix satel masanil eb' maj c'anab'ajani, mañxo junoc eb' ix cani. 14 A exxo tic, ex yiñtilal anima pit, e gana tze b'eyb'alej sb'eyb'al eb' co mam quicham chi' yic tze tzuntzanxicot yoval sc'ol Jehová d'a quib'añ. 15 Tato malaj e gana tzex och tzac'an yuj Jehová chi', ol ex yactejean d'a jun tz'inan luum tic yed' masanil jun choñab' tic. Eyuuj val ol oñ sateloc, xchi viñaj Moisés chi'. 16 Yuj chi', ix snitzanb'at sb'a eb' d'a stz'ey viñaj Moisés chi', ix yalan eb' icha tic:

—A val tas co gana, to sco b'oq'ue smacte' noc' co calnel yed' noc' co vacax d'a tic yed' choñab' yic eb' ix quetb'eyum yed' cuninal. 17 A oñxo tic ol cac' lista co b'a d'a oval. Ol oñ b'ab'laj d'a yichañ eb' quetchoñab' tic masanto ol yal quic'anb'at eb' d'a lum luum chi'. Axo eb' ix quetb'eyum yed' eb' cuninal ol can eb' d'a choñab' ayoch smuroal tic d'a jun-c'olal, yic vach' malaj tas tz'utaj eb' yuj eb' anima cajan d'a juntzañ choñab' tic. 18 Masanto ol yal scan eb' quetchoñab' tic d'a sat sluum ichato chi' ol oñ meltzajxicot d'a co pat tic. 19 Yujto a lum ay d'a jun c'axep tic quic tz'ajcan luum, aton d'a stojolal b'aj sjavi c'u tic, yuj chi' a d'a sc'axepalec' a' Jordán chi' mañ ol co chalaj lum co luum chi' a oñ tic, xchi eb'. 20 Ix tac'vi viñaj Moisés chi' d'a eb':

—Syal eyic'ancan luum tato tz'el-c'och icha val tas tzeyal chi', ol eyac'-ñej oval icha syal Jehová. 21 Tato e masanil a ex tic eyed'nac eyamc'ab' yic oval ol ex ec' d'a a' Jordán icha syal Jehová chi', tzex canñej ta' masanto syal yel eb' ajc'ol chi' eyuuj. 22 Ayic toxo ix eyic'canec' lum luum chi' yuj Jehová, ayic toxo pax ix ac'ji ganar eb' anima ta', ichato chi' ol ex meltzajoc. Icha chi' ol aj e c'anab'ajan b'aj tzeyac' e ti' d'a Jehová yed' d'a eb' eyetchoñab' tic. 23 Palta tato max e c'ulej icha chi' jun, a val ta' ol eyila' to ix och e mul d'a Jehová, ol c'och sc'ual ol yac'anoch yaelal d'a eyib'añ yuj e mul chi'. 24 B'oecq'ue e choñab' yuj eb' ix eyetb'eyum yed' eb' eyuninal, tze b'oan smacte' noc' e calnel chi', tze c'anab'ajan masanil tas tzeyal chi', xchi viñaj Moisés chi' d'a eb'.

25 Ix tac'vi eb' yiñtilalcan Rubén yed' eb' yiñtilalcan Gad icha tic:

—A oñ a checab' oñ tic, ol co c'anab'ajej masanil tas ix al chi'. 26 A eb' ix quetb'eyum yed' eb' co cotac unin yed' masanil noc' co molb'etzal noc', ol can d'a juntzañ choñab' d'a Galaad tic. 27 A oñxo tic jun, ol oñ b'at d'a oval b'aj ol yal sc'ol Jehová, icha val alan chi', xchi eb'. 28 Ix yalan viñaj Moisés d'a viñaj sat sacerdote Eleazar yed' d'a viñaj Josué yuninal viñaj Nun yed' d'a masanil eb' yajalil choñab' d'a junjun macañ yiñtilal Israel icha tic:

29 —Tato masanil eb' vinac d'a yiñtilal Gad yed' d'a yic Rubén lista yaj yac'an oval, ol ec' eb' eyed'oc d'a yol a' Jordán icha yalan Jehová, masanto ol eyic' lum luum chi', ichato chi' tzeyac'an lum Galaad tic smacb'enoc eb'. 30 Tato max b'at eb' d'a oval chi' eyed'oc jun, a d'a lum Canaán chi' ol yic' smacb'en eb' eyed'oc, xchi viñaj Moisés chi'.

31 Ix tac'vixi eb' yiñtilalcan Gad yed' eb' yic Rubén chi' icha tic:

—Ol co c'ulejñej masanil tastac schec Jehová co c'ulej. 32 Qued'nac co yamc'ab' yic oval ol oñ ec' d'a Canaán chi' icha syal Jehová, palta quic tz'ajcan lum luum d'a stojolal b'aj sjavi c'u tic, xchi eb'. 33 Yuj chi' a d'a eb' yiñtilalcan Gad yed' d'a eb' yic Rubén yed' d'a nañalxo eb' yiñtilalcan Manasés yuninal viñaj José, ix yac' lum viñaj Moisés chi', aton lum yic viñaj Sehón sreyal eb' amorreo, lum yic viñaj Og sreyal Basán yed' jantac choñab' macb'il yuuj yed' jantac smacb'en ay d'a spatictac.

34 Axo eb' yiñtilalcan Gad ix laj sb'oxiq'ue choñab' Dibón eb' yed' Atarot, Aroer, 35 Atarot-sofán, Jazer,

Jogbeha, 36 Bet-nimra yed' Bet-arán. Ix yac'anoch smuroal eb', ix sb'oan-pax smacte' scalnel eb'. 37 Axo pax eb' yiñtilalcan Rubén, ix sb'oxiq'ue choñab' Hesbón eb', Eleale, Quiriataim, 38 Nebo, Baal-meón yed' Sibma. Ix sq'uexan sb'i juntzañ choñab' ix sb'oxiq'ue eb' chi'. 39 Axo pax eb' yiñtilal Maquir yuninal Manasés, ix ic'anpaxcan lum ay d'a Galaad. Ix yac' ganar eb' spechanel eb' amorreo ta'. 40 Icha chi' ix aj yac'an lum Galaad viñaj Moisés d'a eb' yiñtilal Maquir, yuj chi' ix cajnaj eb' ta'. 41 Axo pax viñaj Jair yiñtilalcan Manasés, ix yac' ganar juntzañ scampamento eb' amorreo eb', ix yac'an scuch eb' Havot-jair. 42 Axo jun viñ scuchan Noba yed' juntzañxo eb' ajun yed'oc, ix yac' ganar eb' aj Kenat eb' yed' juntzañxo choñab' ayoch d'a yol smacb'en. Ix yac'an viñ scuch Noba.

A tas ix aj sb'eycot eb' israel

33 1 Icha tic aj sb'eycot eb' israel, ayic yelta tzololoc eb' d'a Egipto. A viñaj Moisés yed' viñaj Aarón cuchb'an eb'. 2 Icha tas ix yal Jehová, ix stz'ib'ejcan viñaj Moisés tastac sb'i juntzañ lugar b'ajtac ix laj sb'o scampamento eb', b'ajtac ix laj ec' eb'. Icha tic aj quelta, xchi viñaj Moisés chi'.

3-4 A oñ israel oñ tic, oñ elta d'a Ramesés d'a yol yic Egipto d'a 15 yoch b'ab'el uj d'a yol ab'il. Aton d'a jun ac'val chi' sch'oxel Jehová to malaj yelc'och juntzañ sdiosal eb' aj Egipto chi', miljipaxcham masanil eb' sb'ab'el vinac unin eb' yuj Jehová chi'. Yacb'an van smucancan scham-nac eb' chi', quelta d'a yichañ eb' smasanil. Te ayxo quip, te c'ac'xo co

c'ool. **5** Ayic quel d'a Ramesés chi', co javi d'a Sucot.

6 Quelxi d'a Sucot chi', co javi d'a Etam d'a stitac tz'inan lum.

7 Co q'uexb'eancot co b'a d'a Pi-hahiroc ay d'a stojolal b'aj sja c'u d'a Baal-zefón, coch vaan ta' d'a yichañ Migdol.

8 Quelxi d'a Pi-hahiroc chi', co c'axpajec' d'a a' mar, co javi d'a tz'inan lum. Oxe' c'ual b'ey oñ d'a taquiñ lum yic Etam co javi d'a Mara.

9 Quelxi d'a Mara chi', co javi d'a Elim b'aj ay lajchave' sjaj a a', ay pax 70 te' palma ta'. Ata' ochoñ vaan.

10 Quelxi d'a Elim chi', co javi d'a slac'anil a' Chacchac Mar.

11 Quelxi d'a a' Chacchac Mar chi', co javi d'a tz'inan lum Zin.

12-36 Ayic quel d'a tz'inan lum Zin chi', quec'ta d'a Dofca, d'a Alús yed' d'a Refidim, b'aj malaj a a' cuq'uej.

Quec'pax d'a tz'inan lum Sinaí, d'a Quibrot-hataava, d'a Hazerot, d'a Ritma, d'a Rimón-peres, d'a Limna, d'a Rissa, d'a Ceelata, d'a vitz Sefer, d'a Harada, d'a Macelot, d'a Tahat, d'a Tara, d'a Mitca, d'a Hasmona, d'a Moserot, d'a Bene-jaacán, d'a Hor b'aj ay vitzal Gidgad, d'a Jotbata, d'a Abrona, d'a Ezió-geber yed' d'a tz'inan lum Zin aton Cades.

37 Quelxi d'a Cades chi' co javi d'a svitzal Hor d'a smojonal Edom.

38 Ato a' aj yalan Jehová, q'ue viñaj sacerdote Aarón d'a jolom vitz Hor chi'. Ata' chamnaccan viñ. Cham viñ d'a sb'ab'el c'u yic yoil uj ayic **40** ab'il schajiel yich sb'ischaj sc'ual yic-tax quelnacta d'a Egipto.

39 Ay 123 ab'il sq'uinal viñaj Aarón chi' ayic schamnac viñ.

40 A viñ sreyal cananeo aj Arad cajan d'a Neguev d'a yol yic Canaán,

yab'nac val specal viñ tas ajnac co javi d'a jun lugar chi'.

41-44 Quelxi d'a vitzal Hor chi', quec' d'a Zalmona, d'a Punón, d'a Obot yed' d'a Ije-abarim d'a smojonal yic Moab.

45-47 Quelxi d'a Dibón-gad, quec' d'a Almón-diblataim yed' d'a svitzaltac yic Abarim, d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a Nebo.

48 Quelxi d'a svitzaltac yic Abarim chi', co javi d'a yac'lical Moab d'a sti' a' Jordán d'a yichañ Jericó. **49** A co campamento d'a sti' a' Jordán chi' b'atñej d'a Bet-jesimot masanto d'a Abel-sitim, d'a yac'lical Moab chi'.

Sleyal tas ol aj spojchajec' lum Canaán

50 A d'a yac'lical Moab d'a sti' a' Jordán, d'a yichañ Jericó, ix lolon Jehová d'a viñaj Moisés, ix yalan icha tic:

51 Al juntzañ tic d'a eb' etchoñab': A val ol ex ec' d'a a' Jordán ayic ol ex och d'a lum Canaán chi', **52** tze pechel masanil eb' anima cajan d'a juntzañ nación chi'. Tze mac'anpoj masanil juntzañ yechel b'ob'il yuj eb', b'aj syal sb'a, aton q'uen comon q'uen tzeyb'il yuj eb', ma q'uen q'ueen b'ob'il d'a yol molde. Tze mac'anpoj juntzañ tas ay d'a juntzañ lugar chaañ b'aj tz'och eb' ejmelal.

53 Ayic ol eyac'an ganar juntzañ nación chi', tze b'oanem cajan e b'a ta', yujto a in svac' d'ayex yic tzex cajnaj d'ay. **54** Palta yovalil d'a suerteal tz'aj e pojanec' lum, d'a scal junjun macañ, jun yic junjun iñtilal. A junoc macañ nivan sb'isul, nivan lum tz'ac'ji d'ay. Axo pax junoc quenñej sb'isul, quenñej pax lum tz'ac'ji d'ay. Junjun macañ scan b'aj syal suerte. **55** Ayic ol ex cajnaj ta',

tato mañ ol e pechel masanil eb' anima cajan d'a luum chi', ol ex yix-tej eb' icha junoc c'alem sb'at d'a yol e sat, ma icha junoc te' q'uiix sb'at d'a yol e b'ac'chil. **56** Ol javoc d'a eyib'añ vuuj tas d'iñantaxon sja d'a yib'añ eb', xchi Jehová chi' d'a viñ.

A smojonal choñab' Israel

34 ¹ Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

² Al juntzañ checnab'il tic d'a eb' etisraelal. Toxo val ol ex och d'a lum Canaán chi', eyic ol aj luum. Aton smojonal luum tic:

³ A smojonal lum d'a sur tz'ec' d'a tz'inan luum Zin d'a stitac lum yic Edom. Schael yich d'a stojolal sur d'a a' mar Muerto. ⁴ Sq'ueñej d'a sur chi' masanto d'a yich lum vitz Acrabim, tz'ec'ñejc'och d'a Zin masanto sc'och d'a Cades-barnea. Slajvi chi', sb'atñej-pax d'a Hasar-adar, masanto sc'och d'a Asmón. ⁵ Sb'atxi d'a Asmón chi' masanto sc'och d'a a' eluma' yic Egipto, slajvicanc'och d'a a' mar Mediterráneo. ⁶ A smojonal d'a stojolal b'aj sb'at c'u, aton a' mar Mediterráneo chi'. ⁷ Axo smojonal d'a norte, schael d'a a' mar Mediterráneo chi' masanto sc'och d'a jolom vitz Hor. ⁸ Tz'elxi d'a jolom vitz Hor chi' masanto b'aj tz'ochc'och sb'eal choñab' Hamat, masanto d'a Zedad. ⁹ Sb'at d'a Zedad chi', tz'ec' d'a Zif-rón masanto sc'och d'a Hazar-enán.

¹⁰ Axo smojonal d'a stojolal b'aj sjavi c'u, schael d'a Hazar-enán masanto sc'och d'a Sefam. ¹¹ Tz'elxi d'a Sefam chi', masanto sc'och d'a Ribla d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a Aín. Slajvi chi' tz'emñej jun mojon chi' d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a a' ñajab' Cineret, ¹² sb'atñej d'a a'

Jordán masanto sc'och d'a a' mar Muerto.

A masanil juntzañ chi', aton smojonal lum e luum chi', xchi Jehová, xa chi d'a eb', xchi d'a viñ.

A tas ol aj spojchajec' lum luum

13 Ix yal juntzañ checnab'il tic viñaj Moisés d'a eb' israel:

Aton jun luum tic ol e pojec' d'a e patic, aton lum ix yal Jehová to ol spojchajec' d'a scal eb' nañal slajuñil eyiñtilal, yujto toxo ix schacan smac-b'en nañal yoxil iñtilal, **14-15** aton eb' yiñtilal Rubén yed' eb' yic Gad yed' nañalxo eb' yic Manasés. Toxo ix scha lum yic eb', aton lum ay d'a stojolal b'aj sjavi c'u d'a a' Jordán d'a yichañ Jericó, xchi viñaj Moisés chi'.

16 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

¹⁷ A eb' ol pojanec' lum luum chi' d'a e cal, aton viñ sacerdote Eleazar yed' viñaj Josué yuninal viñaj Nun.

18 Palta yovalil tzeyavtej junjunoc eb' yajal yaj d'a junjun eyiñtilal ayic spojchajec' luum chi'. **19** Aton eb' viñ tic yovalil ol avtajoc:

A d'a yiñtilal Judá, a viñaj Caleb yuninal viñaj Jefone.

20 Axo d'a yiñtilal Simeón, a viñaj Semuel yuninal viñaj Amiud.

21 Axo d'a yiñtilal Benjamín, a viñaj Elidad yuninal viñaj Quislón.

22 Axo d'a yiñtilal Dan, a viñaj Buqui yuninal viñaj Jogli, aton viñ yajal yaji.

23 Axo d'a yiñtilal Manasés yuninal viñaj José, a viñaj Haniel yuninal viñaj Efod, aton viñ yajal yaji.

24 Axo d'a yiñtilal Efraín yuninal pax viñaj José chi', a viñaj Kemuel

yuninal viñaj Siftán, aton viñ yajal yaji.

25 Axo d'a yiñtilal Zabulón, a viñaj Elizafán yuninal viñaj Parnac, aton viñ yajal yaji.

26 Axo d'a yiñtilal Isacar, a viñaj Paltiel yuninal viñaj Azán, aton viñ yajal yaji.

27 Axo d'a yiñtilal Aser, a viñaj Ahiud yuninal viñaj Selomi, aton viñ yajal yaji.

28 Axo d'a yiñtilal Neftalí, a viñaj Pedael yuninal viñaj Amiud, aton viñ yajal yaji, xchi d'a viñ.

29 Aton juntzañ eb' viñ tic ix schec Jehová spojec' lum Canaán d'a scal eb' yiñtilalcan Israel.

Smac'b'en eb' levita

35 **1** Ix lolonxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' d'a yac'lical Moab, d'a sti' a' Jordán d'a yichañ Jericó, ix yalan icha tic:

2 Al d'a eb' etisraelal, a d'a lum sluum eb' ol scha chi', ata' ol yac' jayeoc choñab' eb' d'a eb' levita b'aj ol cajnajoc yed' pax lum colan d'a spatic yichañ junjun choñab' chi' b'aj ol va noc' smolb'etzal noc' eb' levita chi'.

3 A d'a juntzañ choñab' chi' ol cajnaj eb', axo d'a spatic yichañ ol va noc' smolb'etzal noc' eb'. **4** A lum colan d'a spatic yichañ juntzañ schoñab' eb' ol ac'joc chi', ayocab' 450 metro tz'el d'a spatictac. **5** Masanil jun lum chi', ay 900 metro d'a junjun pac'añ, lajanñej tz'aj sat d'a schañil pac'añ. Axo d'a snañal yol sc'ol luum, ata' aycan junjun choñab' chi'.

6 A d'a scal juntzañ choñab' tz'ac'ji d'a eb' levita chi', ayocab' vaqueoc choñab' b'aj syal b'at scolan sb'a junoc mach smac'ancham junoc anima. Ch'oc pax tzeyac' 42-ocxo

choñab' d'a eb'. **7** A d'a masanil, yovalil tz'ac'ji 48 choñab' d'a eb' levita chi' yed' slumal d'a spatictac b'aj sva smolb'etzal noc' eb'. **8** A d'a lum smac'b'en eb' yetisraelal eb' levita chi', ata' tz'elta juntzañ choñab' tz'ac'ji d'a eb'. Yuj chi' junjun iñtilal syac' jayeoc juntzañ choñab' chi'. A juntzañ eyiñtilal nivac sluum, tzijtum choñab' syac' eb' d'a eb' levita chi', axo juntzañ eyiñtilal quenñej sluum, quenñej choñab' syac' eb' d'a eb', xchi d'a viñ.

A choñab' b'ajtac scol sb'a eb' anima
(Dt 19.1-13; Jos 20.1-9)

9 Ix yalanxi Jehová d'a viñaj Moisés chi' icha tic:

10 Al jun tic d'a eb' etisraelal: Ayic ol ex c'axpajec' d'a a' Jordán, ol ex och choñab'il d'a sat lum Canaán chi'. **11** Ol e siq'uel jayeoc choñab' b'aj ol yal scolan sb'a junoc mach smac'ancham junoc anima tato mañ sc'anoc sc'ool sc'ulani. **12** Ata' scol sb'a jun chi', vach'chom sayjiec' yuj junoc mach ayto yuj sb'a yed' jun ix cham chi', max yal-laj schami, tato maxto c'anb'aj d'ay yuj eb' yajal yaj d'a choñab' chi'. **13** A juntzañ choñab' b'aj scol sb'a eb' chi', vaque' choñab'il ol yil sb'a; **14** Oxe' scan d'a sc'axepalec'ta a' Jordán tic, oxe' pax scan d'a Canaán chi'. **15** A d'a vaque' choñab' chi', ata' scol sb'a eb' anima smac'ancham junoc anima, aton eb' eyetisraelal yed' eb' mañ eyet-choñab'oc ayec' cajan d'a e cal, ma eb' toñej tz'ec' posado. Ata' scol sb'a eb' tato mañ sc'anoc sc'ol eb' smac'ancham anima chi' eb'.

16-18 Tato ay junoc mach smac'ancham anima yed' junoc q'uen yam-c'ab' yic oval, ma yed' junoc

yaxq'ueen, ma yed' junoc te te', talaj scham jun anima chi' yuuj, a jun smac'vaj chi', mac'umcham anima toni, yovalil smac'jipax chamoc. **19** A junoc ayto yuj sb'a yed' viñ ix cham chi', a' smac'anpaxcham viñ ix mac'ancham jun anima chi' ayic schalan sb'a yed'oc.

20 Q'uinaloc ay junoc mach tz'ecanb'at poc'naj junoc anima yujto schichonoch sc'ol d'ay, ma syecanb'at junoc tas d'a yib'añ yuj yajc'olal, **21** mato smac'a' yujto yajc'ol sb'a eb', axo tz'aji scham jun anima chi', yovalil smac'jipaxcham jun ix mac'-vaj chi', yujto mac'umcham anima. Yuj chi' a junoc ayto yuj sb'a yed' viñ ix cham chi', a smac'anpaxcham jun mach smilvaj chi'. **22** Palta q'uinaloc ay junoc mach tz'ecan telvoc junoc anima, mañ sc'anoc sc'ool, tato malaj oval d'a scal eb', ma jun, syecanb'at junoc tas d'a yib'añ, **23** añejtona' tato maj yilpaxi, sjulanb'at junoc q'ueen axo d'a junoc anima sc'och q'ueen, scham yuuj, mañ yajc'oloc sb'a eb', mañ yujoc yac'an chucal d'ay yuj chi' icha chi' tz'aji. **24** Tato icha chi', sb'at scol sb'a jun anima chi' d'a junoc choñab' b'aj scol sb'a eb' anima chi'. Axo eb' anima b'aj snib'ej scol sb'a chi', a eb' tz'ic'anb'at b'aj ix och jun chamel chi'. Axo eb' anima cajan b'aj ix och chamel chi', a eb' sch'olb'itan jun ay smul chi' yed' jun ayto yuj sb'a yed' jun ix cham chi', icha yalan sleyal d'a yib'añ eb'.

25 A eb' yichamtac vinaquil choñab' b'aj ix b'at scol sb'a jun ix mac'ancham jun anima chi', a eb' scolan d'a yol sc'ab' viñ ayto yuj sb'a yed' jun ix cham chi'. Axo eb' tz'ic'an-xib'at d'a choñab' b'aj ix xid'ec' scol sb'a chi'. A jun chi' scanñej ta'

masanto scham viñ sat sacerdote sic'-b'ilocho d'a jun tiempoal chi'. **26** Palta tato tz'el d'a spatiquel choñab' b'aj ayec' scol sb'a chi', **27** tz'ilchajelta yuj jun mach ayto yuj sb'a yed' jun smac'-naccham chi', smac'jicham yuj jun tz'ilanelta chi', a jun smilvaj chi' max ochlaj smul. **28** Yuj chi' yovalil ayñejocab'ec' d'a yol choñab' chi' masanto scham viñ sat sacerdote, ichato chi' syal spax d'a schoñab'.

29 A juntzañ tic ley tz'ajcan d'a e cal yed' d'a scal eb' eyiñtilal, yalñej b'ajtal ol ex cajnajoc.

30 Tato ay chavañoc, ma oxvañoc testigo d'a spatic junoc mach smac'ancham junoc anima, a jun chi' ay sleyal schami. Tato junñej testigo jun, max yal-laj schami. **31** Max yal-laj schaji q'uen tumin tato toxo ix och d'a yib'añ junoc mach to ix smac'cham junoc anima, yovalil schami.

32 Max yal-laj schaji q'uen tumin d'a junoc smac'ancham junoc anima yuj yel libre d'a choñab' b'aj ayec' scol sb'a chi', yic spax d'a schoñab' ayic manto cham viñ sat sacerdote.

33 Mañ eyixtejb'at lum luum b'aj ol ex cajnaj chi' yuj schiq'uil anima smac'jichamoc. Yuj chi' tato ay chic' tz'em d'a sat luum, malaj junoc tas syal yac'an tupoc, añej to scham jun ix mac'ancham anima chi'.

34 Yuj chi', mañ eyixtejb'at sat lum luum b'aj ol ex cajnaj chi', yujto a in Jehová in ayinec' d'a e cal a ex israel ex tic d'a sat lum luum chi', xchi Jehová d'a viñaj Moisés chi'.

Sleyal yuj smacb'en eb' ix ix

36 ¹ A eb' yichamtac vinaquil yaj d'a eb' yiñtilalcan Galaad, aton eb' yiñtilalcan viñaj Maquir yuninal viñaj Manasés,

yuninalcan viñaj José, ix ja eb' d'a yichañ viñaj Moisés yed' eb' yajalil choñab', ix yalan eb' icha tic:

2 —Ach mamin Moisés, a Jehová ix alani to ol a pojec' lum luum d'a co cal a oñ yiñtilal oñ Israel tic ato syala' b'aj ol quic' junjun oñ. Ix yalanpaxi to a jun macañ lum d'iñan ol yic' viñaj Zelofehad viñ cuc'tac chamnac, syal yac'ji lum d'a eb' ix yisil viñ. 3 Palta q'uinaloc a eb' ix chi' tz'ic'an eb' viñ vinac d'a junocxo iñtilal eb' quetisraelal, yuj chi' a lum chi' tzam el lum d'a yol smacb'en quiñtilal tic, axom yec' lum d'a yol smacb'en yiñtilal eb' viñ syic' eb' ix chi'. 4 Slajvi chi', axom yic sc'och yab'ilal yoch q'uiñ yic tz'el tastac d'a libre, tzam canxoñej slum eb' ix chi' d'a yol smacb'en junxo iñtilal chi', tz'elcan lum d'a yol co macb'en tic, xchi eb'. 5 Ix yalan viñaj Moisés d'a eb' icha ix aj yalan Jehová:

—A eb' viñ yiñtilalcan José, yel tas syal eb' viñ. 6 Yuj chi' a eb' ix yisil viñaj Zelofehad syal yic'an eb' ix yalñej mach b'aj scan sgana, añej to junñejocab' yiñtilal eb' viñ yed' eb' ix. 7 Yujto a junjun macañ lum ol yic'can

junjun yiñtilal eb' israel chi', max yal-laj yic'jiec' lum yuj junocxo iñtilal eb', palta yovalil junjun iñtilal yed' sluum ol yic'cani. 8 Tato ay junoc ix ix yalxoñej tas iñtilal ay lum smacb'en ix aycani, yovalil to a junoc viñ vinac añeja' yiñtilal ix chi' syic'a'. Icha chi' tz'aj yajec' junjun eb' d'a yol smacb'en ol schacan smam. 9 Max yal-laj sb'at slum junoc iñtilal d'a junocxo iñtilal. Junjun yiñtilal eb' israel scanñej yed' smacb'en ol scha'a.

10-11 Yuj chi', a eb' ix yisil viñaj Zelofehad chi': Aton ix Maala, ix Tirsa, ix Hogla, ix Milca yed' ix Noa, ix sc'anab'ajej eb' ix sc'ulan icha ix yal Jehová d'a viñaj Moisés chi'. Yuj chi' a eb' viñ ayto yuj sb'a yed' smam eb' ix, a eb' viñ ix yic' eb' ix, 12 aton eb' yiñtilalcan Manasés yuninal viñaj José. Icha chi' ix aj scanñej smacb'en eb' ix d'a yol smacb'en yiñtilal b'aj cotnac smam eb' ix chi'.

13 Aton val juntzañ ley yed' checnab'il tic ix yac'can Jehová d'a viñaj Moisés yuj yalchaj d'a eb' israel, ayic ayec' eb' d'a yac'lical Moab, d'a sti' a' Jordán d'a yichañ Jericó.